

Hyväksytty kh 30.11.2020 § 160

Hyväksytty kv 11.12.2020 § 45

Sallan kunta

**Talousarvio 2021
ja
Taloussuunnitelma
2022–2023**

Salla

In the middle of nowhere

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
I SALLAN KUNNAN STRATEGIA	2
II SALLAN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA	3
III YLEISPERUSTELUT	5
1. KUNTALAIN SÄÄDÖKSET TALOUSARVIOSTA JA -SUUNNITELMASTA	5
2. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE	5
3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS JA KUNTATALOUDEN TILANNE	7
4. ELINVOIMA	17
5. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS	21
6. TOIMINNAN TALOUDELLISUUSTAVOITTEET	28
IV KÄYTTÖTALOUSOSA	29
1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	29
1.1 Vaalit	29
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	30
2.1 Tarkastustoiminta	30
3. KUNNANHALLITUS	30
3.1 Elinvoimapalvelut / hallinto	30
3.2 Elinvoimapalvelut / elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi	32
3.3 Elinvoimapalvelut / maankäyttö ja kaavoitus	34
3.4 Hallinto- ja henkilöstöpalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto	35
3.5 Hallinto- ja henkilöstöpalvelut / henkilöstöpalvelut	37
3.6 Taloushallintopalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto	38
3.7 Lomituspalvelut ja maaseutupalvelut	39
3.8 KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	42
4. HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA	43
4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	43
4.1.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan hallinto	43
4.1.2 Sosiaalityön palvelut	44
4.1.3 Vanhus- ja vammaistyö	45
4.1.4 Perusterveydenhuolto	47
4.1.5 Erikoissairaanhoido	49
4.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	49
4.2 SIVISTYSPALVELUT	51
4.2.1 Sivistyspalveluiden hallinto	51
4.2.2 Varhaiskasvatus	53
4.2.3 Esi- ja perusopetuspalvelut sekä lukiopalvelut	56
4.2.4 Vapaa sivistystyö (kansalaisopisto)	60
4.2.5 Liikunta- ja nuorisopalvelut	62
4.2.6 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	65
4.2.7 SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	69
4.3 HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA YHTEENSÄ	70
5. TEKNINEN LAUTAKUNTA	70
5.1 Teknisen toimen hallinto	70
5.2 Lupa- ja viranomaispalvelut	71
5.3 Tukipalvelut	72
5.4 Liikenneväylät ja yleiset alueet	74
5.5 Palo ja pelastustoimi	75
5.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	76
6. SALLAN KUNTA YHTEENSÄ	77

V TULOSLASKELMAOSA	78
1. TULOSLASKELMA 2019–2023 ULKOINEN / SISÄINEN	78
2. TULOSLASKELMA 2019–2023 ULKOINEN	79
VI INVESTOINTIOSA	80
1. INVESTOINTIEN PERUSTELUT	80
2. INVESTOINNIT 2021–2023	81
VII RAHOITUSOSA	86
1. RAHOITUSLASKELMA 2019–2023	86
VIII TYTÄRYHTEISÖT	88
1. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET	88
2. KAUNISHARJU OY	88
3. KIINTEISTÖ OY SALLAN RINTAMAMIEHET	89
4. SALLAN ALUELÄMPÖ OY	89
5. SALLAN VUOKRATALOT OY	90
6. KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ	91
7. TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOT 2021 JA TALOUSSUUNNITELMAT 2022–2023	92
8. YHTEENVETO TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOISTA 2021	94
IX LIITTEET	95
1. Projektit	95
2. Henkilöstösuunnitelma	96

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Salla, Suomi ja koko maailma elää tällä hetkellä vaikeasti ennustettavia aikoja.

Covid-19 virus, sen vaikutukset ja siihen löydettävät rokotteet, elämän normalisoituminen vai jatkuminen poikkeuksellisena ja kuinka pitkään. Nämä ovat kysymyksiä, joihin on mahdotonta antaa pitäviä vastauksia. Olennaista tässä tilanteessa on minimoida haitat ja samalla ymmärtää tilanteen antamat mahdollisuudet ja tehdä oikeita toimenpiteitä niiden realisoitumiseksi.

Sallassa on kiitettävästi toimittu koronaviruksen leviämisen ehkäisemisessä. Tätä työtä jatketaan määrätietoisesti ensi vuonna. Kyse ei ole pelkästään kunnan sotien ja muiden toimialojen omista toimista. Kyse on kuntalaisten arjen elämässä noudattamista suojaus- ja rajoitustoimista. Sallalainen on järkevä ja tunnollinen, sallalainen ymmärtää lähimmäisensä tarpeita ja ottaa ne huomioon.

Talousarviovuonna panostetaan elvyttäviin toimiin. Investointiohjelmamme on mittava ja työllisyyden vahvistumisen eteen tehdään monia eri toimenpiteitä. Yhteistyö on avainsana. Yrittäjät ja yhdistykset ovat meidän luontevia kumppaneita. Kuluvana vuonna saimme kiitettävästi uusia asukkaita, muuttajissa on paljon mukana lapsiperheitä. Panostamme edelleen vahvasti uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantiin. Emme tee mitään poppaskonsteja vaan omilla arjen tekemisillämme vakuutamme, että Salla on hyvä ja turvallinen paikka asua. Palvelujen laatu ja saatavuus ovat keskiössä. Tämä ei tarkoita pelkästään lakisääteisiä peruspalveluja vaan myös vapaa-aikaan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja kaikin tavoin kotona asumisen tukemiseen ja kuntalaisten tasapuoliseen kohteluun liittyviä palveluja ja toimintoja sekä niiden riittävää resursointia.

Olemme saamassa kansallispuiston. Väitän, ettei meistä kukaan ymmärrä eikä osaa ennustaa, mitä kaikkea positiivista asian myötä seuraa. Työtä, toimeentuloa, investointeja, Sallan tunnettuuden kasvua, sallalaistenkin liikkumisen lisääntymistä. Mitenkään väheksymättä maailmalla jylläävää virusta, olen todennut ja tässäkin sen nostan esiin, Sallan kansallispuisto on meidän koroanexitimme. Kansallispuisto - National Park on kansainvälinen brändi. Kansallispuistostatus antaa Sallatunturin luonnonsuojelualueelle, sen arvokkaalle ja ainutlaatuiselle luonnolle sen ansaitseman arvon. Sallan matkailulle sekä kuntamme elinvoimalle ja hyvinvoinnille, kuntalaisille puisto antaa tässä hetkessä tarvittavaa uskoa ja toivoa, nyt ja tulevaisuudessa taloudellista hyvää.

Tänä aikana vahvuutemme toisistamme huolehtiminen ja toisten huomioon ottaminen niin työssä kuin arjen elämässä nousee entistä suurempaan arvoon. Ehkäpä myös siksi Sallaan halutaan muuttaa.

Sallassa 19. marraskuuta 2020

Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja

I SALLAN KUNNAN STRATEGIA

Sallan kunnan visio

”Salla – kaukana kaikesta, lähellä sinua – yhdessä enemmän elinvoimaa”.

Keskeiset strategiset linjaukset:

Strateginen linjaus	Strategisen painopisteen tavoitteet:
Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvä toiminta- ja asuin ympäristö 2. Monipuoliset palvelut 3. Hyvinvointiin ja turvallisuuden tunteen vahvistaminen sekä kuntalaisten osallistaminen 4. Palvelut tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti
Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaikuttamisen toimintamallin luominen 2. Demokratian vahvistaminen 3. Vaikuttaminen toiminta- ja palveluympäristöön
Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kansainväliset investoinnit 2. Matkailijoiden määrän kasvattaminen 3. Rajanylityspaikan kehittäminen (mm. elintarvikkeiden tarkastuspiste, kytkennät kansainvälisiin logistisiin ketjuihin)

Toiminta-ajatus

Sallan kunta on elinvoimainen kunta kuntalaisiaan varten. Kunta järjestää ja tuottaa palveluita ja elämisen edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnin ja yritysten elinvoimaisuuden mahdollistumiseksi. Visiossa korostuvat arkiten ainutlaatuinen sijainti, ihminen ja hyvinvointi sekä verkostomainen yrittäjyys ja yhteistyö. Yhteisen tekemisen kautta Sallassa on elämää ja elinvoimaa.

Menestystekijät:

Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa

Sallan kunta keskittyy asukkaiden hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä yrittäjyystävälliseen toimintaympäristöön järjestämällä ja toteuttamalla kunnan vastuulla olevat palvelut. Sallan kunnassa on viihtyisä asuin ympäristö ja

yrittäjillä hyvä toimintaympäristö. Kunnan palvelut rakentuvat osaavan henkilöstön ja kumppanuuksien varaan. Sallan kunta haluaa varmistaa laadukkaiden palveluiden saatavuuden sote- ja maakuntauudistuksen murrosvaiheessa ja sen jälkeen.

Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista

Kuntalaisia haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumaan ja vaikuttamaan. Sallan kunta haluaa vahvistaa edellytyksiä kuntalaisten aktiiviseen omaehtoiseen tekemiseen ja ihmisten tukemiseen. Kaikessa toiminnassa ja palvelutuotannossa mahdollistetaan osallistuminen elinvoimaisen kunnan tekemiseen.

Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön

Monipuolinen luonnonvaroihin perustuva elinkeinorakenne luo edellytykset yrittämiselle ja työn tekemiselle. Sallaan on muodostunut Venäjä-osaamista. Barentsin kasvukäytävän edistäminen on logistinen mahdollisuus sallalaisille.

Sallan kunnan strategian toimeenpano

Sallan kuntastrategian strategisten linjausten ja painopisteiden tavoitteet saavutetaan kunnanhallituksen koordinoimalla verkostomaisella, kunnan eri toimijoiden, yritysten, yhdistysten ja muiden keskeisten kumppaneiden välisellä määrätietoisella ja tavoitteellisella yhteistyöllä.

II SALLAN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Sallan kunnan hyvinvointisuunnitelma perustuu kuntalakiin (410/2015), jonka mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa hyvinvointia sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Terveydenhuoltolain (1362/2010) 12 § velvoittaa kunnan seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Laki edellyttää myös asettamaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat tavoitteet ja määrittelemään niitä tukevat toimenpiteet.

Seuraavassa on esitetty Sallan kunnan hyvinvointisuunnitelman kolme painopistealuetta:

1. Osallisuus ja yhdenvertaisuus
2. Hyvinvointipalveluiden kehittäminen
3. Viihtyisä ympäristö ja turvallisuus

Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet:

Tavoite	Toimenpiteet
Kuntalaisten osallisuus ja yhteisöllisyys lisääntyy ja yksinäisyys vähenee	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen kehittymistä sekä osallisuutta ja yhdenvertaisuutta tuetaan esi-opetussuunnitelman, varhaiskasvatussuunnitelman, perusopetussuunnitelman ja lukion opetussuunnitelman mukaisesti. 2. Maahanmuuttajien onnistunut kotouttaminen. Eri kieli – ja kulttuuriryhmien kanssa luodaan yhdessä oppimisympäristö. 3. Nuorisotyön tehostaminen. Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aktivointi ja tukeminen haastavissa tilanteissa sekä ohjaaminen tarvittavien palveluiden piiriin. 4. Aikuisten osallisuuden lisääminen. Aikuisille järjestetään tarpeen mukaista tukea ja toimintaa elämän haastavissa tilanteissa. 5. Ikääntyneitä kannustetaan ja tuetaan osallistumaan hyvinvointia edistäviin ryhmiin.
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moniammatillisen yhteistyön ja toiminnan kehittäminen. 2. Avoimen päiväkodin ja perhekeskuksen toiminnan käynnistäminen. 3. Vaikuttaminen toiminta- ja palveluympäristöön. 4. Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittäminen. 5. Lapsiperhetyön toteuttaminen ennalta ehkäisevällä tavalla. 6. Perheneuvonnan ja vanhemmuusneuvonnan kehittäminen. Vanhemmuuden ohjaus ja tukeminen ennalta ehkäisevällä tavalla.
Aikuisten hyvinvoinnin kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Päihdepalveluiden ja mielenterveyspalveluiden turvaaminen tarvittavalla henkilöstöressurssilla. 2. Palveluohjauksen kehittäminen ja toteuttaminen. 3. Liikuntapalveluiden ja ulkoilureittien kehittäminen.
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kotona asumisen tukeminen. 2. Palveluohjauksen kehittäminen ja toteuttaminen eri asiakasryhmissä. 3. Liikuntapalveluiden ja ulkoilureittien kehittäminen.

III YLEISPERUSTELUT

1. KUNTALAIN SÄÄDÖKSET TALOUSARVIOSTA JA -SUUNNITELMASTA

Kuntalain 110 §:n (10.4.2015/410) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain 37 §:n mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen; 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

2. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE

Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteet asetetaan siten, että ne kattavat tulosalueen perustehtävät ovat toteuttavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Talousarvioon hyväksytty sitova tavoite sitoo valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavoin kuin määräraha. Kunnanhallitus tai lautakunta voi käyttötaloussuunnitelmassaan merkitä valtuustolle esittämiensä tavoitteiden lisäksi perusteluina ja informaationa muita tavoitteita, jotka ovat ohjeellisia ja mm. esittäjän omaa toimintaa ohjaavia.

Valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ovat osa sitovaa talousarviota. Arvion alle jäävät poikkeamat toiminnan tavoitteissa ovat oikeudellisesti samassa asemassa kuin arvion ylittävät poikkeamat määrärahojen käytössä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja esittämisvelvollisuus koskee samalla tavoin sekä määrärahoja että tavoitteita.

Talousarviossa 2021 on kirjattu määrärahat ja tuloarviot ensisijaisesti bruttomääräisinä Kuntaliiton suosituksen mukaisesti. Bruttomääräisenä kirjaaminen tarkoittaa sitä, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina.

Sallan kunnan talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, investointiosasta ja rahoitusosasta. Käyttötalousosa koostuu tulosalueyksiköistä, jotka ovat käyttötalouden kirjaamistaso.

Käyttötaloulosassa esitetään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimialoittain, sekä osoitetaan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovia ovat toimielintason toimintakatteet. Sitovia tavoitteita ovat kuntastrategian mukaiset strategiset päämäärät: 1) Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa. 2) Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista. 3) Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Lisäksi esitetään kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet, jotka pohjautuvat kunnan hyvinvointikertomukseen.

Käyttötaloulososan tavoitteiden sitovuustasot ovat seuraavat:

VALTUUSTOON nähden sitova taso on toimialataso (aiemmin hallintokunta), jotka ovat kunnanhallitus, sosiaali- ja terveystalouseluiden-, sivistystalouseluiden- ja teknisten palveluiden toimiala.

LAUTAKUNTAAN nähden sitova taso on tulosaluetaso (aiemmin tehtävät). Tulosalueen tavoitteita esitetään talousarviokirjassa lisäinformaationa ja perusteluina valtuustolle.

TULOSALUEJOHTOON nähden sitova taso on toimintayksikkö, jonka tavoitteita ei esitetä talousarviokirjassa.

Investointiosassa on hankekohtaisesti valtuustoon nähden sitova. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Investointiosassa esitetään myös kokonaiskustannusarvio koko suunnittelukaudeksi. Jos hankkeen osan toteutuminen viivästyy tai toteutuu ennakoitua aiemmin, on investoinnin rahoitustarve jaksotettava ja hyväksyttävä valtuustolla uudelleen.

Investointihankkeen toteutumisen jaksotusta voidaan kokonaiskustannusarvion puitteissa muuttaa. Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Rahoituslaskelma tulee tarkastella uudelleen, mikäli investointiosaan tulee muutoksia tilivuoden aikana.

Uusien projektien määrärahat on budjetoitu kunnanhallituksen toimialalle. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on käsiteltävä kunnanhallituksessa ennen projektien aloittamista. Projektin hyväksymisen yhteydessä kunnanhallitus antaa tarvittavan määrärahan projektille valtuuston hyväksymien kokonaisuusmäärärahojen puitteissa.

Kunnanhallituksella on oikeus ottaa vuoden aikana tarvittava määrä lainaa kassamenojen maksamiseen. Kassalainojen määrä on annettava tiedoksi valtuustolle.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä ei päätetä virka- eikä tehtävänimikemuutoksista eikä palkan tarkistuksista, vaan ne käsittelevät kukin päättävä toimielin omalta osaltaan erikseen toimivaltansa puitteissa.

Talousarvion jakaantuminen käyttötalousel- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan todetaan kuntalaissa. Suomen Kuntaliitto ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut suosituksia ja ohjeita talousarvion laatimisesta ja sisällöstä.

Yleisperusteluissa tarkastellaan kansantalouden ja kuntatalouden kehittymistä sekä kunnan taloudellista kehittymistä. Käyttötalouselosa sisältää toimialakohtaiset talousarviot tulosaluetasolla. Toimialakohtaiset suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet ja tarvittavat tunnuslukutaulukot sekä talousarviovuodelta että taloussuunnitelmavuosilta. Talousarviossa esitetään myös hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet.

Tuloslaskelmaosan tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman lisäksi määräraha- ja tuloarviot, joiden perusteella määrärahojen sitovat päätökset tehdään. Rahoituslaskelmaan tiedot kerätään tuloslaskelmaosan lisäksi investointiosasta ja rahoitusosan taulukosta.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle välittömästi, kun lisämäärärahan tarve ilmenee. Valtuuston on käsiteltävä muutokset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin. Valtuusto päättää toimialan määrärahan ja tavoitteiden muutoksista.

3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS JA KUNTATALOUDEN TILANNE

Suomen talous on supistunut vuoden 2020 aikana ollen vuoden toisella neljänneksellä noin 6,5 prosenttia pienempi kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Taloudellisen syöksyn suurimpana syynä on Covid-19-pandemia, jonka etenemiseen liittyvä epävarmuus ja pandemian leviämistä hillitsevät sulkutoimet heikensivät taloutta keväällä ulkomaankaupan, yritysten tuotannon ja investointien sekä työllisyyden ja kotitalouksien kulutuksen alueilla. Kesän aikana talous alkoi kasvaa, mutta kesän jälkeen pandemia on kuitenkin näyttänyt uudelleen kiihtymisen merkkejä niin Suomessa kuin monissa muissa maissa Euroopassa. Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % kuluvana vuonna. Supistuminen kohdistuu vientiin ja yksityiseen kulutukseen sekä yksityisiin investointeihin. Kuluvana vuonna talouskasvua tukee julkisten menojen lisääntyminen. (VM 2020:70, 11, 14.)

Talouden ennakoitaan toipuvan alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin palautuu yksityinen kulutus, yksityisten palveluiden kulutuksen kasvun jäädessä edelleen vaisuksi kuluttajien varovaisuuden seurauksena. Asuinrakentamisen väheneminen heikentää osaltaan investointien toipumista. Vienti ja teollisuustuotanto kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella globaalin pandemian jatkumisen seurauksena. Matkailu on edelleen pysähdyksissä ja kehitys jatkuu heikkona ensi vuoden puolelle. Työllisyyden arvioidaan supistuvan 2 % ja työllisyysasteen laskevan 71,2 prosenttiin kuluvana vuonna. Työllisten määrän arvioidaan supistuvan hieman vielä vuonna 2021 ja kääntyvän kasvuun vuonna 2022. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,6 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022. Vuosina 2021–2022 kasvu elpyy. Kriisiä edeltävä BKT:n taso saavutetaan vuonna 2023. (VM 2020:70, 14, 16–17, 21.)

Julkinen talous heikkenee voimakkaasti tänä vuonna. Julkisen talouden alijäämä nousee 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka noin 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina talouden elpyessä ja hallituksen päättämien Covid-19-epidemiaan liittyvien väliaikaisten tukitoimien päättyessä. Julkinen talous pysyy kuitenkin edelleen vahvasti alijäämäisenä, velkasuhteen jatkaessa kasvuaan. (VM 2020:70, 14.)

Kuntatalouden näkymät ovat poikkeuksellisen haastavat syksyllä 2020. Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden heikkeneminen jatkui vuonna 2019. Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Kuntatalouden lainakanta kasvoi noin 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi. Yleinen taloudellinen kehitys kääntyi laskuun jo vuoden 2019 lopulla. Lisäksi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen vaikutti voimakkaasti vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronavi-

ruspandemia ja siihen liittyvät hallituksen asettamat rajoitustoimet. Hallituksen tukitoimet ovat parantaneet kuntatalouden tilaa huomattavasti vuoden 2020 aikana. Haasteena kuntataloudelle on sopeutuminen korona-kriisin jälkeiseen aikaan. Lisäksi jo usean vuoden ajan jatkunut ikäihmisten määrän kasvu lisää jatkuvasti palvelutarvetta ja sote-menoja, kun samanaikaisesti työikäisen väestön määrä pienenee heikentäen veropohjaa. (VM 2020:64, 9.)

Paikallishallinnon (kuntien) alijäämän arvioidaan syvenevän vuonna 2021 kuluvaan vuoteen verrattuna talouden elpymisestä ja hallituksen tukitoimista huolimatta. Syynä tähän on paikallishallinnon tulojen vaatimaton kasvu, jota hidastaa muun muassa valtionosuuksiin kohdennettujen tukien pieneneminen. Kulutusmenojen ennakoitaan maltillistuvan vuoteen 2020 verrattuna myynti- ja maksutulojen toipuessa Covid-19-kriisin aiheuttamasta notkahduksesta ja joidenkin elvytystoimien päättyessä. Ensi vuodelle arvioidaan kuitenkin siirtyvän kuluvan vuoden sosiaali- ja terveydenhuollon hoitojonoja, koska ei-kiireellisiä hoitoja on lykätty rajoitustoimien vuoksi. Myös Covid-19-testauskuluja oletetaan kasvavan huippuunsa. Hallitus on budjetoitunut valtionapuihin hybridistrategian edellyttämät suojavarusteiden ja Covid-testauksen kustannukset. Kuntatalouden tilannetta vaikeuttaa menojen sopeuttamisen vaikeus epävarmassa tilanteessa, jonka kesto on mahdoton ennakoita. Kustannusten kasvua lisäävät myös kunta-alan kesäkuussa 2020 sopimat palkankorotukset. (VM 2020:70, 83–84.)

Paikallishallinnon investointien oletetaan pysyvän korkealla tasolla koko ennustejakson ajan. Kuntatalouden synkät näkymät voivat kuitenkin johtaa lopullisten investointipäätösten viivästymiseen tai peruuntumiseen investointien priorisointitarpeen korostuessa entisestään. Paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee vuonna 2022 määräraikaisten tukitoimien päättyessä. Paikallishallinnon tulojen ja menojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista. (VM 2020:70, 84.) Paikallishallinnon tulojen ja menojen epätasapainon taustalla ovat suhdanteen ohella myös väestön vanhenemisen aiheuttamat rakenteelliset haasteet. Hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun. Uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestäminen on tarkoitus siirtää kunnista maakunnille. Tämä pienentää väestön ikääntymisestä kuntatalouteen aiheutuvaa menopainetta mutta ei poista muiden tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarvetta. Koronakriisin väistyttyä kuntatalouden kestävyys turvaaminen pitkällä aikavälillä nousee entistä tärkeämmäksi. Kunnilla on laaja itsehallinto, eikä valtio voi pelkästään omilla toimillaan taata kuntatalouden tasapainottumista. Näin ollen myös kunnilla on suuri vastuu kuntatalouden tasapainottamisesta mm. rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla ja tuottavuutta nostamalla. (JTS 2020, 49–50.)

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä ja jatkaa kuntatalouden tukitoimia myös vuonna 2021. Peruspalveluiden valtionosuuksiin osoitetaan lisäys, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Koronavirustilanteeseen liittyvät välittömät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. (VM 2020:64, 11.)

Peruspalveluiden kehittämistä jatketaan ensi vuonna pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan kunnille täysimääräinen rahoitus, jolloin ne eivät vaikuta kuntataloutta heikentävästi. Uusia tai laajenevia tehtäviä ja velvoitteita ovat esimerkiksi oppivelvollisuusiän korottaminen 18 vuoteen (oikeus maksuttomaan opetukseen laajenee, oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja vahvistetaan), vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostaminen, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain uudistaminen, varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen. (VM 2020:64, 11.)

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat veromenetysten kompensaatiot on alettu erottaa peruspalvelujen

valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja ne maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentilta 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. (Kuntaliitto.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Järjestelmän laskennallisuudesta johtuen kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Peruspalvelujen valtionosuus tukee peruspalveluohjelmaa ja sen tavoitteita. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kokoaa yhteen kunnallisten peruspalvelujen rahoituksen, lisää poikkihallinnollisuutta ja korostaa valtionosuuksien yleiskatteellisuutta. (Valtiovarainministeriö.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Vuonna 2021 valtionosuusprosentin esitetään olevan 25,67 eli se nousisi 0,18 prosenttiyksikköä vuoden 2020 elokuusta alkaen voimassa olleeseen verrattuna. Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä toteutetaan osittain valtionosuusprosenttia korottamalla. Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa. Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat: syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaiden kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen tasaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. (Kuntaliitto, Valtiovarainministeriö.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palveluiden järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 7,7 mrd. euroa ja verotulomenetysten kompensatiot 2,4 mrd. euroa vuonna 2021. Lisäystä vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon on runsaat 600 milj. euroa. Vuoden 2020 lisätalousarviot huomioiden valtionosuudet vähenevät noin 200 milj. eurolla. Peruspalveluiden lisäykseen vaikuttaneita tekijöitä ovat muun muassa kertaluonteinen 280 milj. euron korotus, harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen 20 milj. euron kertaluonteinen lisäys, indeksikorotus noin 174 milj. euroa (2,4 %) ja tehtävämuutoksista aiheutunut lisäys noin 112 milj. euroa. (VM 2020:64.) Kunnille maksetaan vuonna 2020 kompensatio yritysten verolykkäysmenettelystä. Vastaavat euromäärät vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta vuosina 2021 ja 2022. (VM 2020:64, 42–44.)

Hybridistrategian toteuttamiseksi hallitus on varautunut korvaamaan kaupunkien, kuntien ja sairaanhoitopiiriin koronasta aiheutuvia kustannuksia lähes 1,7 miljardilla eurolla vuonna 2021. Tämä testauskustannusten

korvaus tultaneen jakamaan valtionavustuksena toteutuneisiin kustannuksiin perustuen erillisellä hakumenetelyllä vuoden 2021 aikana. Lisäksi hallitus on sitoutunut purkamaan hoito- ja palveluvelkaa 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023. (Kuntaliitto.)

Sallan kunnan vuosien 2021–2024 valtionosuusarvioiden laadinnassa on hyödynnetty Kuntaliiton vuoden 2021 ennakkollista valtionosuuslaskelmaa ja Valtionvarainministeriön vuosien 2021–2023 kuntakohtaisia painelaskelmia. Kuntaliiton vuoden 2021 ennakkollisissa valtionosuuslaskelmissa (5.11.2020) on otettu huomioon vuodelle 2021 tehdyt koronatukipäätökset, vuoden 2019 lopulliset verotiedot tulopohjan tasauksessa ja uusimmat laskentatiedot mm. koulutustaustakertoimessa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on ennakkolaskelmassa vuoden 2020 rahoituksen tasoisena. Lopulliset päätökset vuoden 2021 valtionosuuksista tehdään valtion talousarvion hyväksymisen jälkeen aivan vuoden 2020 viimeisinä päivinä. (Kuntaliitto.) Alla oleva vuoden 2021 valtionosuusarvio pohjautuu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön alustaviin laskelmiin.

Sallan kunnan valtionosuudet					
euroa	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspalvelujen valtionosuus	19 877 729	18 570 474	18 841 699	18 982 000	19 300 000
- josta verotulojen tasaus	3 002 163	3 136 727	3 047 898	3 070 000	3 070 000
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	386 529	303 832	-39 012	-50 000	-50 000
Veromenetysten kompensatiot mom. 28.90.35 v 2020 alkaen		2 131 380	2 257 011	2 280 000	2 280 000
Verotulojen maksun lykkäysmenettely, kompensaa- tion palautus			-60 698		
Valtionosuudet yhteensä	20 264 258	21 005 686	20 999 000	21 212 000	21 530 000

Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat tulo-, yhteisö- ja kiinteistöverotuloista. Vuonna 2019 koko maan verotuloista kunnallisveron osuus oli noin 84 %, kiinteistöveron osuus noin 8 % ja yhteisöveron osuus noin 8 %. (Kuntaliitto.) Vuonna 2019 Sallan kunnan verotuloista kunnallisveron osuus oli 79 %, kiinteistöverotulon osuus noin 11 % ja yhteisöverotulon osuus noin 10 %.

Koko maassa verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2021 noin 4,2 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna talouden normalisoituessa. Verotulojen kasvua kiihdyttävät myös kuluvan vuoden maksujärjestelyt, jotka siirtävät veroja vuodelta 2020 vuodelle 2021. Koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus heijastuu kuntien verotuloihin, mutta hallituksen päätös jatkaa kuluvan vuoden kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikaista korottamista 10 prosenttiyksiköllä myös vuonna 2021 helpottaa kuntien tilannetta. Lisäksi kuntien yhteisöverotuloja lisää kuntien jako-osuuden pysyvä 2 prosenttiyksikön korotus, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta aiheutuvat maksutulomenetykset. (VM 2020:64, 69; JTS 2020, 55.)

Verohallinto siirtyi vuonna 2020 kiinteistöverotuksen joustavaan valmistumiseen, minkä seurauksena kiinteistöverotuloista noin 10 prosenttia siirtyy vuodelle 2021. Kiinteistöverolain mukaiset kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit säilyvät ennallaan vuodelle 2021. Yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 0,93–2,00, vakituisten asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on 0,41–1,00 ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on 0,93–2,00. Voimalaitosten veroprosentti voi olla enintään 3,10. Kiinteistöverouudistus tulee voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistuksen tavoitteena on uudistaa vanhentuneet arvostamisperusteet vastaamaan paremmin alueen hintatasoa sekä parantaa arvostamisperusteiden selkeyttä ja läpinäkyvyyttä. Koska kiinteistöjen verotusarvot valtaosin nousisivat,

kuntien kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajaa on vastaavasti tarkoitus alentaa. Luonnonsuojelualueet vapautetaan kiinteistöverosta ja merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta alennetaan kuitenkin jo vuonna 2021. (VM 2020:64, 36–38.)

Sallan kunnan veroprosentit ja kunnallisveron kehitys 2011–2020:

Tuloveroprosentti		Kiinteistöveroprosentit		
verovuosi	tulovero	yleinen	vakituinen asunto	muu asunto
2011	19,50	0,95	0,40	0,90
2012	19,50	1,00	0,55	1,15
2013	20,00	1,00	0,55	1,15
2014	20,50	1,35	0,60	1,20
2015	20,50	1,35	0,60	1,20
2016	20,50	1,35	0,60	1,20
2017	20,50	1,35	0,60	1,20
2018	20,50	1,35	0,60	1,20
2019	20,50	1,25	0,55	1,30
2020	20,25	1,25	0,55	1,45

Sallan kunnan vuoden 2021 talousarvion perusteena oleva tuloveroprosentti on 20,25. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,25, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,45. Voimalaitosten veroprosentti on 3,10.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 yhteensä 11,8 milj. euroa, mikä on noin 0,1 milj. euroa vähemmän kuin Kuntaliiton viimeisimmässä ennusteessa. Kunnallisveroja arvioidaan kertyvän noin 9,1 milj. euroa ja yhteisöveroja noin 1,4 milj. euroa. Kiinteistöverokertymän arvioidaan olevan samalla tasolla kuin tänä vuonna eli noin 1,3 milj. euroa.

Sallan kuntatalouden piirteitä

Valtuuston 2.12.2019 § 52 vahvistamassa vuoden 2020 talousarviossa vuosikatetta arvioitiin kertyvän 1 141 950 euroa ja tilikauden alijäämäksi arvioitiin -131 688 euroa. Kunnan toimintakate on syyskuun lopussa -22,9 miljoonaa euroa, eli toimintakate on heikentynyt 0,6 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Syyskuun loppuun mennessä vuosikatetta on kertynyt 1,2 milj. euroa, mikä on 0,4 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Tämä johtuu pääosin vuonna 2020 peruspalveluiden valtionosuuksien lisäyksenä saaduista koronatuista. Syyskuun loppuun mennessä valtionosuuksia on saatu noin 0,8 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Vuoden 2020 alussa levinnyt koronavirusepidemia ja siihen liittyvät hallituksen rajoitustoimet ovat vaikuttaneet kunnan tulo- ja menokehitykseen.

Sallan kunta saa valtiolta vuonna 2020 koronatuista arviolta noin 1,2 milj. euroa. Niistä noin 0,9 milj. euroa kohdistuu peruspalvelujen valtionosuuteen. Kuntaliiton arvion mukaan 56 257 euroa kertyy yrityksille myönnetyn verolykkäysmenettelyn seurauksena, joka kuitenkin peritään takaisin korkoineen kahtena seuraavana vuonna. Kuntien yhteisöverotuoton jako-osuuden korotuksesta 10 prosentilla kertyy Sallan kunnalle Valtiovarainministeriön arvion mukaan noin 250 000 euroa. Vuodelle 2021 on tulossa arviolta noin 23 000 euroa koronatuista peruspalveluiden valtionosuuteen hallituksen esityksen perusteella. Lisäksi valtio on luvannut korvata kunnille hybridistrategian toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset, jotka perustuvat toteutuneisiin kustannuksiin, ja joita kunnat alustavan tiedon mukaan hakevat valtionavustuksina. Kuntien yhteisöverotuoton jako-osuuden korotusta 10 prosentilla on jatkettu myös vuodelle 2021. Lisäksi kuntien yhteisöverotuoton jako-osuutta korotetaan pysyvästi 2 prosentilla kompensoimaan varhaiskasvatusmaksujen alentamista.

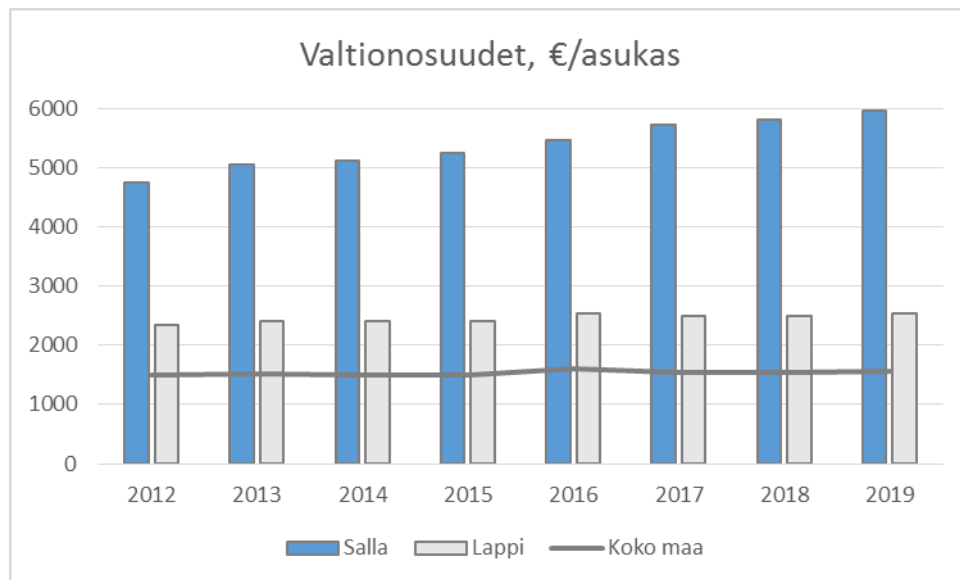

Valtion kunnille myöntämien koronatukien ansiosta Sallan kunnan tämän hetkinen tilinpäätösennuste vuodelle 2020 näyttää ylijäämää, mutta tilanteen epävarmuudesta johtuen tulee varautua myös alijäämäiseen tulokseen. Kunnalla ei ole kattamattomia alijäämiä.

Sallan kunnan kuntakonsernin taseessa oli vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 8,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarvio on suunniteltu siten, että kunnan tilikauden tulos on ylijäämäinen 2 674 euroa.

Seuraavassa tarkastellaan Sallan kunnan ja kuntakonsernin taloudellista tilannetta tunnuslukujen kautta verraten Lapin ja Manner-Suomen tilanteeseen vuosina 2012–2019. Tunnusluvut esitetään asukasta kohden. Tarkastelussa hyödynnetään valtionosuus- ja verotulokertymää, vuosikatetta, suhteellista velkaantuneisuutta, kunnan lainakantaa, konsernin yli- ja alijäämää sekä konsernin lainakantaa.

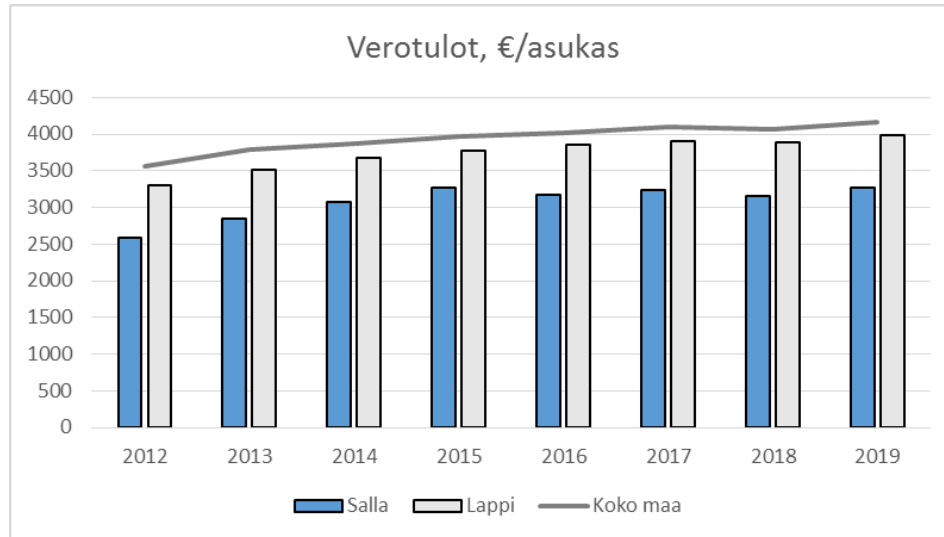
Valtionosuudet kohdistuvat peruspalveluiden järjestämiseen ja investointimenoihin. Sallan kunnan valtionosuudet (euroa / asukas) ovat kasvaneet koko tarkastelujakson ajan.

Valtionosuuksien kehitys 2012–2019

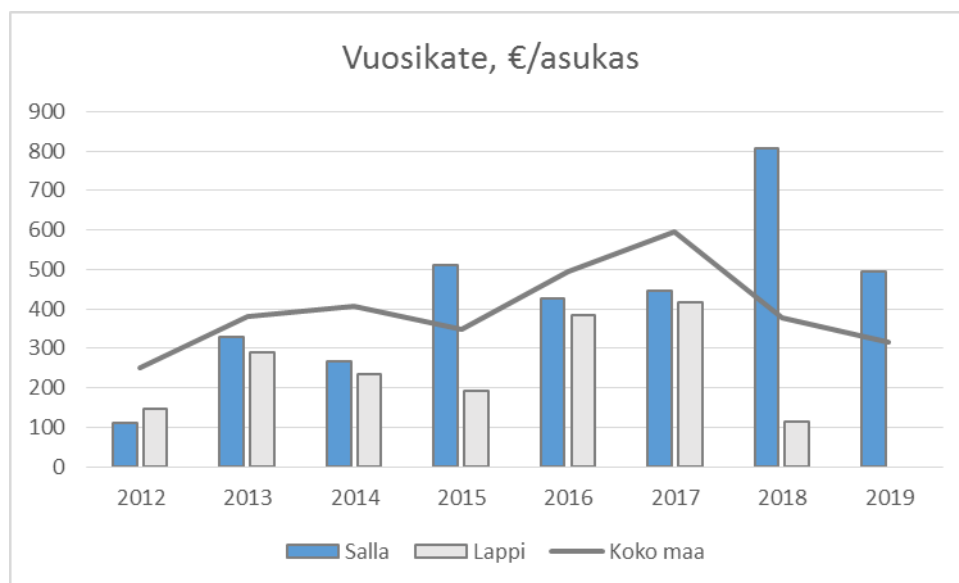
Sallan kunnan verotulokertymät ovat olleet asukasta kohti koko tarkastelujakson ajan vertailukohteisiin nähden matalammat. Verotulot kertyvät tuloveroista, yhteisöveroista ja kiinteistöveroista.

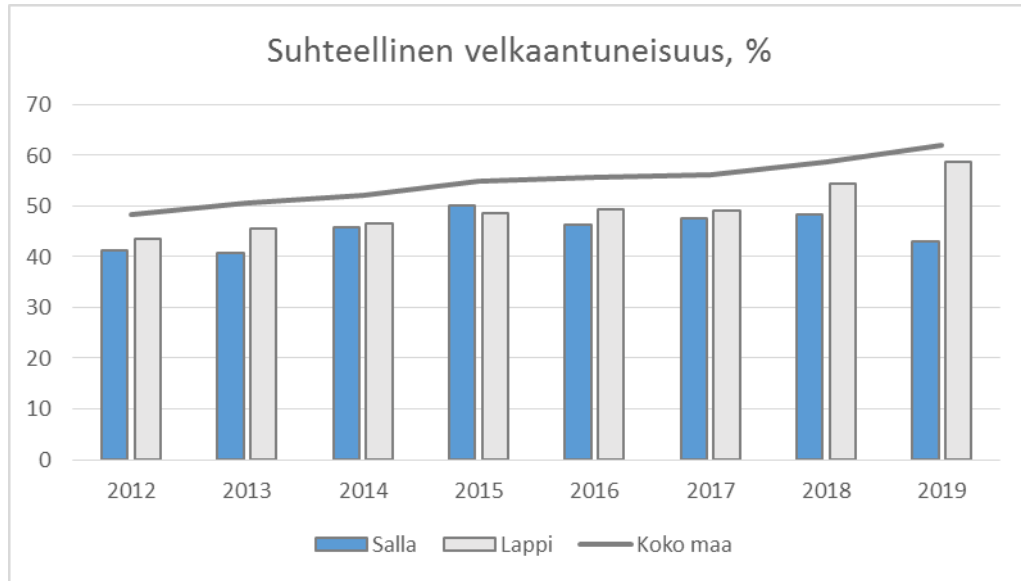
Verotulojen kehitys 2012–2019

Vuosikate on tuloslaskelman summa, joka kuvaa riittävätkö kunnan toiminta- ja verotulot sekä valtionosuudet kattamaan kunnan toimintamenot. Vuosikate osoittaa sen rahoituksen, joka käyttötalouden menojen maksamisen jälkeen jää käytettäväksi mm. lainojen lyhennyksiin ja investointeihin. Lähtökohtaisesti tulo-rahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on vähintään poistojen suuruinen. Vuosikatteen ollessa miinusmerkkinen kunnan tulot eivät riitä edes käyttötalousmenojen kattamiseen. Tasapainoinen talous edellyttää positiivista vuosikatetta.

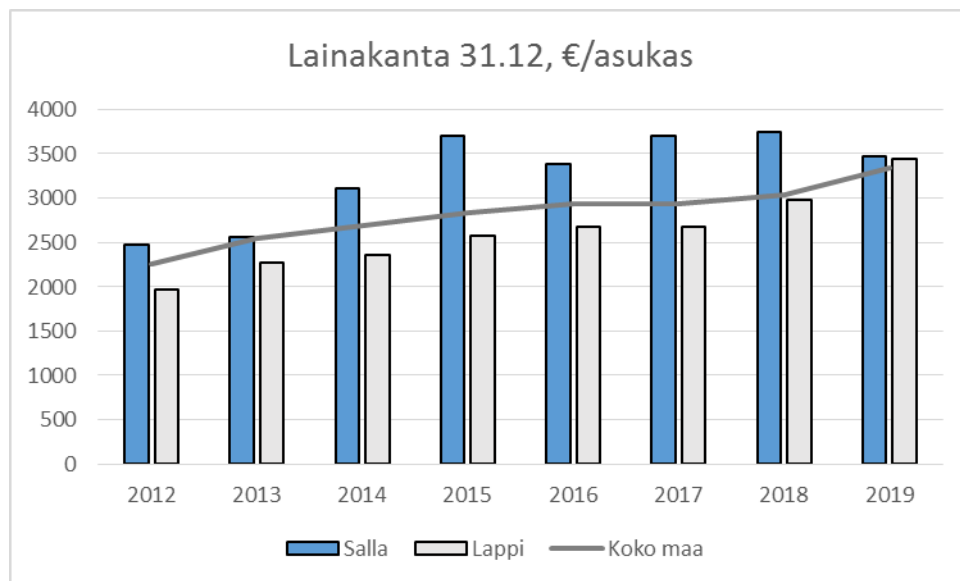
Vuosikatteen kehitys 2012–2019

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot koostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

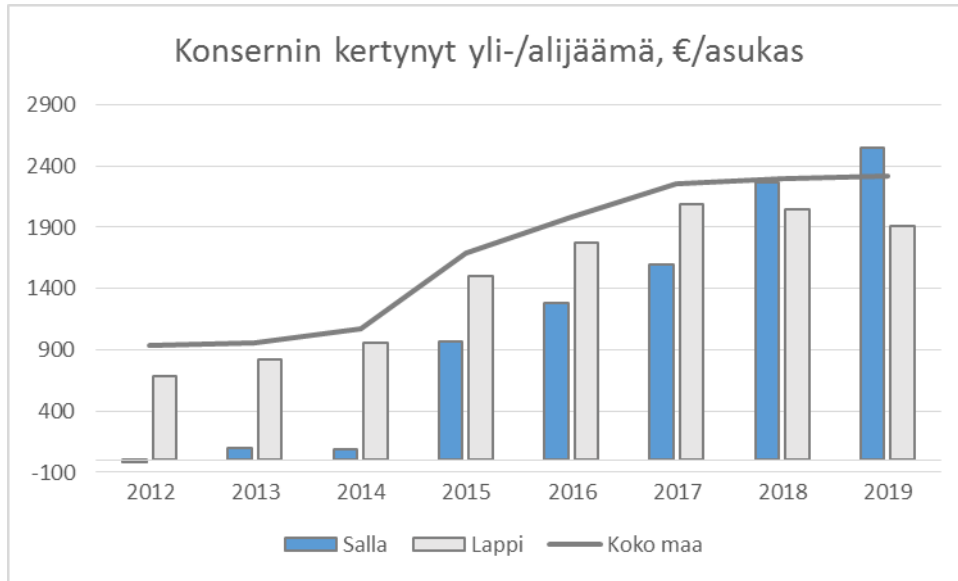
Suhteellisen velkaantuneisuuden kehitys 2012–2019

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä. Sallan lainamäärää ovat viime vuosina kasvattaneet investoinnit, jotka ovat kohdistuneet suurelta osin Sallan kunnan sosiaali- ja terveyskeskukseen. Sosiaali- ja terveyskeskuksen investoinnit saatiin päätökseen vuonna 2019.

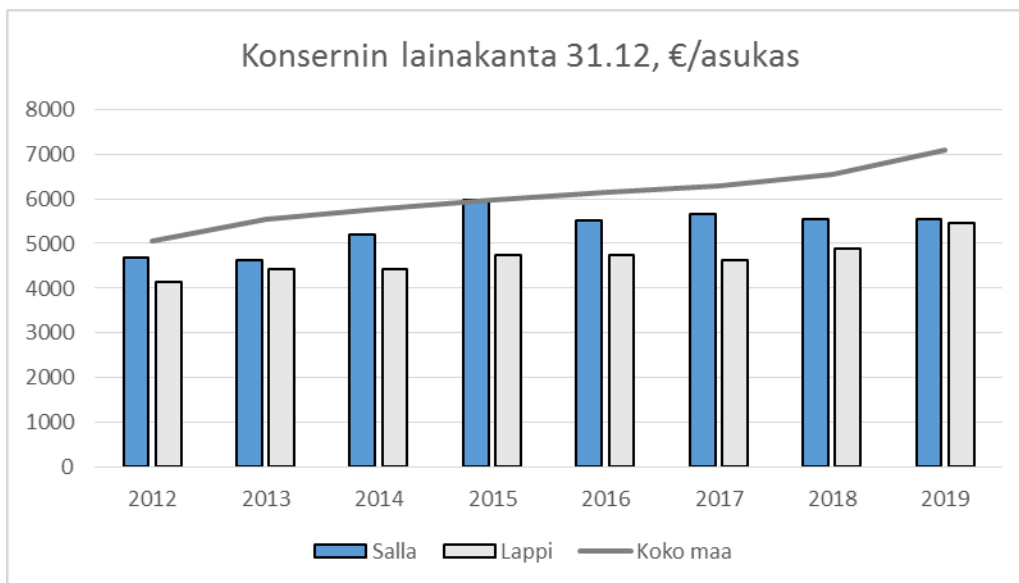
Sallan kunnan lainakannan kehitys 2012–2019

Sallan kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrät. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Sallan kuntakonsernin kumulatiivinen tulos on ollut positiivinen vuodesta 2013.

Sallan kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä 2012–2019

Koko kuntakonsernia tarkasteltaessa lainamäärä asukasta kohti on esitetty alla. Sallan kuntakonsernin lainakanta on maan keskitason alapuolella.

Sallan kuntakonsernin lainakanta 2012–2019

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022–2023

Sallan kunnan vuoden 2021 talousarvio on tasapainossa. Toimintakate on -31 338 342 euroa, mikä on 1,7 % suurempi kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Toimintatulojen talousarviotavoite vuonna 2021 on 6 037 579 euroa, mikä on 111 073 euroa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Toimintamenoihin varataan vuoden 2021 talousarviossa -37 375 921 euroa, mikä on 1,7 % enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Uudet kriisikuntakriteerit

Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan vanhoja kriteerejä.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjassa. (ei muutosta nykyiseen)
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta nykyiseen)

TAI

- jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat **kahtena vuonna peräkkäin** täyttäneet **kaikki** seuraavat raja-arvot
- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %). (Kuntaliitto.)

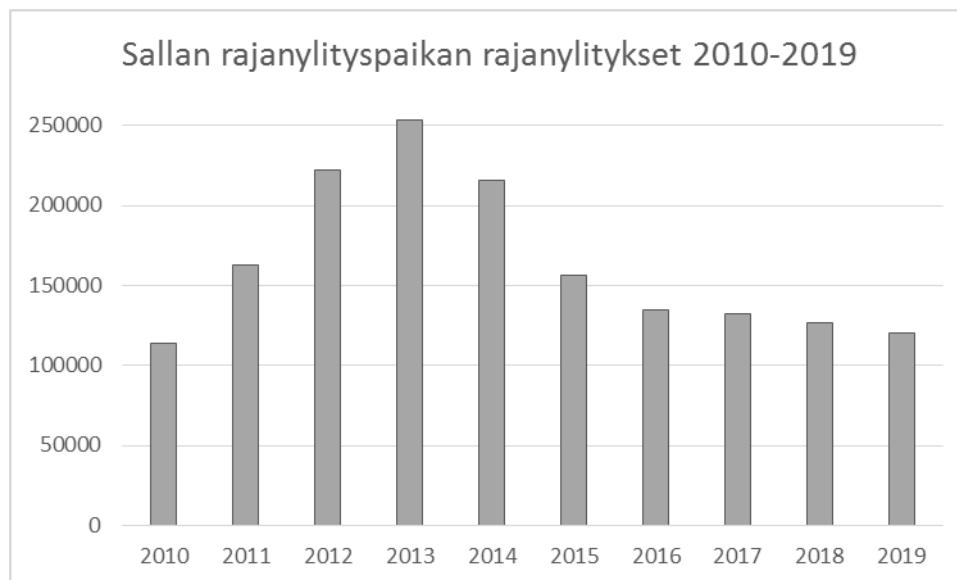
Alla vertailu uusien kriisikuntakriteerien toteutumisesta Sallan kunnan osalta vuoden 2019 tiedoilla tarkasteltuna. Uusia raja-arvoja sovelletaan kuitenkin vasta vuonna 2022, vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Vuosi 2019	raja-arvo	koko maa	Salla
alijäämän kattaminen, KL 110 § 3 mom.	4 vuotta tp:n vahvistamisesta		-
kertynyt alijäämä, €/asukas	1 000/500		-
Kuntakonsernin vuosikate, % poistoista	alle 80 %	100	141
Kunnan tuloveroprosentti	vähintään 2 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskiarvo	19,88	20,50
Kuntakonsernin yhteenlasketut lainat ja vuokravastuut, €/asukas	ylittää vähintään 50 %:lla kaikkien kuntien keskimääräisen	8 201	5 953
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate	alle 0,8	0,9	1,4

4. ELINVOIMA

Lähialueyhteistyö ja muu kansainvälinen yhteistyö

Covid-19, koronavirus ja sen myötä tapahtunut rajaliikenteen ja muunkin kansainvälisen matkustamisen pysähtyminen ovat vaikuttaneet merkittävästi kansainväliseen yhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön, erityisesti käytännön toimenpiteisiin. Venäläisten rajanylittäjien määrä on tästä syystä alhainen. Muutoin tiivis lähialueyhteistyön Kuolan niemimaan rikkaudet ja aktiivinen teollinen toiminta, logististen yhteyksien paraneminen ja ostos- sekä muu matkailu ja luonnonsuojelualueiden käytännön yhteistyön tiivistyminen luovat positiivista tulevaisuuden kuvaa rajanylitysten kasvulle koronan hellittämisen jälkeen.

Lähde: Rajavartiolaitos

Sallan kunnan sijainti Barentsin käytävällä ja Sallan kansainvälinen rajanylityspaikka luovat puitteet ja perustan Sallan kunnan kansainväliselle asemalle EU:n ulkorajalla ja lähiyhteistyölle Murmanskin alueen ja sen kuntien ja kaupunkien kanssa. Lähialueyhteistyötä toteutetaan pääsääntöisesti Sallan kunnan suorien kontaktien sekä Itä-Lapin kuntayhtymän kautta. Sopimuksilla lähialueyhteistyötä on vahvistettu Kovdorin, Kantalahden ja Polarnyi Zorin kaupunkien kanssa. Yhteistyö Alakurtin, Kirovskin ja Apatitin ja Murmanskin aluehallinnon kanssa on kiinteää. Suojelualueiden kehittämiseen liittyvä yhteistyö tiivistää suhteita Montsegorskin kaupungin ja siellä sijaitsevien Lapin luonnonpuiston ja Hiipinän kansallispuiston hallintojen kanssa. Hankeyhteistyötä valmistellaan tulevalle EU:n ohjelmakaudelle. Vuodelle 2020 suunnitellut Sallan ja Kovdorin ystävyystoiminnan 30 juhlavuoden tapahtumat siirtyvät vuodelle 2021, mikäli koronaviruksen tilanne sen mahdollistaa.

Sallan kansainvälinen lukio toimii aktiivisesti koronasta huolimatta. Lukiossa on opiskelijoita eri puolilta Venäjää ja volyymit eivät ole vähentyneet, vaikka opiskelijoiden käytännön elämään ja esimerkiksi kotona käynteihin ja vanhempien vierailuihin korona vaikuttaa.

Sallan kunta osallistuu Barentsin tieyhdistyksen toimintaan ja pyrkii kehittämään erilaisten hankkeiden ja muiden toimien kautta neljän maan yhteistyötä.

Salla on mukana Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on tehdä kunnista taitavia EU-instrumenttien hyödyntäjiä ja aktivoida kunnat ja yritykset yhdessä kehittämään yrityksille kilpailukykyisiä toimintaympäristöjä sekä saada kunnat mukaan klusteritoimintaan osaksi Lapin kv-ekosysteemiä.

Lapin maakunnan ja Itä-Lapin seutukunnan näkymät

Merkittävin tulossa oleva hallinnollinen ja toiminnallinen muutos maakuntatasolla on soten hyvinvointialueiden valmistelu ja sote-asioiden siirtyminen kunnilta Lappi tasolle 2023 lukien.

Koronasta johtuva Lapin kansainvälisen matkailun romahdus ja epävarmat tulevaisuudennäkymät ovat suurin taloudellinen uhkatekijä sekä maakunta-, alue- ja kuntatasolla.

Toisaalta Lappi ja sen erämaiset harvaan asutut seudut ovat voittajia sekä matkailussa että vakituksessa asumisessa houkuttelevina vaihtoehtoina.

Itä-Lapin suurhankkeet odottavat päätöksiä ja investointien vahvistumista.

Kemijärven tuotantokapasiteetiltaan noin 500 000 t/a biojalostamon valmistelu etenee. Biojalostamon tarvitseman puuraaka-aineen määrä on 2,8 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, josta sahatuonnetta paikallisilta sahoilta n. 0,5 milj. kuutiometriä. Raaka-aine hankitaan tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti tehtaan lähialueilta ylipitkiä kuljetusmatkoja välttämällä. Raakapuuta on suunniteltu tuotavaksi lähinnä autokuljetuksina. Sallan kunnan tavoitteena on saada rautatiekuljetukset (Rail Arctica) osaksi myös biojalostamon kuljetustarpeita. Biojalostamon investointipäätöstä odotetaan sen jälkeen kun Vaasan hallinto-oikeus on antanut ratkaisun ympäristö-, vesi- ja aloittamisluvista tehtyihin valituksiin. Myönteisessä tapauksessa investointi alkaa 2021 ja tuotanto 2023.

Biojalostamo olisi ratkaisu tämän hetken kuitupuun kysyntäongelmalle ja lisäisi merkittävästi alueen metsien harvennushakkuita ja sitä kautta parantaisi alueen metsien tuottoa ja kasvua ja turvaisi alueen sahojen tukkipuun riittävän saannin. Hankkeella olisi erittäin suuri aluetaloudellinen merkitys ja välitön myönteinen vaikutus myös Sallan kunnan taloudelle.

Soklin kaivoshanke vaatii Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisun perusteella osin lisävalmisteluja ja muutoksia lupaehtoihin. Työ etenee Yara Suomen toimesta. Hankkeen kaikki kaavat ja kaivospiiripäätös ovat lainvoimaisia.

Biojalostamon ohella Sokli tukisi vahvasti myös Sallan elinvoiman kehitystä.

Sallan näkymät

Koronasta riippumatta Sallan kunnan näkymät vuodelle 2021 ja tulevaisuuteen ovat monesta syystä positiiviset.

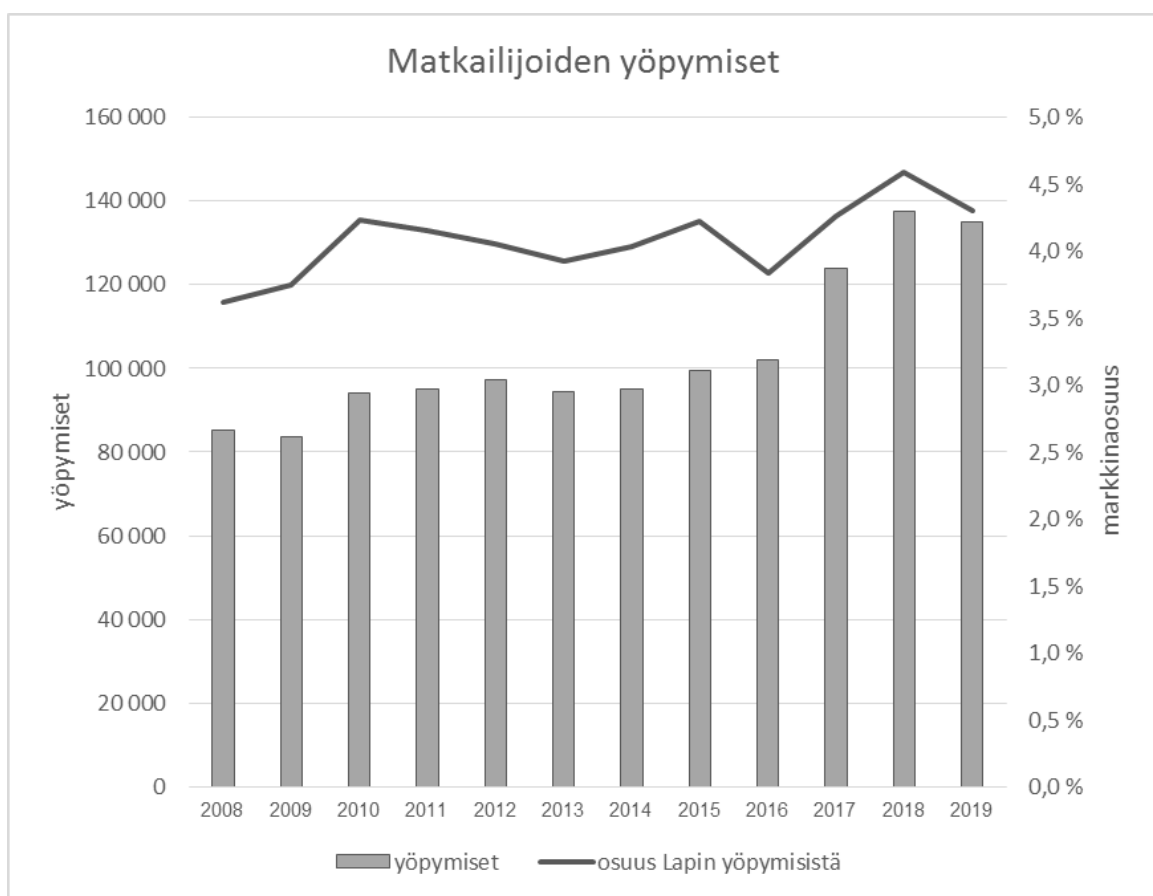
Kansainvälinen logistinen sijaintimme EU:n ja Venäjän rajalla luo väistämättä edellytykset elinvoiman kasvulle monin eri tavoin tulevaisuudessa. Lähialueen isot teollisuus- ja kaivosinvestoinnit toteutuessaan vahvistavat merkittävästi Sallan elinvoimaa. Monipuolinen elinkeinorakenteemme, matkailu, maaseutuelinkeinot, joista kokonaisuutena vahvimpana metsätalous, määrällisesti vähenevät, mutta kapasiteetiltaan kasvavat maito- ja karjatilat, tämänhetkisistä vaikeuksista huolimatta vahva poroelinkeino ja monipuoliset palvelut, missä kasvupotentiaalia erityisesti hoiva- ja hyvinvointisektorilla, antavat vahvan pohjan Sallan elinvoiman kasvulle. Asuin- ja työntekeksen ja yrittämisen paikkana kuntamme kiinnostaa yhä enemmän. Kansallispuiston suunniteltu perustaminen antaisi merkittävän imago- ja vetovoimavaikutuksen.

Kasvu vaatii jo sinänsä, mutta erityisesti nyt koronatilanteessa kunnan vahvoja elvyttäviä ja kasvua tukevia toimenpiteitä.

Sallan matkailu

Sallassa rekisteröitiin vuonna 2019 yhteensä 135 000 yöpymistä, joista noin 70 % oli kotimaisten ja 30 % kansainvälisten matkailijoiden yöpymisiä. Talvikaudella ulkomaisten yöpymisten osuus on huomattavasti suurempi (esim. tammikuussa 2019 kansainvälisten matkailijoiden osuus 63 %). Sallan osuus Lapin yöpymisistä vuonna 2019 oli 4,3 %.

Tammi-helmikuussa 2020 Sallan rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat 9,5 % edelliseen vuoteen verrattuna, mutta maaliskuussa 2020 matkailijamäärät romahtivat koronaepidemian takia. Kesällä 2020 Sallan rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet kasvoivat kotimaisten matkailijoiden osalta merkittävästi (kesäkuu +44,4 %, heinäkuu +57 %, elokuu +39,7 % ja syyskuu +35,9 %). Kansainväliset asiakkaat menetettiin kesän 2020 osalta käytännössä kokonaan. Voidaan kuitenkin todeta, että kotimaisten matkailijoiden avulla saavutettiin kesän osalta jonkinlainen torjuntavoitto muutoin haastavassa koronavirustilanteessa.

Lähde: Lapin liitto

Sallan matkailun päivitetty brändi ja logo julkaistiin Matka 2020 -messuilla tammikuussa. Brändi on kaiken kehittämisen perusta, joten sillä on merkittävä arvo niin kunnalle, kuntalaisille kuin matkailullekin. Samassa yhteydessä uusittiin sekä matkailun että kunnan nettisivustot.

Toisena matkailun kehittämisen painopistealueena on ekologisuus. Salla on ollut yksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelman pilottialueista ja kaksi sallalaista matkailuyritystä sai ensimmäisten suomalaisten yritysten joukossa STF-merkin kesäkuussa 2020. Sallan kansallispuiston selvitystyö valmistui joulukuussa 2019 ja Sallan kestävä matkailun strategia syyskuussa 2020. Kestävä matkailun strategian mukaisia toimenpiteitä viedään käytäntöön tulevien vuosien aikana. Sallan kansallispuisto valittiin toiseksi perustettavista kansallispuistoista, sen käytännön valmistelu etenee ja tavoitteena ympäristöministeriöllä on

kansallispuistoa koskevan lain vahvistaminen eduskunnassa keväällä 2021. Toteutuessaan kansallispuisto edesauttaisi merkittävästi ympärivuotisen matkailun kasvua Sallassa ja antaisi koko kunnan elinvoimalle todella merkittävän piristysruiskeen.

Lisäksi on panostettu asiakkaan digitaalisen ostopolun kehittämiseen. Elokuussa 2020 valmistui selvitys Sallan sähköisestä ostopolusta, jota viedään käytäntöön askel askeleelta seuraavien vuosien aikana.

Vuonna 2020 Sallan matkailuun on vahvasti vaikuttanut koronapandemia. Resursseja on käytetty runsaasti koronaviruksen matkailuun aiheuttamien negatiivisten vaikutusten minimointiin. Keväällä 2020 haettiin ja käynnistettiin kaksi hanketta aiheeseen liittyen; Yrittäjien Salla ja Sallan matkailun koronaexit -hankkeet. Yrittäjien Salla -hanke tarjoaa yrityksille tukea koronan vaikutuksista selviämiseen mm. koulutuksen ja asiantuntijapalveluiden muodossa. Sallan matkailun koronaexit -hankkeessa haetaan vaihtoehtoisia markkina-alueita ja markkinointitratkaisuja (mm. virtuaalisia matkanjärjestäjävierailuita), joilla edistetään matkailun mahdollisimman pikaista elpymistä koronaepidemian jälkeen.

Koronan myötä syksyllä 2020 on panostettu voimakkaasti myös matkailun turvallisuuteen epidemian aikana. Sallan koronaturvallisen matkailun suunnitelma ja toimenpiteet on julkistettu lokakuussa 2020 ja suunnitelmaa päivitetään tilanteen muuttuessa.

Tämän hetken tietojen valossa vuosi 2021 tulee olemaan matkailuelinkeinon kannalta todella haastava. Ainakin alkutalven osalta kansainvälisten matkanjärjestäjien matkat Sallaan on jo peruttu lähes kokonaan. Kotimaiset matkailijat eivät pysty paikkaamaan kansainvälisten matkailijoiden puuttumista kaikkien talvikuukausien osalta. Kansallispuiston perustamisen vahvistuminen voi johtaa Sallan kohdalla kokonaisuutena kohtuullisen hyvään lopputulokseen.

Hoiva- ja hyvinvointialan kehittäminen

Vuoden 2018 kesällä tehdyn Sallan kuntakeskustan Master Plan -selvitystyön pohjalta kehitetään edelleen hoiva- ja hyvinvointialaa. Toimiala mahdollistaa uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä. Kysyntää on sekä kuntalaisista että matkailusta. Toiminta on kuntastrategian ”Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvan osana kunnan elinvoimaa” toteutusta ja toimeenpanoa.

Sallan kunnan hoiva- ja hyvinvointiklusterin kokonaiskonseptia voidaan kuvata elävän ja hyvinvoivan keskustan kautta. Kokonaisuus muodostuu:

- 1) asumisen eri muodoista
- 2) aktiiviteeteistä, tekemisestä ja toiminnasta
- 3) kaupallisista ja julkisista palveluista
- 4) lähiympäristön viihtyisyydestä ja virkistyksestä
- 5) Sallan tunturikeskuksen tarjonnasta ja kävijöistä.

Sallan kunnassa kehitetyssä kuntakeskuksen hoiva- ja hyvinvointiklusterissa yhdistyvät julkisen sektorin, yksityisten ja kolmannen sektorin tarjoamat hoiva- ja hyvinvointipalvelut.

Klusteri tukee vahvasti alueen yrittäjyyttä ja elinvoimaa. Klusterin avulla matkailijat ja kuntalaiset pääsevät nauttimaan paikallisten tuottamista palveluista, mutta se tarjoaa paikallisille myös mahdollisuuden hyödyntää matkailuelinkeinon kautta avautuvia globaaleja hyvinvointipalveluita. Matkailijoille kehitetään uusia

hyvinvointipalveluita, jotka pohjautuvat paikalliseen kulttuuriin, luontoon ja hyvinvointiin. Korona on lisännyt kotimaan matkailua sekä kotimaisten että kansainvälisten matkailijoiden kiinnostusta Sallan tyyppisiä erämaisia ja luontoon tukeutuvia matkailualueita kohtaan.

Itä-Lapin kuntayhtymässä on toteutuksessa koko Itä-Lapin kattava High Five -yhteistyöllä hyvinvointia Itä-Lappiin -hanke. Hankkeen päämääränä on heikoimmassa asemassa olevien itälappilaisten hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyön vahvistamisen avulla. Hanke tukee osaltaan Sallan kunnan omaa hoiva- ja hyvinvointiklusterin kehittämistä.

Asuminen ja rakentaminen

Sallan kuntakonsernin tavoitteena on kehittää kunnan eri osa-alueita viihtyisinä kokonaisuuksina, kirkonkylä, Sallatunturin matkailukeskus ja muut loma- ja matkailualueet sekä kylät eri puolilla kuntaa.

Riittävän asuntotarjonnan (vuokra/omistus) turvaaminen on yksi keskeinen osa kunnan elinvoiman sekä asukkaiden että yritysten ja niiden tarvitseman uuden työvoiman kuntaan sijoittumisen/muuttamisen edellytyksiä.

Sallan eri elinkeinojen positiiviset kasvunäkymät ja sitä kautta syntyvät uudet työpaikat ja kaikissa elinkeinoissa ja erityisesti työvoimavaltaisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa tapahtuva voimakas eläköityminen, edellyttävät uusia työntekijöitä ja heidän kauttaan vahvaa paikkakunnalle tulomuuttoa. Kunta edistää uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantia eri tavoin.

Elinkeinojen kehittämisessä ja yritysten kasvun ja uusien työpaikkojen luomisessa olennaisena seikkana on asuntojen järjestäminen työntekijöille. Tänä päivänä työntekijät vaativat laadukkaita asuntoja ja omaa rauhaa työajan ulkopuolella. Kirkonkylän keskustaan aivan Ruuhijoen rantaan valmistui alkuvuodesta 2020 uusia vuokratotaloja 3 kpl. Kunnalla on velvollisuus ja valmius edistää edelleen uusien asuntojen rakentamista. Toteuttajina olisivat mielellään yksityiset toimijat ja kunta olisi kumppanina.

Tonttien riittävyys on hyvä. Kirkonkylällä on rivitalotontteja 13 kpl ja Sallatunturissa 2 kpl. Myös omakotitalotontteja on vapaana kunnan kunnallistekniikan piirissä. Lisäksi on myynnissä olevia yksityisten omistamia vapaita omakoti-, rivitalo- ja loma-asuntotontteja.

Kirkonkylään on kaavoitettu liiketonttia (112 ja 114) ja rivitalotontti (500). Rivitalotontilla on rakennusoikeutta 500 k-m². Aluetta on hiljattain kehitetty, sillä liiketontin pohjoisosaan on rakennettu lähiliikuntapaikka.

Sallatunturissa Keselmäjärven läheisyydessä sijaitsee kaavoitettuja rivitalotontteja. Alueelle on suunniteltu uustuotantorakentamista ja todennäköisesti hanke lähtee liikkeelle vuonna 2021.

Vuonna 2021 toteutetaan merkittävä lähivirkistysalue, Hyvän Olon Puisto ja siihen liittyvä Ruuhijoen lähireitin jatko. Nämä ovat osa Sallan kunnan vahvistettua hoiva- ja hyvinvointiklusteria. Master Planista ovat toteutuneet jo Kansantien peruskorjaus ja Attendon asumispalveluyksiköt ja tukirivitalo ikäihmisille ja kehitysvammaisille.

5. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Vuonna 2019 Lapin väkiluku oli 177 160 asukasta eli 1 362 asukasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Väkiluku on pienentynyt Lapissa koko 2000-luvun ajan, ja esimerkiksi vuosina 2010–2019 väki on vähentynyt 6 327 asukkaalla (3,4 %). Tilastojen mukaan Lapissa oli työvoimaa 80 380 henkilöä, työpaikkoja 70 200 ja alueen bruttokansantuote 7,0 miljardia euroa.

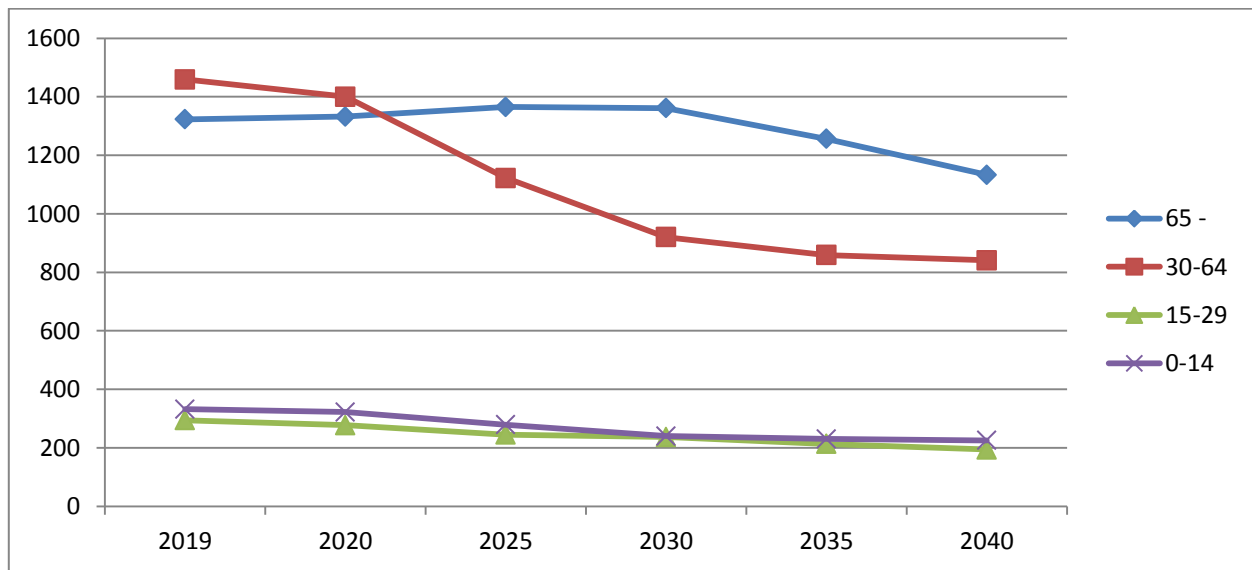

Sallan kunnan väkiluku on pienentynyt tasaisesti vuodesta 2010. Väkiluku on pienentynyt vuodesta 2010 vuoteen 2019 yhteensä 762 henkilöllä. Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on kasvanut 28,6 %:sta 38,7 %:iin. Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan vuoden 2020 syyskuun loppuun mennessä Sallan kunnan väkiluku on poikkeuksellisesti vähentynyt vuodenvaihteen tilanteesta ainoastaan yhdellä asukkaalla, kun vuoden 2019 tammi-syyskuussa väkiluku väheni 77:llä asukkaalla.

Sallan kunnan väkiluku vuosina 2010–2019

SALLA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Väkiluku	4 162	4 052	3 979	3 890	3 781	3 727	3 653	3 575	3 491	3 400
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-1,6	-2,6	-1,8	-2,2	-2,8	-1,4	-2,0	-2,1	-2,3	-2,6
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	10,5	9,8	9,4	9,5	9,5	10,0	9,6	10,0	10,0	9,0
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	60,9	60,4	60,1	58,6	57,2	55,6	55,1	53,3	52,3	52,2
Yli 64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	28,6	29,8	30,6	31,9	33,3	34,4	35,2	36,6	37,7	38,7

Talousarviovuonna keskeisinä tavoitteena on Covid19-epidemian jälkeisen elpymisen ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen. Elinvoimaa vahvistetaan investoinneilla ja työllisyyttä tukevilla toimilla. Uusien asukkaiden ja työntekijöiden saamiseen panostetaan edelleen vahvasti erilaisilla toimilla.

Ennuste väestön määrän kehityksestä ikäryhmittäin vuoteen 2040. Lähde: Tilastokeskus (30.9.2019)

Seuraavasta taulukosta käy ilmi Sallan alueella työssäkäyvien (työpaikkojen) määrässä tapahtunut kehitys toimialoittain vuosina 2016–2018. Vuonna 2018 työpaikat ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna, pientä lisäystä työpaikkojen määrässä on mm. terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä julkisella sektorilla, jotka ovat samalla eniten työllistävät alat Sallassa. Seuraavaksi eniten Sallassa työllistää maa-, metsä- ja kalatalous.

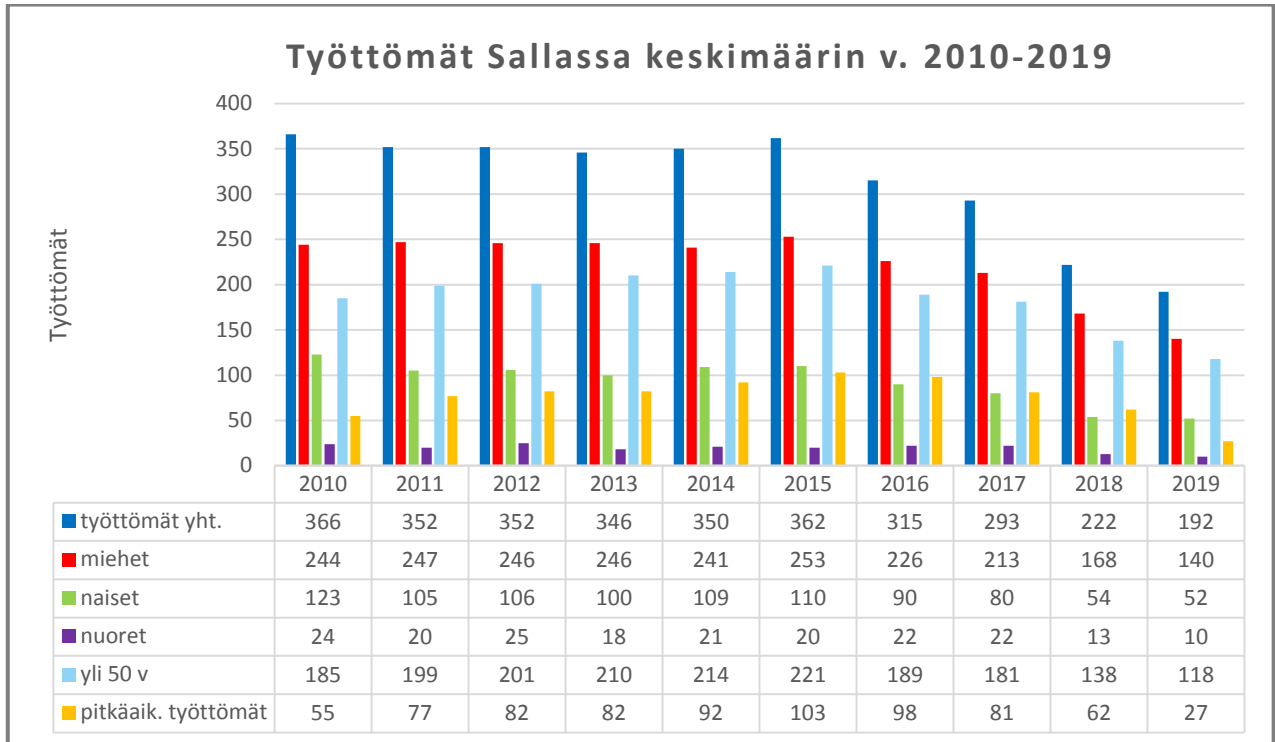

Sallan työpaikat	2016	2017	2018
SALLA	Alueella työssäkäyvät	Alueella työssäkäyvät	Alueella työssäkäyvät
Yhteensä	1 093	1 110	1 067
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	179	177	147
Kaivostoiminta ja louhinta	0	0	2
Teollisuus	21	20	15
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäädytysliiketoiminta	11	11	8
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	9	10	13
Rakentaminen	36	32	31
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	61	62	70
Kuljetus ja varastointi	46	52	53
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	79	91	85
Informaatio ja viestintä	2	2	3
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	9	6	6
Kiinteistöalan toiminta	7	8	7
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	22	28	25
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	56	56	54
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	149	140	143
Koulutus	49	54	56
Terveys- ja sosiaalipalvelut	277	266	270
Taiteet, viihde ja virkistys	28	34	27
Muu palvelutoiminta	35	39	30
Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	6	6	7
Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0
Tuntematon	11	16	15

Lähde: Tilastokeskus

Alla olevat taulukot kuvaavat Sallan työttömyyden kehitystä vuosina 2010–2019 ja tammi-syyskuussa vuonna 2020.

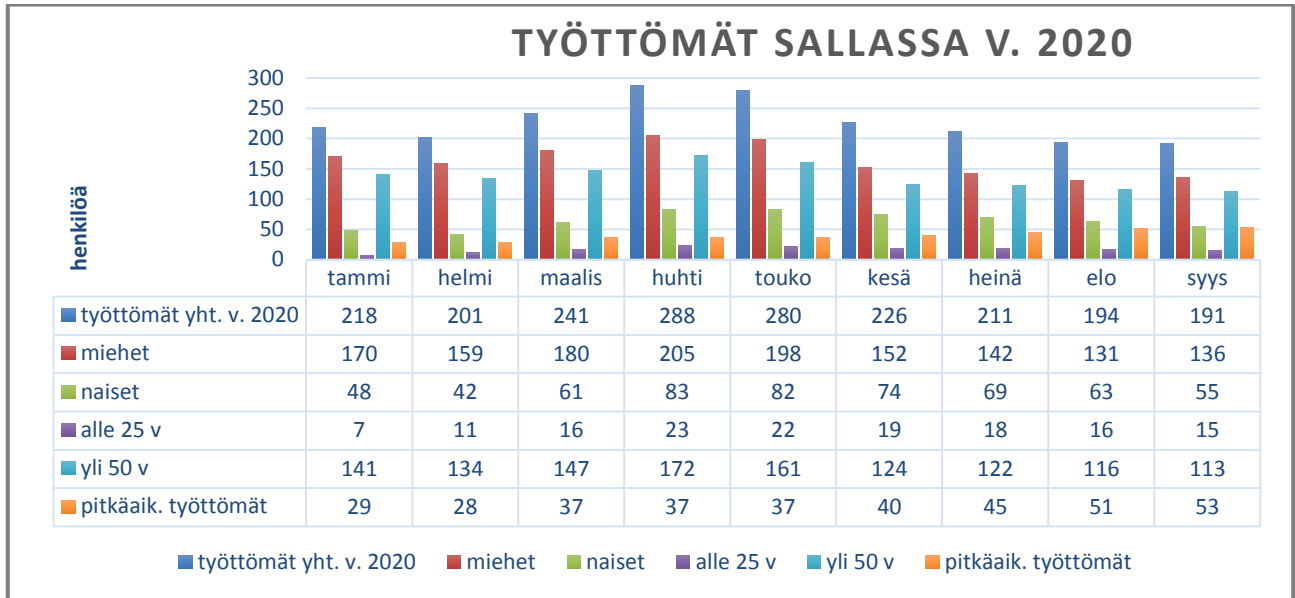
Vuonna 2019 Sallan työvoimasta oli työttömiä 13,3 % ja suurin osa työttömistä oli miehiä (73 %). Työttömistä nuorten (alle 25 v.) osuus oli 5,2 % ja yli 50-vuotiaiden osuus 61,5 %. Pitkäaikaistyöttömyys vähentyi edelliseen vuoteen verrattuna: sallalaisista työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä 14,1 %, vastaava luku v. 2018 oli 27,9 %. Myös naisten työllisyystilanne heikkeni, nuorten kohdalla tilanteessa ei ole ollut isoja muutoksia.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, <https://tem.fi/kuntapohjaiset-vuosikeskiarvot>.

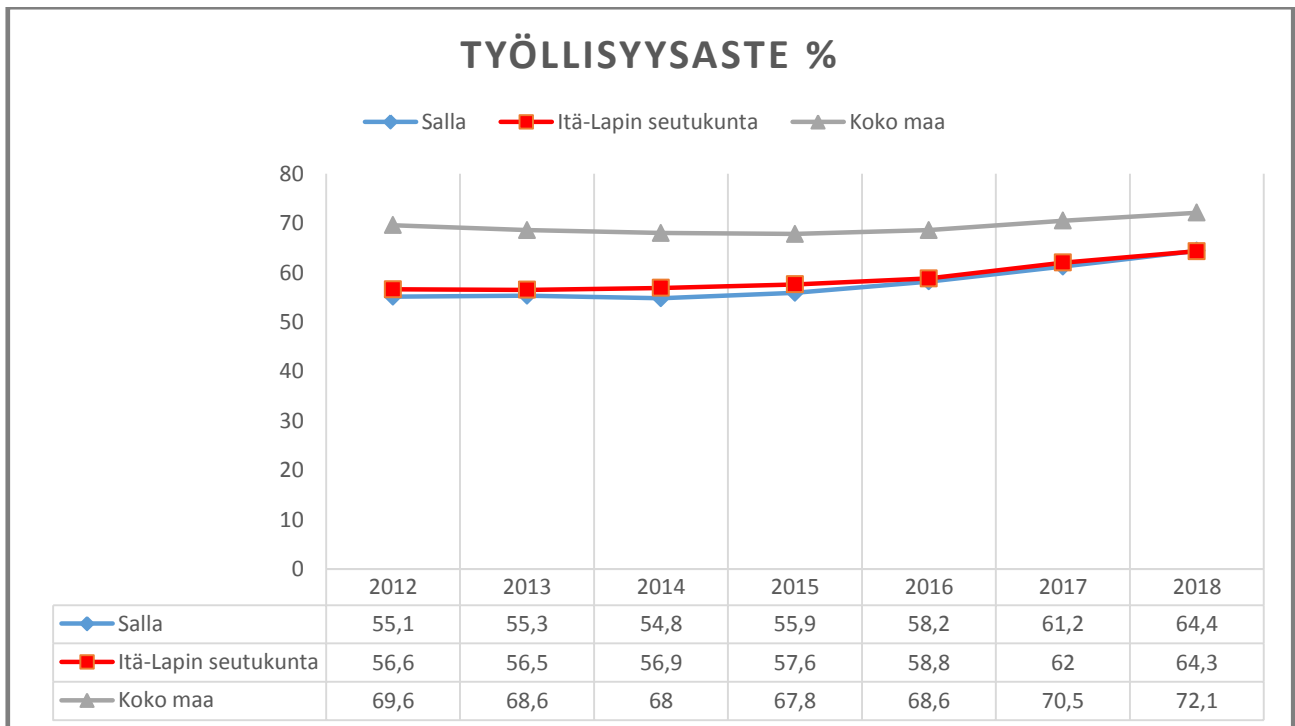
Vuosi 2020 alkoi hyvin haasteellisissa merkeissä työmarkkinoilla Covid-19 pandemian takia. Pandemiasta johtuvat rajoitukset näkyivät myös Sallan työttömyydessä; Sallan työttömyysaste nousi huhtikuussa 21,3 %:iin. Pandemian hieman hellittäessä työllistymisiä alkoi jälleen tapahtua eri aloille ja mm. maastokauden alkaminen mahdollisti edellisten vuosien tapaan usealle työnhakijalle työllistymisen metsä- ja rakennusalalle.

Työttömyystilanteessa on ennakoitavissa syksyille ja loppuvuodelle muutos huonompaan suuntaan aikaisempien vuosien tapaan, kun maastokautteen ajoittuvat työkohteet valmistuvat ja kuluvan kauden työtehtävät päättyvät. Työllisyystilanteen kehittymiseen tulee vaikuttamaan merkittävästi tuleva matkailualan sesonki ja sen onnistuminen. Pandemiasta johtuvilla rajoituksilla on vaikutusta jatkossa työllistämistoimiin ja työllistymismahdollisuuksiin myös Sallassa, joten kaikki Sallan mahdolliset työpaikat ovat nyt erittäin tärkeitä ja uusia työllistämisen keinoja etsitään entistä aktiivisemmin. Myös yhteistyön merkitys työllisyyden hoidossa korostuu entisestään. Alla olevassa taulukossa Sallan työttömyystilanne ajalta tammikuu-syyskuu 2020.

Lähde: Työllisyyskatsaus. Lapin ELY-keskus.

Sallan työllisyysaste kehittyi samaansuuntaisesti, kuin koko Itä-Lapin seutukunnassa ja koko Suomessa. Seuraavassa taulukossa on kuvattuna Sallan, Itä-Lapin seutukunnan ja koko maan työllisyysasteen kehitys vuosina 2012–2018.

Lähde: Tilastokeskus

Sallan kunnan työllisyyspalveluiden tavoitteena on auttaa Sallassa toimivia työnantajia rekrytointiin liittyvissä asioissa ja edistää työnhakijoiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Työllisyyspalveluista työnantaja voi saada apua mm. avoimen työpaikan tai palkkatukipaikan ilmoittamiseen, palkkatuen hakemiseen, työkokeilumahdollisuuden järjestämiseen tai esimerkiksi oppisopimusasioiden selvittämiseen. Työllisyyskoordinaattori tarjoaa työnhakijoille mm. ohjausta ja neuvontaa työllistymisen tueksi, ohjaa asiakkaita työllistymistä edistävään toimintaan ja hoitaa palkkatuella työllistämistä Sallan kunnassa.

Työllisyyskoordinaattori tekee yhteistyötä työllisyyden edistämiseksi paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa ja on mukana myös erilaisissa työllisyyttä edistävissä hankkeissa ja verkostoissa.

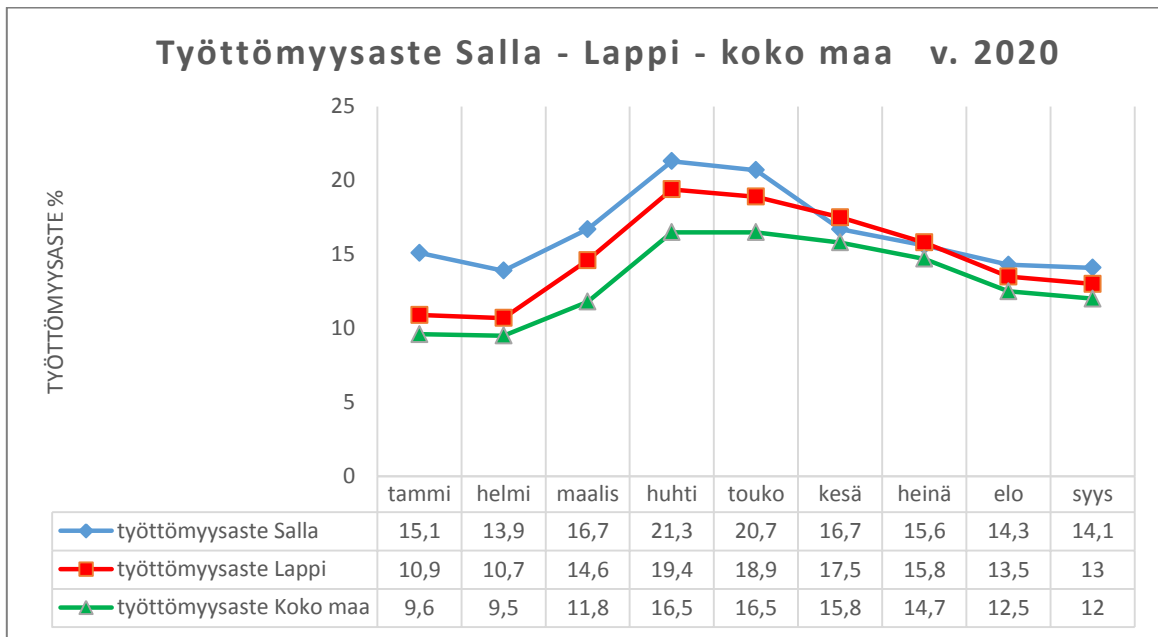
Pitkäaikaistyöttömien palvelut ja työllisyyden hoito on siirtynyt entistä enemmän kunnan vastuulle aina kuntouttavista toimenpiteistä työllistämiseen saakka. Aloite pitkään työttömänä olleiden aktivoimiseksi ja tilanteiden selvittämiseksi tehdään yleisimmin kunnasta TE-toimistoon päin ja asiakkaita kutsutaan tapaamisiin aikavarauskella. TE-toimiston asiantuntija osallistuu tapaamisiin videoyhteyden tai puhelimen välityksellä ja kunnan edustajana kasvokkain asiakkaan kanssa tapaamisissa on yleensä sosiaalityöntekijä. Työllisyyskoordinaattori osallistuu asiakastapaamisiin etäyhteyksien kautta ja asiakastapaamisiin osallistuu tarvittaessa myös esim. terveydenhuollon ja/tai nuorisotoimen edustaja.

Sallan kunnan työllistämistoimia kohdennetaan ensisijaisesti pitkään työttömänä olleisiin työttömiin ja lakisäänteisen työllistämismallin nojalla työllistettäviin. Mm. pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille kunnan tarjoama palkkatuettu työ on hyvin usein ainoa mahdollisuus työllistyä ja haasteena työllistämistoimissa on ko. työnhakijoille soveltuvien työllistämipaikkojen vähäinen määrä.

Pitkäaikaistyöttömien työllistymisen tukena Lapissa on Lapin työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP). TYP on työ- ja elinkeinotoimiston, kuntien ja Kelan muodostama verkostoyhteistyöhön perustuva palvelumuoto, joka tarjoaa asiakkaalle henkilökohtaista palvelua ja ohjausta sekä ratkaisun hakemista avoimille työmarkkinoille pääsemiseksi. Ohjaus palveluun tapahtuu TE-toimiston, kunnan tai Kelan toimesta. Palvelu on lakisäänteinen ja Sallan kunta on nimennyt TYP-toimintaan henkilöt, jotka tekevät TYP-työtä yhteistyössä TE-toimiston ja Kelan kanssa.

Sallassa otettiin vuoden 2018 aikana käyttöön Sallan kunnan oma aktiivimalli, jonka tavoitteena on luoda Sallaan uudenlaisia työllistymisen mahdollisuuksia, aktivoida eri toimijoita ideoimaan uutta työllisyyttä edistävää toimintaa Sallaan ja kannustaa sallalaisia työttömiä työnhakijoita vastaanottamaan myös lyhytkestoisia töitä. Aktiivimallin säilyttäminen yhtenä osana työllistämistoimia mahdollistaa työttömien työnhakijoiden työllistymisen myös lyhytkestoisin työkohteisiin.

Alla oleva taulukko kuvaa Sallan, Lapin ja koko Suomen työttömyysasteen kehitystä tammi–syyskuussa 2020.

Lähde: Työllisyyskatsaus. Lapin ELY-keskus.

6. TOIMINNAN TALOUDELLISUUSTAVOITTEET

Talouden ulottuvuus	Mittari	Tavoite	Tp2019
Tulojen ja menojen tasapainotus			
Tulorahoituksen riittävyys juoksevien menojen kattamiseen	Vuosikate, miljoonaa euroa	>1,00	1,7
Tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen			
*Lainojen hoitamiseen	Lainanhoitokate	> 1,5	0,5
*Investointien rahoittamiseen	Investointien tulorahoitus, %	> 75	72,97
Pitkän aikavälin tulorahoituksen suhteellinen suuruus	Vuosikate, euroa/asukas	> 250	493
Rahoitusasema			
Kunnan vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	> 50,00	49,0
Vieraan pääoman määrä	Lainamäärä, miljoonaa euroa	< 10	11,8
Vieraan pääoman suhde tulorahoitukseen	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	< 40	42,9
Kunnan maksuvalmius	Kassan riittävyys, päivää	> 1	12,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä	Ylijäämä/alijäämä, euroa/asukas	> 500	2 489
Tulo- ja menorakenne			
Kunnallisveron taso	Tuloveroprosentti	19,50	20,50
Kiinteistöveron taso	Kiinteistöveroprosentti, yleinen	0,95	1,25
	Kiinteistöveroprosentti, vakituinen asuinrakennus	0,40	0,55
	Kiinteistöveroprosentti, muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00	1,30
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista	%	> 22,00	18,19

IV KÄYTTÖTALOUSOSA

1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvollinen:	1.1 Vaalit Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Tehtäväalue sisältää kuntavaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisen. Kunnassa hoidetaan vaalit omana työnä. Vaalit hoidetaan Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti virheettömästi, viivytyksettä ja taloudellisesti.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Mikäli eduskunta hyväksyy ns. sote-lainsäädännön, tullaan vuonna 2022 järjestämään maakuntavaalit.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Äänestysprosentti	Korkea äänestysprosentti	65,5	-	67	-	66

Perustelut:	<p>Kunnassa on yksi äänestysalue. Varsinaisessa äänestyksessä ja ennakoäänestyksessä äänestyspaikkana Kirkonkylä/Kirjasto, sekä ennakoäänestyksessä myös kiertävä vaaliauto.</p> <p>Suunnitelmakaudella toimitetaan useat vaalit. Vuonna 2021 toimitetaan kuntavaalit. Mikäli eduskunta hyväksyy suunnitteilla olevan sote-uudistuksen, vuonna 2022 toimitetaan maakuntavaalit. Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnille kertakorvauksen, joka oli esim. v. 2019 eduskuntavaaleissa 2,20 €/äänioikeutettu.</p>
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	13 266				6 500
Toimintamenot	-13 424	-1 000	-14 040		-6 715
Toimintakate (netto)	-158	-1 000	-14 040		-215

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-158	-1 000	-14 040		-215

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvöllinen:	2.1 Tarkastustoiminta
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Tarkastustoiminnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ovat toteutuneet. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden ajaksi.</p> <p>Tarkastuslautakunta ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä ja ilmoittaa sidonnaisuuksista kunnanvaltuustolle.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sote-uudistuksen valmistelu jatkuu osana hallitusohjelmaa.

Perustelut:	Tarkastuslautakunta toimii yhteistyössä ammattitilintarkastajan kanssa. Kunnan tilintarkastuksesta on tehty sopimus KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa vuoden 2021 loppuun asti. Kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti tullaan Sallan kuntakonsernin tilintarkastus kilpailuttamaan seuraavan kerran loppuvuonna 2021.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-16 506	-20 000	-21000	-21 000	-21 000
Toimintakate (netto)	-16 506	-20 000	-21 000	-21 000	-21 000

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-16 506	-20 000	-21 000	-21 000	-21 000

3. KUNNANHALLITUS

Tehtävä: Tilivelvöllinen:	3.1 Elinvoimapalvelut / hallinto Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Elinvoimajaosto toimii elinkeinoelämän rajapinnassa valmistelevana ja kehittämistä sekä eri elinkeinojen näkemysten yhteensovittamista koordinoivana toimielimenä. Vastuualue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, elinvoimajaoston, kunnanjohtajan palkkauksen, edustuksen ja ystävyyskuntatoiminnan menot. Vastuualue sisältää myös vuonna 2019 avatun Sallan asukkaiden yhteisen olohuoneen Pirtin toiminnasta aiheutuvat menot. Lisäksi vastuualue sisältää sähköyhtiöiden edellyttämät määrärahavahaukset.</p>

Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Covid-19 virus on aiheuttanut globaalisti merkittäviä negatiivisia taloudellisia vaikutuksia terveyshaittojen lisäksi. Tässä tilanteessa korostuvat entistä enemmän elinvoimaan ja sen vahvistamiseen liittyvät asiat. Nyt korostuu kunnan vahva elinkeinojen toimintaedellytyksiä tukeva rooli ja konkreettiset elinkeinojen ja yritysten toimintaan ja uusien investointien ja työpaikkojen syntyyn liittyvät hankkeet ja muut toimenpiteet. Koronasta johtuen on vaara, että kuntatalouden vaikeudet kasvavat ja tässä hetkessä tarvitaan vahvoja kuntataloutta tukevia toimia ja päätöksiä. Kunnan omat investoinnit ja työllistäminen korostuvat erityisesti tässä tilanteessa. Tämä edellyttää hallinnolta kokonaisuutena sekä strategista näkemystä ja kokonaisuusien ymmärtämistä, että tehokasta, nopeaa ja ennakoitavaa päätöksentekoa ja toimintaa mm. kaavoituksessa ja infran sekä palvelutason parantamisessa ja muiden yritysten toimintaedellytysten synnyttämisessä. Työllisyyden turvaaminen edellyttää uusia välineitä, mm. oppisopimustyöllistämisen tukeminen. Verkostomainen yhteistyö sekä eri elinkeinojen näkemysten huomioon ottaminen ja yhteensovittaminen ovat tärkeitä. Kylä- ja muiden yhdistysten toimintaan varatuista määrärahoista (aktivointiosa) osa käytetään ao. yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveron kompensointiin kylärahavalmistelun yhteydessä. Avautuviin työpaikkoihin liittyy uusien asukkaiden ja uuden työvoiman saaminen. Tämän elinvoiman kannalta tärkeimmän tavoitteen saavuttamiseksi panostetaan hyvän ja monipuolisen, kohtuuhintaisen palvelutarjonnan lisäksi markkinointi- ja rekrytointitoimenpiteisiin yhteistyössä yritysten kanssa. Sallan kansallispuiston perustaminen loisi merkittävän elinvoima- ja imago vaikutuksen.</p>
---------------------------------------	---

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Hyvinvointikyselyyn perustuvat toimenpiteet		1	1	1	1	1

Perustelut:	<p>Kunnan päätöksentekoa ohjaa kuntastrategia ja valtuuston muut strategiset linjaukset. Talouden tasapaino on tärkeää. Tämä vaatii rakenteellisten muutosten ja toimintojen tehostamisen ohella entistä vahvempia panostuksia lisätulojen saamisen edellytysten synnyttämiseen. Kunnan elinvoiman vahvistamiseen, verkostomaisen yhteistyön tekemiseen, uusien toimintojen tuotantomallien rakentamiseen, edunvalvontaan ja kehittämistyöhön tulee varata riittävät resurssit. Näin turvataan taloudelliset edellytykset järjestää ja tuottaa laadukkaat palvelut ja saadaan Sallasta entistä houkuttelevampi paikkakunta asua, tehdä työtä ja yrittää. Elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi panostetaan kuntastrategiassa määriteltyihin painopistealueiden kehittämiseen. Kuntalaisten hyvinvointikyselyn kyselyn tuloksia otetaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa. Tulevassa sote-uudistuksessa turvataan kunnan ja kuntalaisten asema ja oikeudet erityisesti edunvalvonnassa kohdistuen uudistuksen sisältöön. Kesäkuussa 2021 toimintansa aloittaville valtuutetuille tullaan hankkimaan sähköinen päätelaite valtuustotyökentelyyn.</p>
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	1 091 406	699 850	607 146	607 146	607 146
Toimintamenot	-584 785	-624 980	-642 098	-643 298	-644 508
Toimintakate (netto)	506 621	74 870	-34 952	-36 152	-37 362

	Tp 2019	Ta 2020	Ts 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-5 594	-7 770	-21 032	-43 202	-32 918
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	501 027	67 100	-55 984	-79 354	-70 280

Tehtävä:	3.2 Elinvoimapalvelut / elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi
Tilivelvollinen:	Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Kunnanhallituksen alaisena toimintona ovat kunnanjohtajan vastuualueena elinvoimapalvelut kokonaisuus: elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi. Elinkeinopalvelut sisältävät elinkeinojen edistämisen sekä omana toimintana että ulkoisten palvelujen kautta ja kuntamarkkinoinnista aiheutuvat menot. Elinkeinopalveluissa on osoitettu määrärahat myös eri kehittämishankkeisiin. Matkailun edistäminen omana toimintona ja markkinointi ja -neuvonta ulkoistettuna Matkalle Sallaan ry:lle. Työllisyyspalvelut sisältävät työllistymisen edistämisen eri keinoilla, joita ovat mm. palkkatuki, työkokeilut, kuntouttava työtoiminta, henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta, kunnan kesätyöt, yhteistoiminta yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa palvelujen tuottamisessa ja työllistämässä, Sallan aktiivimalli sekä hankeyhteistyö. Uutena välineenä otetaan käyttöön oppisopimuksen kuntalisä. Työllisyysmäärärahoja voidaan käyttää myös erityiseen elvytykseen yhteistyössä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa. Tarkemmat ohjeistukset talousarvion täytäntöönpano vaiheessa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoidaan. Varsinaiset hyvinvointipalvelut tuotetaan teknisen ja hyvinvointipalveluiden toimintasektoreilla sekä kuntakonsernin muissa toiminnoissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Koordinoinnissa keskeistä on kunnan omien toimintojen sekä yhteistyökumppaneiden: yhdistysten, järjestöjen, yritysten ja valtion sekä maakunnan viranomaisten yhteistyön edistäminen, taloudellisten toimintaedellytysten varmistaminen kokonaisuutena ja edunvalvonta. Yritysten ja kolmannen sektorin roolia vahvistetaan ja luodaan edellytyksiä hoiva- ja hyvinvointisektorille yritystoiminnan ja työpaikkojen kasvulle. Matkailijat ja matkailun kautta muualta tulevat osaajat, myös kansainväliset, otetaan mukaan kehitystyöhön.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Toimintaympäristö on hyvin haasteellinen Covid-19 viruksen vaikutuksesta johtuen. Erityisesti matkailun ja matkailuyritysten tilanne on vaikea. Tämä heijastuu lähes kaikkiin Sallan muihin elinkeinoihin ja yrityksiin. Sallan kansallispuiston perustaminen antaisi merkittävän piristysruiskeen Sallan matkailulle ja sitä kautta vahvistaisi laajasti yritysten elinvoimaa eri toimialasektoreilla. Puiston tuoma positiivinen, kansainvälinen markkinointivaikutus olisi erittäin merkittävä. Voidaan hyvin kuvata asian kokonaisvaikutusta Sallan omana koronaexitinä. Kemijärven biojalostustehtaan investointipäätös ja rakennustöiden käynnistyminen toisi valtavan piristysruiskeen koko aluetalouteen. Puun jatkojalostusta tulee kaikin keinoin vahvistaa myös paikallisesti lisätulojen saamiseksi ja varmistamiseksi. Poronlihan ja muiden ruuan raaka-aineiden jalostusta, jakelua, markkinointia ja myyntiä tulee vahvistaa toimialan kohtaamien vaikeuksien vuoksi. Saijan biokaasulaitoshankkeen edistymistä vahvistaa EU:n Green Deal -ohjelma ja mittavat rahoitukset. Yhteenvetona yritysten sekä niihin liittyvien työpaikkojen merkitys korostuu entisestään, koska kunnan elinvoima perustuu jatkossa yhä vahvemmin vero- ja muihin tuloihin. Uutta työvoimaa ja uusia asukkaita tarvitaan. Tähän pitää panostaa vahvasti.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Osallisuuden lisääminen	Kylätapahtumat (lkm)	8	20	20	20	20
Toiminta:						
Uusien työpaikkojen luominen	Uudet yritykset/vuosi	13	8	10	13	15
Toimivat yritykset	Uudet työpaikat	40	18	20	25	30
Asukasmäärän vakiinnuttaminen	Asukasmäärä	3 399	3 360	3 400	3 400	3 400
Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste (%)	13,3	12,0	12,0	11,5	11,0

Perustelut:	<p>Kunnan elinvoima perustuu kuntalaisten työhön ja taloudelliseen toimeentuloon. Yritysten ja kolmannen sektorin rooli vahvistuu entisestään uusien työpaikkojen aikaansaamisessa. Tästä syystä kaikki kunnan toimenpiteet, mitkä edistävät tätä, ovat välttämättömiä ja kannatettavia. Tekemällä elinkeinojen kehittämistyötä kokonaisuutena eri toimialat ja eri osat kuntaa huomioon ottaen mahdollistetaan kasvu ja myönteinen koko kunnan kehitys ja elinvoima. Kunnanhallituksen alainen elinvoimajaosto on keskeinen eri toimialoja integroiva yhteistyöelin ja sen valmistelun kautta edistetään elinvoiman vahvistamisen tavoitteita. Sallan matkailun kehittämässä keskeisin yhteistyöelin on Matkalle Sallaan ry ja yleisesti elinkeinojen edistämisessä yhteistyö Sallan Yrittäjät ry:n kanssa on keskiössä. Uusien investointien toteutuminen vaatii Sallan tyyppisessä kunnassa myös kunnalta panostuksia ja aktiivista toimintaa maapolitiikan ja kaavoituksen lisäksi. Koronasta johtuen kunnan omien investointien merkitys korostuu. Kaikki tämä tarkoittaa sekä henkilö- että taloudellisia resursseja. Elinkeinojen kehittämässä ja elinvoiman vahvistamisessa ovat omat sekä Itä-Lapin kuntayhtymän ja muiden toimijoiden hankkeet merkittävässä asemassa. Työllisyyden hoidossa on taloudellisesti ja henkisesti tärkeää tukea pitkään työttömänä olleiden ja vaikeasti työllistyvien työllistymistä sekä työttömyyden pitkittymisen estymistä tekemällä vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa (normaalit työllistämistoimet, palkkatuki sekä aktiivimalli / aktivointiosa ja oppisopimuksen kuntalisä). Työpajatoiminnan laajentaminen koskemaan laajempia asiakasryhmiä tuo volyymihyötyjä ja parempia tuloksia. Nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuudenuskon vahvistamiseksi on tärkeää mahdollistaa koululaisille ja opiskelijoille kesätyöpaikka kunnasta tai yksityissektorilta. Palkkatuella työllistäminen kohdennetaan ensisijaisesti pitkään työttömänä olleisiin työnhakijoihin. Hoiva- ja hyvinvointialalle on mahdollista synnyttää sekä vahvan oman kysynnän (kuntalaiset, ikärakenne) että kasvavan matkailun kysynnän vuoksi yritystoiminnan kasvua ja uusia työpaikkoja. Tästä syystä tähän sektoriin panostetaan.</p>
-------------	--

Talous / Elinkeinopalvelut, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	441 724				
Toimintamenot	-884 677	-598 825	-701 451	-513 483	-501 051
Toimintakate (netto)	-442 953	-598 825	-701 451	-513 483	-501 051

	Tp 2019	Ta 2020	Ts 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-442 953	-598 825	-701 451	-513 483	-501 051

Talous / Työllisyydenhoito, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ts 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	157 280	140 000	110 400	110 400	110 400
Toimintamenot	-386 809	-442 550	-408 360	-409 840	-411 340
Toimintakate (netto)	-229 529	-302 550	-297 960	-299 440	-300 940

	Tp 2019	Ta 2020	Ts 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-229 529	-302 550	-297 960	-299 440	-300 940

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.3 Elinvoimapalvelut / maankäyttö ja kaavoitus Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehityksestä. Laadukkaalla ja ennakoivalla kaavoituksella ja maapolitiikalla on suuri merkitys kunnan elinvoimalle.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Matkailun kasvua hidastaa koronavirus. Tässä tilanteessa korostuu matkailun ja muiden elinkeinojen toimintaedellytyksiä vahvistavat maankäytön ja kaavoituksen ennakoivat toimet. Sallan kansallispuiston perustaminen antaisi koronan haittavaikutuksia kompensoivaa myönteistä vaikutusta ja synnyttäisi osaltaan oletettavasti erityisesti Metsähallituksen kaavahankkeita, joista on alustavasti käyty keskusteluja. Isot teollisuushankkeet (Boreal Bioref ja Sokli) toteutuessaan vaikuttavat myös Sallaan sekä kunnan maankäyttöön ja kaavoitukseen. Merkittäviä uusia kaavahankkeita ei ole tiedossa, mutta varaudutaan Sallatunturissa sekä muualla kunnan alueella kehityksen vaatimiin asemakaavoituksiin ja kaavojen muutoksiin. Kunnan aluetta laajasti koskevaa kyläyleiskaava-asiaa aletaan selvittämään rantarakentamisen helpottamiseksi. Uusien asukkaiden ja työvoiman saaminen edellyttää riittävää asuntotarjontaa. Tarvittaessa ollaan valmiita uus-asuntorakentamiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Hyväksytyt kaavahankkeet	Hyväksyminen	3	3	1	2	2
Talous:						
Kaavoituskulut	euroa / asukas	24,89	21,28	18,00	18,21	20,50

Perustelut:	Kaavoituksen resurssien on oltava sellaiset, että voidaan parantaa yritysten toimintaedellytyksiä, matkailun ja muiden elinkeinojen kasvua ja kehittymistä sekä asukkaiden ja lomaa-asukkaiden viihtyvyyttä.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	1 060	8 000	5 000	5 000	5 000
Toimintamenot	-85 674	-79 490	-66 180	-66 920	-74 680
Toimintakate (netto)	-84 614	-71 490	-61 180	-61 920	-69 680

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ta 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-84 614	-71 490	-61 180	-61 920	-69 680

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto					
Hallinto	0,5	1,0	0,8	0,8	0,8
Lähityöntekijät					
Yhteensä	0,5	1,0	0,8	0,8	0,8

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.4 Hallinto- ja henkilöstöpalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto Hallinto- ja henkilöstöjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää yleisen toimiston, kunnanviraston neuvonnan, yleisen edunvalvonnan, palveluliikenteen, maahanmuuton, asuntoviranomaistehtävien, potilasiamiehen tehtävien ja löytöeläintoimintojen ylläpidosta aiheutuvat menot. Vastuualue tuottaa sisäiset ja ulkoiset hallintopalvelut sekä huolehtii kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Vastuualue vastaa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista tietosuojavastaavan tehtävistä sekä tuottaa hallinnon yleistä ICT-lähitukea. Vastuualue vastaa kunnanhallitukselle määrätyistä asiakirjahallinnon tehtävistä (Hs 75 §).
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sallan kunta tuottaa yleiset edunvalvontapalvelut valtion kanssa laaditun ostopalvelusopimuksen perusteella sekä vastaa maahanmuutosta valtion kanssa laaditun sopimuksen perusteella. Maahanmuuttoon kuuluvien tehtävien määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Maahanmuuttajien asioiden yleiseen hoitoon on käytössä tilapäisen pakolaistyöntekijän työpanos. Palveluliikenteen määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Asianhallintajärjestelmä Twebin käyttöönotto ja sähköiseen arkistointiin siirtymisen ensivaihe (LapIT Sähköinen Säilö) Personec F -henkilöstöhallinnon osalta tapahtuvat 1.1.2021. Järjestelmiin siirtyminen edellyttää henkilöstön koulutusta ja perehtymistä uuteen toimintamalliin. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta ja siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2020. Laki edistää tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa. Lain tuomiin muutoksiin varaudutaan riittävällä henkilöstön koulutuksella. Vastuualue varautuu sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon vuosien 2021–2023 aikana. Sähköisen allekirjoituksen hankintaa

	<p>selvitetään vuoden 2021 aikana. Tavoitteena on Suomi.fi-viestien käyttöönotto vuoden 2021 aikana edistämään asiakkaiden sähköistä asiointia.</p> <p>Sallan kunta on mukana yhdessä neljän muun Lapin kunnan kanssa Tuottavuutta ja vetovoimaa kuntatyöhön toimistotyötä kehittämällä -hankkeessa (v 2020-2022), jonka tavoitteena on edistää pienten Lapin kuntien työhyvinvointia ja tuottavuutta kehittämällä kuntatyön kivijalkaa eli toimistotyötä.</p>
--	--

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Digitalisaation edistäminen	Twebin käyttöönotto		vuoden 2020 aikana	vuoden 2021 aikana		
Henkilöstö:						
Osaamisen lisääminen	Koulutukseen osallistuminen/pv	1	4	6	4	4

Perustelut:	<p>Vastuualueelle kuuluvissa tehtävissä ei arvioida tapahtuvan merkittäviä muutoksia vuoden 2021 aikana. Hallintosäätöä varaudutaan päivittämään. Kunnan päätöksiä verkko-tiedottaminen on parantanut kuntalaisten tiedoksisaantia kunnallisista päätöksistä. Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 679/2016) on tuonut sekä rekisterinpitäjille että henkilötietojen käsittelijöille uusia tehtäviä ja velvollisuuksia. Asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Sääntely pyrkii vastaamaan teknologian nopean kehityksen haasteisiin ja vahvistamaan ihmisten oikeutta valvoa henkilötietojaan.</p>
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	504 718	458 560	440 080	440 080	440 080
Toimintamenot	-472 016	-505 400	-500 589	-503 499	-488 969
Toimintakate (netto)	32 702	-46 840	-60 509	-63 419	-48 889

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ta 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-324		-3 570		
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	32 378	-46 840	-64 079	-63 419	-48 889

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3

Tehtävä:	3.5 Hallinto- ja henkilöstöpalvelut / henkilöstöpalvelut Hallinto- ja henkilöstöjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää henkilöstöjaoston, työterveyshuollon ja työsuojelun menot.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Henkilöstöjaosto vastaa kunnan henkilöstöä koskevista virka- ja työehtosopimukseen perustuvista palkkausasioista ja vastaa kunnassa käytävistä paikallisista sopimusneuvotteluista. Henkilöstöjaoston esittelijänä toimii hallinto- ja henkilöstöjohtaja, joka toimii samalla myös KT-yhteyshenkilönä. Sallan kunta on ulkoistanut henkilöstönsä lakisääteisen työterveyshuollon 1.9.2017 alkaen Terveystalo Oy:lle. Lakisääteistä työterveyshuoltoa on laajennettu keväällä 2019 kattamaan laajempia palveluita. Terveystalon työterveyshuolto toimii Sallan kunnan osoittamissa toimitiloissa ja yritys tarjoaa työterveyspalveluja myös muille työnantajille. Vastuualue sisältää myös työsuojelutoimikunnan toiminnasta aiheutuvat menot. Työterveyshuollon kustannuksissa on huomioitu Kela-korvauksen pieneminen ja henkilöstön työhyvinvointiin on lisätty määräraha.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen	Toimenpide	0	1	1	1	1
Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, sairauspoissaolojen seuranta ja varhainen puuttuminen	Sairauspoissaolojen raportoinnin selkeyttäminen		1	1		
Työkykyjohtamisen tukeminen	Digitaalisten palveluiden käyttöönotto			1		
Tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa	Palautetapaamiset		2	2	2	2

Perustelut:	Sallan kunnan työterveyshuolto kattaa lakisääteisen ja laajennetun työterveyshuollon.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	7 156	109 200	75 000	75 000	75 000
Toimintamenot	-188 380	-314 240	-150 750	-150 810	-150 860
Toimintakate (netto)	-181 224	-205 040	-75 750	-75 810	-75 860

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ta 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-181 224	-205 040	-75 750	-75 810	-75 860

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.6 Taloushallintopalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto Talousjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää ajantasaisen kuntakonsernin talouden suunnittelun ja raportoinnin sekä talouden ohjauksen ja omistajapolitiikan. Talouden raportointia kehitetään siten, että se on eri toimijoilta yhdenmukainen. Kunnan palvelutuotantoa kehitetään siten, että palvelut ovat taloudellisia ja lähellä kuntalaisia. Tehtävään kuuluu myös vaihtoehtoisten palvelutuotantotapojen selvittäminen, rahastojen hallinnointi, tilastot, selvitykset ja ICT-tehtävät. ICT-palveluita kehitetään yhteistyössä LapIT Oy:n kanssa siten, että ne ovat mahdollisimman häiriöttömät ja palvelevat kuntalaisia yhä paremmin.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Sosiaali- ja terveystaloudet ovat siirtymässä kunnilta maakuntien vastuulle 1.1.2023. Tämä muutos aiheuttaa toteutuessaan merkittäviä muutoksia myös jäljelle jäävän kunnan toimintoihin ja resursseihin.</p> <p>Kunnissa ja kuntayhtymissä siirrytään lakisääteisesti automatisoituun talousraportointiin 1.1.2021 alkaen. Kuntien taloustiedot siirtyvät Valtiokonttorille automaattisesti taloushallinnon tietojärjestelmästä. Tämä edellyttää muutoksia tilikarttarakenteeseen joidenkin tilien ja tiliryhmien sekä kustannuspaikkojen osalta. Osastorakenne säilyy ennallaan. Uusia muutoksen myötä käyttöön otettavia tositteiden tilioinnin yksilöintikenttiä ovat palveluluokka ja sektoriluokka. Automatisoituun talousraportointiin siirtyminen edellyttää muutoksia myös taloushallinnon tietojärjestelmän liittymiin. Automatisoidulla talousraportoinnilla tuetaan tiedolla johtamista, kun tieto on aiempaa reaaliaikaisemmin käytettävissä kuntien ja valtion päätöksenteon tukena.</p> <p>Sallan kunta on yhdessä 12 muun Lapin kunnan kanssa mukana Lapin liiton hallinnoimassa Etäisyyttä Exceliin Yhteistyöllä -taloushallinnon kehittämishankkeessa (v 2020–2021), jonka tavoitteena on mm. harvaan asutun kunnan taloushallinnon raportoinnin automatisointi, Kuntatieto-ohjelmaan valmistautuminen, kustannuslaskennan yhtenäistäminen ja sitä kautta lappilaisten kuntien vertailtavuuden parantaminen.</p> <p>Digitalisaatio ja digitaaliset palvelut ovat tulleet merkittäväksi osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Teknologian ja työprosessien kehittyessä työn sisältö tulee muuttumaan. Tämä edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa koulutusta ja kehittävä otetta työhön.</p> <p>Henkilöstön tuleviin eläköitymisiin valmistaudutaan tukemalla jatkuvaa hiljaisen tiedon tunnistamista ja siirtämistä.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Digitalisaation edistäminen	Uuden tietojärjestelmän käyttöönotto / nykyisen laajennus	1	2	1		
Reaaliaikaisen ja luotettavan taloustiedon tuottaminen	Automatisoituun talousraportointiin siirtyminen 1.1.2021 alkaen			1		

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Henkilöstö:						
Työhyvinvoinnin tukeminen, osaamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut 1 krt/v		1	1	1	1
Toiminnan ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Säännölliset viikko- ja kuukausipalaverit			3+1 krt / kk	3+1 krt / kk	3+1 krt / kk
Sairauspoissaolojen ehkäiseminen	Sairauspoissaolojen määrä	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv

Perustelut:	<p>Taloushallinto on keskeinen osa kuntakonsernin toimintaa, jonka tehtävänä on huolehtia taloudellisten resurssien hallinnoinnista ja tuottaa johdolle talouteen liittyvää tietoa päätöksentekoa ja toiminnan ohjausta varten. Lisäksi se osaltaan vastaa lakisääteisten velvoitteiden täyttämisestä.</p> <p>Taloushallintoon kuuluu laaja joukko erilaisia asioita ja toimintoja, jotka vaihtelevat pienistä erittäin laaja-alaisiin asiantuntemusta vaativiin kokonaisuuksiin. Taloussuunnittelun avulla ohjataan rahojen ja varallisuuden käyttöä ja budjetista saadaan toiminnalle taloudelliset raamit. Taloushallinnon toimiala tulee kehittymään tulevina vuosina digitalisaation myötä merkittävästi. Digitalisaation etenemisen seurauksena ICT-kustannukset tulevat kasvamaan, mutta pitkällä aikavälillä digitalisaation lisääntymisen odotetaan tuovan kustannussäästöjä.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	1 975	2 000	3 400	3 400	3 400
Toimintamenot	-1 002 008	-835 560	-1 042 373	-1 037 893	-1 040 333
Toimintakate (netto)	-1 000 033	-833 560	-1 038 973	-1 034 493	-1 036 933

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-1 000 033	-833 560	-1 038 973	-1 034 493	-1 036 933

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	3,4	3,9	3,9	3,9	3,9
Lähityöntekijät					
Yhteensä	4,4	4,9	4,9	4,9	4,9

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.7 Lomituspalvelut ja maaseutupalvelut Talousjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Lomituspalveluiden tehtäväalue sisältää Sallan paikallisyksikön (Salla, Kemijärvi, Pelkosenniemi ja Savukoski) maatalousyrittäjien lomituspalvelut. Sallan paikallisyksikön järjestämät maatalousyrittäjien lomituspalvelut mahdollistavat kotieläintuotantoa harjoittavien maatalousyrittäjien vuosilomat ja perhevapaat sekä tapaturmista ja sairauksista toipumisen. Lomituspalveluilla tuetaan maatalous-

	<p>yrittäjien työssä jaksamista mahdollistamalla heille hetkeksi irrottautuminen sitovasta kotieläinten hoitotyöstä.</p> <p>Lomituspalveluiden tavoitteena on toteuttaa lomituspalvelut oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti koko paikallisyksikön alueella. Tarkoituksena on kehittää palvelujen järjestämisen sujuvuutta ja tukea lomituspalveluhenkilöstön työssä jaksamista. Toiminnan luotettavuuteen kuuluvat palvelun saannin varmuus, oikea-aikaisuus sekä lomituspalveluhenkilöstön vastuuntuntoisuus ja ammattitaito.</p> <p>Maaseutupalvelut kuuluvat Itä-Lapin kuntien muodostamaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen. Maaseutupalveluiden asiakkaina ovat maa- ja porotaloudenharjoittajat koko Itä-Lapin alueelta, joilta vastaanotetaan ja ratkaistaan viljelijätuki-, peto- ja vahingonkorvaushakemuksia tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti maaseutua koskevien lakien, asetusten, päätösten ja määräysten puitteissa. Asiakkaita opastetaan ja neuvotaan sekä tarvittaessa annetaan lausuntoja ja selvityksiä muille viranomaisille. Maaseututoimistossa työskentelee maaseutuasiainmies 60 %, ja lomituspäällikkö tekee sitoumusten muutokset ja päätökset tarpeen mukaan.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Sallan paikallisyksikkö on Suomen pienin, mutta palvelun asiakaslähtöisyyden vuoksi tehokas paikallisyksikkö. Maatilojen väheneminen, lomittajien ikääntyminen ja lisätyövoiman heikko saatavuus luovat haasteita lomituspalvelujen järjestämiseen. Melan suunnitelmat paikallisyksiköiden yhdistämisestä luovat huolta palvelun järjestämisen toimivuudesta tulevaisuudessa.</p> <p>EU:n ja valtion asettamat tiukennukset viljelijätukiin ja lisääntyneet petovahingot aiheuttavat haasteita tulevaisuudessa. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus (CAP) on valmisteilla. Uudistuksen oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2021 alussa, mutta tämä viivästyy ainakin vuodella. Uudistus aiheuttaa koulutustarvetta niin henkilöstölle kuin asiakkaillekin.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakkaat ovat tyytyväisiä lomittajien ammattitaitoon vuosiloma- ja sijaisapulomituksessa	Asiakastyytyväisyyskysely, arviointi asteikolla 1-5, tavoitekeskiarvo vähintään 4	4	4	4	4	4
Asiakkaat ovat tyytyväisiä paikallisyksikön toimintaan	Asiakastyytyväisyyskysely, arviointi asteikolla 1-5, tavoitekeskiarvo vähintään 4	4	4	4	4	4
Viljelijätukihakemusten vastaanotto, käsittely ja dokumentointi	Käsittelyaika	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk
Petovahinkojen tarkastus maastosta	Kalenteripäivät	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk
Toiminta:						
Vuosilomat (26 pv) järjestetään lomavuoden aikana ja tasaisesti ympäri vuoden	Vuosilomia pidetään keskimäärin 25,5 pv/v/käyttäjä ja ne toteutuvat tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla	25,4	25,5	25,5	25,5	25,5

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Tukihakemusten vastaanottaminen	Hakemusten määrä	664	840	850	840	830
Henkilöstö:						
Lomituspalveluhenkilöstö on ammattitaitoista ja työhönsä sitoutunutta	Kehityskeskustelut pidetään 1 krt/vuosi, niissä kartoitetaan henkilökohtaisia täydennyskoulutustarpeita	1 krt/v	1 krt/v	1 krt/v	1 krt/v	1 krt/v
Lomittajien työskentelyolosuhteet täyttävät työturvallisuudelle asetetut vaatimukset ja lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden	Työtapaturmat ja niistä aiheutuvat sairauslomat vähenevät edellisestä vuodesta			alle 3 kpl /v	alle 3 kpl /v	alle 3 kpl /v
Maaseututoimiston henkilöstö on ammattitaitoista	Maaseutuhallinnolle tarkoitettut koulutuspäivät ja Lync-koulutukset	2	4	5	4	2

Perustelut:	<p>Maatalousyrittäjälle on tärkeää, että hän voi lomituksen myötä irrottautua päivittäisistä työtehtävistään. Tämän toteutuminen edellyttää ammattitaitoista ja riittävää lomituspalveluhenkilöstöä sekä suunnitelmallisuutta. Lomituspalveluiden tehtävänä on vahvistaa lomituspalveluhenkilöstön teknistä osaamista maatalouden kehittyessä. Lomituspalvelujen järjestämistä edesauttaa palveluiden kysynnän ja tarjonnan tasapaino ympäri vuoden. Lomituspalveluiden haasteena on ammattitaitoisen lisätyövoiman saatavuus lomituspalvelupyynnöiden ruuhkautessa kausittain. Henkilöstötarpeen arviointi on haasteellista myös maatalousyrittäjien palvelutarpeen ennakoimattomuudesta johtuen.</p> <p>Paikallisyksikkö ja maatalousyrittäjä vastaavat yhdessä maatalouslomittajien työturvallisuudesta. Paikallisyksikön on tarkastettava maatalouslomittajien työskentelyolosuhteet kaikilla lomittavilla maatioilla säännöllisin väliajoin. Paikallisyksikön ja maatalousyrittäjän on huolehdittava siitä, että tilalle osoitetut lomittajat saavat tarvittaessa perehdytystä tilan lomitus-tehtäviin.</p> <p>Viljelijöille on tärkeää saada henkilökohtaista palvelua omasta kunnasta tukiasioissa. Tukienhakemisen siirryttyä enemmän sähköiseen asiointiin, korostuu opastuksen ja neuvonnan tärkeys. Maaseututoimistoon hankittu GPS-laite helpottaa maastotarkastusten suorittamista.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	797 886	843 946	785 396	796 879	801 774
Toimintamenot	-808 706	-916 044	-838 531	-852 327	-858 552
Toimintakate (netto)	-10 820	-72 098	-53 135	-55 448	-56 778

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-10 820	-72 098	-53 135	-55 448	-56 778

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	2,3	2,3	1,6	1,6	1,6
Lähityöntekijät	10,8	10,8	8,3	9,0	9,0
Yhteensä	14,1	14,1	10,9	11,6	11,6

3.8 KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	3 003 206	2 261 556	2 026 422	2 037 905	2 042 800
Toimintamenot	-4 413 055	-4 317 089	-4 350 332	-4 178 070	-4 170 293
Toimintakate (netto)	-1 409 849	-2 055 533	-2 323 910	-2 140 165	-2 127 493

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-5 918	-7 770	-24 602	-43 202	-32 918
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-1 415 768	-2 063 303	-2 348 512	-2 183 367	-2 160 411

Henkilöstön määrä	29,3	30,3	26,9	27,6	27,6
-------------------	------	------	------	------	------

Kunnanhallituksen hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Viihtyisyyden lisääminen ja väestön huoltosuhteen parantaminen	Sidosryhmäyhteistyö, hankkeet, investoinnit	Hankkeiden lukumäärä /kpl
Osallisuuden lisääminen	Järjestö- ja yritys yhteistyön kehittäminen	Verkostomaisen yhteistyön lisääminen muiden toimijoiden kanssa	Tilaisuuksien määrä
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Lapsiperheiden tukeminen	Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien turvaaminen	Osallistujamäärät eri harrastuksissa

4. HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA

4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan hallinto Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinto sisältää (sivistyspalveluiden kanssa yhteisen) hyvinvointipalvelulautakunnan, sekä sosiaali- ja terveystoimiston. Hallintopalveluiden tehtävänä on valmistella ja tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluiden päätöksenteon, sekä toiminnan ohjauksen ja valvonnan tarvitsemat valmistelu-, täytäntöönpano-, asiantuntija- ja seurantapalvelut. Sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinto vastaa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä Sallan kunnassa. Tulosalueen toiminnan päämääränä on turvata oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut asiakkaille.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimiala toimii muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallinnon työ koostuu entistä enemmän valvonnasta, seurannasta ja toimintojen kehittämisestä, sekä palvelurakenteen muokkaamisesta.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon muistutuksiin vastaaminen	Käsittelyaika max 30 vrk	sosiaalihuollon muistutukset 100% terveydenhuollon muistutukset 67%	100%	100%		
Talous:						
Hyvinvointipalvelulautakunnan toteutuneet kokoukset	Kokousten määrä	5/10	8	8		

Perustelut:	Muuttuva toimintaympäristö ja hallituksen valmistelut edellyttävät sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan hallinnolta suunnitelmallisuutta ja nopeaa reagointia vaihtuvissa tilanteissa. Tavoitteena vuodelle 2021 on hallinnon toimilla järjestää kustannustehokkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluita.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	6 774	3 500	3500	3500	3500
Toimintamenot	-259 978	-207 750	-223 876	-222 876	-224 806
Toimintakate (netto)	-253 203	-204 250	-220 376	-219 376	-221 306
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-253 203	-204 250	-220 376	-219 376	-221 306

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,7	2,2	2,4	2,4	2,4
Lähityöntekijät	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	2,7	3,2	3,4	3,4	3,4

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.2 Sosiaalityön palvelut Johtava sosiaalityöntekijä
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Sosiaalityön palvelut sisältävät harkinnanvaraisen toimeentuloturvan, ehkäisevän sosiaalityön, vammaispalvelun, omaishoidon tuen, kehitysvammahuollon, vammaispalvelun sosiaalityön, päihdetyön, lapsiperhetyön ja lastensuojelun. Lisäksi sosiaalityön palveluihin kuuluvat lastenvalvojan ja sosiaalipäivystyksen palvelut. Sosiaalityö tuottaa monipuoliset sosiaalityön asiantuntija palvelut. Yksilökohtaisessa sosiaalityössä työntekijät antavat asiakkaille neuvontaa ja palveluohjausta, selvittävät asiakkaiden tilanteita sekä järjestävät viranomaisverkostoissa muita tarvittavia palveluita, jotka edistävät ja ylläpitävät yksilön ja perheen hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalityössä voimavaroja suunnataan entistä enemmän ennaltaehkäisevään ja muutosta tukevaan sosiaalityöhön.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sosiaalityössä haasteena ovat lasten- ja nuorten syrjäytymiskehityksen ja ylisukupolvisten asiakkuuksien ehkäiseminen sekä erityispalveluiden saatavuus asiakkaille. Kunnan sisällä tapahtuvaa moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan edelleen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Kuntouttavan työtoiminnan piirissä	Tilinpäätös	11	10	12		
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet	Tilinpäätös	28	20	20		
Vammaispalveluja ja avustuksia saaneet	Tilinpäätös	122	90	90		
Toiminta:						
Säännöllisen asiakaspalautteen kerääminen	Asiakkaat käyttävät Roidua, Roidun NPS yli 50. Pirtti-päivästä palautteen kerääminen säännöllisesti.	säännöllisesti 1 x viikossa osallistujat, 1 x vuosi osallistujat. NPS ollut yli 50	NPS yli 50	NPS yli 60		
Aikuisasiakkaiden päivätoiminnan kehittäminen. Asiakkaiden kuntoutuskellisiin tarpeisiin vastaaminen yksilöllisesti.	Työtoimintaa 1x/vko osallistuneiden määrä	1x/vko 80% osallistunut toimintaan	80% osallistuu toimintaan	90% osallistuu toimintaan		

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Arkistoinnin ajantasais- taminen ja Kantaan siir- tyminen	Arkistot ajan tasalla, Kanta arkistointi toimii, uusien tietojen Kanta valmistelun jatkaminen.	valmistau- tuminen	valmis- tautu- minen	On siirryt- ty Kan- taan.		
Talous:						
Sosiaalityön palveluiden kulut pysyvät raamissa	Toteuman kuukausittai- nen seuranta. Tilinpää- tös	+238 585,73 €	+/- 0	+/- 0		
Henkilöstö:						
Jokaisessa virassa on vi- ranhaltija ja toimessa työntekijä	Henkilöstösuunnitelma	toteutunut	100 %	100 %		

Perustelut:	Aikuisasiakkaiden päivä/työtoimintaa kehitetään edelleen asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Sosiaalihuollon asiakastiedon Kantaan siirtyminen vanhoilla tiedoilla toimii ja toteutetaan siirtyminen uusilla tiedoilla. Tulosalueen talousarvio on 151 105€ suurempi, kuin vuoden 2020 talousarvio, talousarvio on 30 000 euroa suurempi, kuin vuoden 2019 tilinpäätös. Talousarvion nousuun vaikuttaa lastensuojelun kulujen nouseminen.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	58 790	43 400	72 600	72 600	72 600
Toimintamenot	-2 217 324	-2 080 445	-2 261 080	-2 264 040	-2 267 070
Toimintakate (netto)	-2 158 535	-2 037 045	-2 188 480	-2 191 440	-2 194 470
Poistot ja arvonalentumiset	-4 901	-8 402	-8 402	-3 501	
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-2 163 436	-2 045 447	-2 196 882	-2 194 941	-2 194 470

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallinto	0,3	1,1	1,2	1,2	1,2
Lähityöntekijät	5,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Yhteensä	5,8	5,3	5,4	5,4	5,4

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.3 Vanhus- ja vammaistyö Sosiaali- ja terveysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vanhus- ja vammaistyön palveluihin kuuluvat ikäihmisten ja erityisryhmien asumispalvelut, jotka toteutetaan palveluteleillä ja maksusitoumuksilla. Lisäksi kehitysvammaisten asiakkaiden päivätoiminta järjestetään palveluteleillä ja maksusitoumuksilla. Kotihoito, omaishoidontuki, sekä kehitysvammahuollon ja vammaispalvelun sosiaalityö kuuluvat vanhus- ja vammaistyön tulosalueelle. Asumispalveluita tarjotaan ikääntyneille, kehitysvammaisille, vammautuneille ja mielenterveyskuntoutujille. Kotihoidon palvelut on suunnattu kaikille asiakasryhmille.
Arvio toimintaympäris- tön muutoksista:	Asumispalveluyksiköiden ja Toimintakeskuksen osalta käynnissä ollut liikkeenluovutus on saatettu loppuun vuonna 2020. Ikäihmisten päivätoimintaa tuetaan edelleen kunnan omana toimintana Kotihoidon alaisuudessa. Vammaisten

	asiakkaiden ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa tulee olemaan 2,6 % hinnankorotus ja ikäihmisten asumispalveluissa 3,66 % hinnankorotus 1.1.2021 alkaen. Uutena palveluna on vuodelle 2021 varattu määrärahaa ikäihmisten perhehoitoon, joka sijoittuu palveluna kotihoidon ja palveluasumisen välille. Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen paikkoja on Attendo Kuukkelin tilojen valmistuttua vuonna 2020 kuusi lisää vuodelle 2021 verrattuna edelliseen vuoteen.
--	---

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Avopalvelukeskuksen toimintapäivät		1209	1500	2000		
Säännöllinen kotihoito/asiakkaat		164	120	170		
Tilapäinen kotihoito/asiakkaat		208	180	210		
Tukipalveluja saaneet kotitaloudet		247	300	250		
Omaishoidon tukea saaneet		101	90	110		
Laitoshoidon hoitopäivät		365	365	730		
Talous:						
Tulosalue pysyy raamissa		+153 252,17	-6 693 631	kyllä		
Henkilöstö:						
Vakituisen henkilöstön määrä kasvaa vakituisen varahenkilöstön (1 sh/th) ja oppisopimusopiskelijoiden myötä (1 lh). Vähenee liikkeenluovutusten myötä.	henkilöstösuunnitelma	59	67	43		

Perustelut:	Toimintaympäristö on ollut muutosten keskellä. Vuonna 2020 viimeiset asumispalvelut siirtyivät liikkeenluovutuksen myötä pois kunnan tuotannosta. Kotihoitoa kehitetään edelleen ja henkilöstösuunnitelmaan on varattu uutena palkkarahat yhdelle lähihoitaja-oppisopimusopiskelijalle ja yhdelle sairaanhoitaja/terveydenhoitaja-varahenkilöstölle. Vastaavasti sijaismäärärahoja on vähennetty. Tulosalueen talousarvio on 323 231 € pienempi verrattuna vuoden 2020 talousarvioon huolimatta hinnannoususta ja perhehoitoon varustusta määrärahasta. Syynä pienemmälle talousarviolle on se, että viimeisetkin asumispalveluyksiköt ja kehitysvammaisten asiakkaiden työ- ja päivätoiminta ovat siirtyneet kunnalta liikkeenluovutuksella Attendolle.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	1 537 774	1 928 240	2 053 272	2 053 272	2 053 272
Toimintamenot	-7 938 516	-8 621 871	-8 423 672	-8 444 122	-8 464 789
Toimintakate (netto)	-6 400 742	-6 693 631	-6 370 400	-6 390 850	-6 411 517

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-87 475	-83	-8 951	-23 903	-23 868
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-6 488 217	-6 693 714	-6 379 351	-6 414 753	-6 435 385

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,6	2,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Lähityöntekijät	56,5	66,3	41,3	41,3	41,3
Yhteensä	58,7	68,9	42,9	42,9	42,9

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.4 Perusterveydenhuolto Sosiaali- ja terveystoiminta
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Perusterveydenhuoltoon kuuluvat sosiaali- ja terveyskeskuksen vastaanotto- palvelut sisältäen täydentävät palvelut, akuutti- ja kuntoutusosasto, kotisairaala, mielenterveystyö ja suun terveydenhuolto. Sosiaali- ja terveyskeskus tuottaa perusterveydenhuollon palvelut Sallan kunnan alueella.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sosiaali- ja terveyskeskuksen remontti on saatu valmiiksi vuonna 2020. Akuutti- ja kuntoutusosaston paikkaluku on 11 (+2) vuonna 2020. Tällä hetkellä henkilöstötilanne on erityistyöntekijöiden rekrytoinnin osalta hyvä, mutta särkeä varaa ei ole, joten tilanne voi nopeasti muuttua. Kotisairaaloiminta on käynnistynyt vuonna 2019 ja vuosi 2021 on edelleen toiminnan vakiinnuttamisen aikaa. Perusterveydenhuollossa on siirrytty lääkärirekrytoinnin osalta työvoimavuokrauksen sijasta suoriin rekrytointeihin jo vuonna 2019 ja myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan vielä vuoden 2021 talousarviossa. Vuosi 2021 tulee olemaan uusien toimintatapojen juurruttamisen ja vakiinnuttamisen aikaa, sekä perusterveydenhuollon palveluissa erityisesti näkyy koronapandemian eteneminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Terveysneuvonnan käynnit		2012	2000	2100		
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit		1000	900	1000		
Suun terveydenhuollon käynnit	Koronapandemia vaikuttaa tavoitteen saavuttamiseen	4668	4400	5000		
Vastaanottokäynnit	Koronapandemia vaikuttaa tavoitteen saavuttamiseen	11700	11000	12000		
Röntgentutkimukset		3448	2000	3500		
Kuntoutuskäynnit	Koronapandemia vaikuttaa tavoitteen saavuttamiseen	3944	4000	4000		
Akuutti- ja kuntoutusosaston hoitopäivät	Tavoite: täyttöprosentti 85%= 3400	4530	3400	3400		
Kotisairaala käynnit			3900	3900		

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Mielenterveystyön asiakaskäynnit		743	1000	1000		
Perheklinikan asiakaskäynnit		173	300	170		
Puheterapiakäynnit		76	300	752		
Asiakaspalaute	Roidu	toteutunut	NPS yli 50	NPS yli 60		
Talous:						
Tulosalue pysyy raamissa	tilinpäätös	-235 141	-5 193 715	-5 341 330		
Henkilöstö:						
sisäistä sijaistamista edelleen kehitetään		kyllä	kyllä	kyllä		

Perustelut:	<p>Perusterveydenhuollon henkilökunnan yhteiskäyttö mahdollistaa osaamisen kehittymisen niin yksilö-, kuin yksikkötasolla, parantaa yhteistyötä, lisää yhteisöllisyyttä, sekä on kustannustehokasta. Geriatrisen tiimin toiminta on vakiintunutta ja mahdollisuuksien mukaan osaamisen myymistä naapurikuntiin lisätään. Loppuvuodesta 2020 tarkastellaan puheterapiapalvelujen käyttöaste ja tarvittaessa puheterapiaosaamista myydään naapurikuntiin. Lasten, nuorten ja perheiden tilanteiden takia käytetään ostopalveluna lastenpsykiatriin palveluita, koska julkiselta puolelta niitä ei ole tarpeeksi nopeasti saatavilla. Myös aikuispsykiatriin palvelut järjestetään ostopalveluna. Kotisairaaloiminta on aloitettu vuonna 2019 ja toimintaa vakiinnutetaan vielä vuonna 2021. Kotisairaalaan on varattu määräraha yhdelle sairaanhoitaja-varahenkilölle. Kolmas terveyskeskushammaslääkärin virka täytetään. Vastaavasti sijaismäärärahoja on vähennetty. Tulosalueen talousarvion on 147 615 € enemmän, kuin vuodelle 2020 on varattu, johtuen palkkojen korotuksista ja lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden hintojen noususta.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	598 278	518 850	645 360	645 360	645 360
Toimintamenot	-5 636 144	-5 712 565	-5 986 690	-6 021 530	-6 056 480
Toimintakate (netto)	-5 037 866	-5 193 715	-5 341 330	-5 376 170	-5 411 120

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-31 278	-40 402	-28 028	-10 220	
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-5 069 143	-5 234 117	-5 369 358	-5 386 390	-5 411 120

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	2,1	1,8	2,3	2,3	2,3
Hallinto	3,6	4,2	3,7	3,7	3,7
Lähityöntekijät	58,7	52,8	53,7	53,7	53,7
Yhteensä	64,4	58,8	59,7	59,7	59,7

Tehtävä:	4.1.5 Erikoissairaanhoito Johtava lääkäri
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Erikoissairaanhoitoon kuuluvat Lapin keskussairaala ml ensihoito, Hyvinvointikeskus Lapponia, Muurolan sairaala ja päihdehuollon laitoshoido. Erikoissairaanhoitopalvelut ostetaan pääasiassa Lapin keskussairaala, mutta myös Hyvinvointikeskus Lapponiasta. Mielenterveyspotilaiden laitoshoido ostetaan Muurolasta.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Avohoitopainotteisempaan suuntaan kehittäminen vaikuttaa erikoissairaanhoiton toimintaympäristöön vähentäen erikoissairaanhoiton vuodeosastojen paikkoja. Ensihoidon ja päivystyksen kustannuksien arvioidaan kasvavan vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020.

Perustelut:	Erikoissairaanhoiton kustannukset ovat laskeneet monena vuonna peräkkäin. Tänä vuonna (2020) sekä erikoissairaanhoiton käyttö (erityisesti päivystys ja ensihoito) on lisääntynyt, että kustannukset/suorite ovat kasvaneet. Ensihoidon muutokset henkilöstön työajoissa nostavat ensihoidon kustannuksia. Tulosalueelle on varattu 200 000 € enemmän, kuin talousarviossa vuodelle 2020 oli varattuna. Tavoitteena on hoitaa potilaat oikea-aikaisesti oikeassa hoitopaikassa.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-5 517 453	-5 610 330	-5 810 330	-5 810 330	-5 810 330
Toimintakate (netto)	-5 517 453	-5 610 330	-5 810 330	-5 810 330	-5 810 330

4.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ

Sosiaali- ja terveyspalveluiden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Sosiaali- ja terveyskeskus on viihtyisä ja turvallinen	-Sosiaali- ja terveyskeskuksen remontti ja uusien toimintojen sijoittuminen sosiaali- ja terveyskeskukseen.	-Henkilöstölle järjestetään kysely vuonna 2021 toimitilojen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta
Osallisuuden lisääminen	Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaa kehitetään asiakasnäkökulmasta.	-ROIDU:n sähköinen palautejärjestelmä. -Klinik-Pro-sähköinen yhteydenottojärjestelmä terveyspalveluihin. -Klinik-Dental – sähköinen yhteydenottojärjestelmä suun terveydenhuoltoon.	-ROIDUN NPS-mittari yli 60 -Klinik-Pro:n asiakasyhteydenottojen määrä/vuosi. -Klinik-Dental:n asiakasyhteydenottojen määrä/vuosi.

Sosiaali- ja terveystalouden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohta	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
		-X-akseli- potilasvirtojen ohjauksjärjestelmä -Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista ja mobiili-ilmoittautuminen vastaanotoille	-Potilaiden määrä/vuosi -Käyttämättä jääneiden ajanvarausaikojen määrä
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Systemisen lastensuojelun mallin käyttöönotto.	Seudullinen lastenvalvoja	Onko saatu rekrytointia seudullinen lastenvalvoja
Aikuisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Monipuoliset keinot asioida terveyskeskuksessa	KLINIK sähköisen yhteydenottojärjestelmän toiminnan vakiinnuttaminen. KLINIK-Dental sähköisen yhteydenoton suun terveydenhuoltoon järjestelmän käyttöönotto -Kotisairaaloiminnan vakiinnuttaminen	Yhteydenottojen määrä sähköisen asiointipalvelun kautta/vuosi. Yhteydenottojen määrä sähköisen asiointipalvelun kautta/vuosi. -Kotisairaala toiminta vakiintuu ja käynnistämäärät/vuosi
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Kotona asumisen mahdollistaminen myös sairastaessa	Kotisairaala toiminnan käynnistäminen	Kotisairaala toiminta käynnistyy ja asiakkaiden määrä/vuosi

Perustelut:	Sosiaali- ja terveystalouden talousarvion raami vuodelle 2021 on 19 446 886 €, joka on 1,5% =300 000€ pienempi kuin vuoden 2020 talousarvio. Talousarvio vuodelle 2021 on 484 030 € suurempi, kuin raami. Hallintoon on varattu 16 000€ enemmän, kuin vuodelle 2020, johtuen siitä, että johtavan lääkärin työpanosta on siirretty sinne 20%. Sosiaalityöhön on varattu vuodelle 2021 150 000€ enemmän, kuin vuonna 2020 tämän vuoden toteuman ja lastensuojeluyksiköiden hinnankorotusten vuoksi. Vanhus- ja vammaistyöhön on varattu vuodelle 2021 320 000€ vähemmän, kuin vuodelle 2020, johtuen liikkeenluovutuksen loppuun saattamisesta vuonna 2020. Perusterveydenhuoltoon on varattu vuodelle 2021 150 000€ enemmän kuin vuodelle 2020 johtuen palkankorotuksista ja lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden hinnan korotuksista. Erikoissairaanhoidon on vuoden 2020 toteuman ja ensi vuodelle arvioitujen hintojen korotuksen vuoksi varattu 200 000€ enemmän, kuin vuodelle 2020.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	2 201 616	2 493 990	2 774 732	2 774 732	2 774 732
Toimintamenot	-21 569 416	-22 232 961	-22 705 648	-22 762 898	-22 823 475
Toimintakate (netto)	-19 367 799	-19 738 971	-19 930 916	-19 988 166	-20 048 743

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-123 654	-48 887	-45 381	-37 624	-23 868
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-19 491 453	-19 787 858	-19 976 297	-20 025 790	-20 072 611

Henkilöstön määrä	131,6	136,2	111,4	111,4	111,4
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

4.2 SIVISTYSPALVELUT

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.1 Sivistyspalveluiden hallinto (hyvinvointipalvelulautakunta ja sivistyspalveluiden johtoryhmä) Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Hallintopalvelut hallinnoivat, kehittävät ja koordinoivat palveluita yhteistyössä aktiivisen ja osallistuvan henkilöstön, asukkaiden sekä maakunnallisten ja valtakunnallisten yhteistyötahojen kanssa. Tarjoamme sallalaisille ja myös matkailijoille mahdollisuuksia oppia, kehittää itseä ja ylläpitää fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointiaan.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Toteutamme palveluita tarkoituksenmukaisissa ja monikäyttöisissä tiloissa kustannustehokkaasti hyödyntäen sähköisiä palveluita. Hallinnon toimintaympäristössä erilaisia lakisäätteisten suunnitelmien toimeenpano on keskeistä laadukkaiden palveluiden järjestämiseksi. Koronaviruksen leviämisen ehkäiseminen on huomioitava kaikessa toiminnassa. Monialaisen yhteistyön ja erityisesti oppilas- ja opiskelijahuollon järjestäminen on osa tulevaa sote-uudistusta.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistuntojen/asiakasraatien määrä Palvelukyselyjen määrä	4 (hyvinvointipalvelujen työryhmä)	1	1	1	1
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä Yhteisten tapahtumien määrä Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	1 2 1 (kirjastoauto)	2 1 1	2 1 1	2 1 1	2 1 1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikertomuksen tietojen perusteella (tavoitteet ja arviointi)	1	1	1	1	1
Paikallinen vahva toimijastrategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
	Henkilöstön ideapalaverit	2	1	1	1	1
Toiminta:						
Demokratian edistäminen	Lautakunnan ideaistunnot Lautakunnan kokoukset Lautakunnan kyselytunnit	1 10 0	2 10 4	1 10 1	1 10 1	1 10 1
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille	Asiakirjahallinta-ohjelman käyttöönotto (kyllä/ei) Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kyllä/ei) Some	e k e	k k k	k k k	k k k	k k k
Strategisen osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Lautakunnan ja sivistöryryyhteisten koulutuspäivien määrä (väh. 2 pv)	0	1	1	1	1
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvioon	Vuoden 2021 talousarvio	k (2019)	k	k	k	k
Sivistyspalveluiden henkilöstön kokonaismäärä ennallaan	Henkilöstön määrä	k	75	75	75	75
Henkilöstö:						
Sivistyspalveluiden henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
Vastuullinen työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Tiedonarkkitehtuurin, asiakirjahallinta- sekä tiedonohjausjärjestelmän (Tweb ja WebArkki) käyttöönotto	Materiaalin käyttöönotto ja tiedottaminen Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi	Hyvä 3 (asteikolla 1-5)
Sivistyspalveluiden ratasmallin arviointi	Palveluita tuottavilla ja käytävillä on malli tiedossa	Tiedossa

Perustelut:	Sivistyspalveluita koskevien lakien, kuntastrategian ja hallintosäännön mukainen toiminta. Tulevaisuuden sivistyskunnan rakentaminen paikallinen vahva -strategian mukaisesti. Sivistyspalveluiden hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja ja toimistosihtööri. Sivistysjohtaja toimii kansalaisopiston rehtorina sekä johtavana rehtorina vastuualueena talous- ja henkilöstöhallinto.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	3 228	1 500	1 000	1 000	1 000
Toimintamenot	-188 412	-188 200	-179 400	-180 700	-182 100
Toimintakate (netto)	-185 184	-186 700	- 178 400	-179 700	-181 100

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-185 184	-186 700	- 178 400	-179 700	-181 100

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.2 Varhaiskasvatus Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lakisääteiset palvelut alle kouluikäisille. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Edistämme lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa. Hyvän elämän pohja luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa sallalaisilla lapsilla on yhdenvertainen oikeus varhaiskasvatukseen riippumatta vanhempien työmarkkina-asemasta. Vaihtoehtona varhaiskasvatukselle alle 3-vuotiaiden lasten perheet voivat valita lakisääteisen kotihoidon tuen.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä kehitetään Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksessa. Monialaisen yhteistyön kehittäminen huomioiden sote-uudistuksen tuomat vaateet.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut	Varhaiskasvatuspaikan saaminen kahden viikon aikana	k	k	k	k	k
	Päivähoidon määrä pv	11 639	8 000	8000	8000	8000
	Perhepäivähoito määrä pv	367	600	400	400	200
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
	Vanhempainillat	10	2	2	2	2
	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	k	k	k	k	k
	Yhteisöllinen oppilashuolto	k	k	k	k	k
	Yksilöllinen oppilashuolto	k	k	k	k	k
	Yhteisöllinen arviointi	k	k	k	k	k
	Yksilöllinen arviointi	k	k	k	k	k
	Daisy-ohjelma	k	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	2	2	2	2	2
	Yhteiset juhlat ja tapahtumat	4	4	4	4	4
	Lasten kokoukset	6	1	1	1	1
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	0	1	1	1	1
	Ideapalaverit vanhempien kanssa	useita	2	2	2	2
	Palvelukysely	useita	2	2	2	2
Hyvinvoinnin edistäminen	Huolenpolusta hyvinvoinnin edistämisen ja varhaisen tuen polkuun. Mallin kehittäminen.	valmistelussa	k	k	k	k
	Vahvuuksien arviointi (Vahvuus-bongaus)	k	k	k	k	k
	Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen (suunnitelmalliset tapaamiset)	k	k	k	k	k
Paikallinen vahva toimijastrategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	useita	2	2	2	2
Toiminta:						
Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta	Varhaiskasvatussuunnitelmassa olevat mittarit. Itsearviointi ja ulkoinen arviointi (Sallan kunta ja KARVI)	k	k	k	k	k
Paikallinen meijän pedagogiikka- toiminta	Varhaiskasvatussuunnitelmassa olevat mittarit	k	k	k	k	k
Monialaisen yhteistyön kehittäminen soten kanssa	Vertaisarviointi ja itsearviointi			k	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvioon	Vuoden 2021 talousarvio	kyllä osittain	k	k	k	k
Huomioidaan avoimen päiväkodin ja perhepalvelukeskuksen kehittäminen sekä sote-palveluiden tuomat muutokset	Ennakkovaikutusten arviointi	e	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
Substanssiosaaminen ja ICT-osaaminen.	Koulutusten vähimmäismäärä pv.	1	2	2	2	2

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Palvelumuotoiluosaaminen.	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
Vastuullinen työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
Terveystalon kanssa yhteistyö	Yhteistyöneuvottelut		1	1	1	1

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Monialaisen yhteistyön lisääminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa, maakunnallisten toimijoiden ja perheiden kanssa	Vertaisarviointi ja itsearviointi	Hyvä 3 (asteikolla 1-5)
Lapsiperhepalveluiden kehittäminen	Sivisote-suunnitelman valmistuminen. Sote-uudistuksen valmistelu	Valmis 1.8.2021
Rekrytoinnin kehittäminen	Rekryointisuunnitelma	Valmis 1.3.2021

Perustelut:	<p>Varhaiskasvatuksessa työskentelee kolme vakinaista varhaiskasvatuksen opettajaa ja 13 vakinaista lastenhoitajaa sekä ryhmävastustaja. Esiopetuksen opettajat ja lastenhoitajat toimivat myös varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuspalveluiden johtaja toimii myös yksikön johtajana.</p> <p>Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä suurin haaste on saada työntekijöitä. Epävarmuustekijöinä on myös se miten moniammatillinen ja monialainen yhteistyö järjestetään sote-palveluiden uudistuessa.</p>
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	107 237	71 000	117 000	70 000	70 000
Toimintamenot	-841 623	-919 100	-906 200	-907 700	-914 850
Toimintakate (netto)	-734 387	-848 100	-789 200	-837 700	-844 850

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-734 387	-848 100	-789 200	-837 700	-844 850

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Varhaiskasvatuksen opettajat	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0
Lastenhoitajat	13,0	13,0	14,0	14,0	14,0
Yhteensä	16,0	16,0	18,0	18,0	18,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.3 Esi- ja perusopetuspalvelut sekä lukiopalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Opetuspalveluiden tavoitteena on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Edistämme lapsen ja nuoren tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa. Hyvän elämän pohja luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa. Esiopetuspalvelut (Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksessa) järjestävät lakisääteiset esiopetuspalvelut. Perusopetuspalvelut (Koulukeskuksessa) järjestävät lakisääteiset perusopetuspalvelut. Lukiopalvelut (Koulukeskuksessa) järjestävät lakisääteiset lukio-opetuspalvelut.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Fyysinen toimintaympäristö (vanhat koulurakennukset) ja kolmen koulun toiminnot tulee huomioida opetussuunnitelman mukaista opetussuunnitelmaa toteutettaessa. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatuksen tiloissa johtuen oppilaiden varhaiskasvatuksen tarpeesta ennen koulupäivän ja/tai koulupäivän jälkeen. Koulukeskuksessa työskentelee päivittäin noin 300 oppilasta, joiden ikä vaihtelee ensimmäisellä luokalla olevasta 6-vuotiaasta aikuisiin aikuisten perusopetuksessa oleviin opiskelijoihin. Koulukeskuksen käyttöaste on kiitettävä, sillä koulukeskuksessa on iltaisin musiikkiopiston, kansalaisopiston ja erilaisten harrasteryhmiä toimintaa. Erilaiset oppijat ja oppimisympäristöjen koko ja määrä asettavat haasteita opetuksen toteuttamiselle. Korjausrakentamisessa on vuosittain hyvin huomioitu erilaisia tarpeita. Keväällä 2021 Sallan lukion toimitilat valmistuvat remontoitamaan entiseen Toimintakeskukseen. Toimintaympäristönä on myös ympäröivä luonto, kirjasto, liikuntakeskus, museo jne. Pedagogisen ja didaktisen toimintaympäristön muutoksia tehtäessä on huomioitava niin etäopetuksen mahdollisuudet kuin lisääntyvä tutkimustieto digitaalisuuden aiheuttamasta fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin kuormittavuudesta. Turvallisen toimintaympäristön toteuttaminen huomioiden koronaviruksen leviämisen ehkäiseminen on monialaisen yhteistyön tehtävänä vuonna 2021.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Yhteisöllinen oppilashuolto	8 k	2 k	2 k	2 k	2 k
	Yksilöllinen oppilashuolto	1 k	1 k	1 k	1 k	1 k
	Yhteisöllinen arviointi	1	1	1	1	1
	Yksilöllinen arviointi	k	k	k	k	k
	Palvelukysely	k	k	k	k	k
	Wilma-ohjelma	(useita)	k	k	k	k
	Daisy-ohjelma	(useita)	k	k	k	k
	Vanhempainvarit	k	k	k	k	k
	Vanhempainillat	9.luokan				
	Opintojen suunnittelu-palaverit	oppilaat				

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä (mm. seurakunta, 4H)					
	Yhteiset juhlat ja tapahtumat	1	2	1	1	1
	Oppilaskuntatoiminta	2	2	2	2	2
	Oppilaiden kokoukset	k	k	k	k	k
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	k	4	4	4	4
	Palvelukysely	e	1	1	1	1
		1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvointikertomuksen tietojen hyödyntäminen	k	k	k	k	k
	Kouluterveyskyselyn tietojen hyödyntäminen (1., 5. ja 8. lk:t)	k	k	k	k	k
	KiVa koulu-toiminta	k	k	k	k	k
	Huolenpolusta hyvinvoinnin edistäminen polkuun	k	k	k	k	k
	MOVE- mittaukset 5. ja 8. luokka (fyysinen toimintakyky)	k	k	k	k	k
	Vahvuuksien arviointi (Vahvuus-bongaus) eskari	k	k	k	k	k
	Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen (suunnitelmalliset tapaamiset)	k	k	k	k	k
Paikallinen vahva toimija- strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	useita	2	2	2	2
Toiminta:						
Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön vahvistaminen	Yhteiset toimintapäivät	6	2	2	2	2
Perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestäminen	Esipetusta 21 oppilaalle. Perusopetusta alakoulun oppilaille (141 oppilasta)	k	k	k	k	k
	ja yläkoulun oppilaille (77 oppilasta).	k	k	k	k	k
	Erityisen tuen oppilaat huomioidaan ryhmiä muodostettaessa.	k	k	k	k	k
	Yläkoulussa aikuisten	k	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
	perusopetusta (4 oppilasta)					
Lukion opiskelijoiden opetuksen järjestäminen	Opetusta lukion opiskelijoille (62 opiskelijaa)	k	k	k	k	k
Oppimisen ylläpitäminen ja edistäminen.	Lukuvuosisuunnitelmat	k	k	k	k	k
Uusien opetussuunnitelmien mukainen toiminta.	Vertaisarviointi ja itsearviointi	k	k	k	k	k
	Ulkoisen arviointi (Sallan kunta opetuksen järjestäjänä ja KARVI)	k	k	k	k	k
Vastuullisen koulukäyttäytymisen edistäminen.	Määrittely.	k	k	k	k	k
Yksinäisyyden ja kiusaamisen ehkäisy.	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoisen arviointi	k	k	k	k	k
Käyttäytymisen arvioinnin kohteet ja kriteerit.						
Työskentelyn arvioinnin kohteet ja kriteerit.						
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvioon	Vuoden 2021 talousarvio	k osittain	k	k	k	k
Ennakoimattomat kustannusten muutokset ennakoidaan	Asiantuntijapalvelut Kotikuntakorvausmenot	k k	k k	k k	k k	k k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen.	Työterveyslaitoksen mallin käyttö.	k	k	k	k	k
Vastuullinen työkäyttäytyminen.	Koulun oman mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvitykset		k	k	k	k
Substanssiosaaminen, opetusosaaminen ja ICT-osaaminen.	Koulutuspäivien määrä/hlö (väh. 2 pv)	2	2	2	2	2

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Digitaalisaation kehittäminen.	ICT-strategian mukainen laitteisto, henkilöstö osaamistason määrittely ja tutorointi. Lukuvuosisuunnitelmat.	Laitteet on käytettävissä suunnitellusti kaikilla oppitunneilla. Henkilöstön osaamistaso määritelty ja tarvittava tutorointi ja koulutus järjestetty.
Opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen, toimintakulttuurin, koulutyön tuen, oppilas- ja opis-	Kehityskeskustelut ja henkilöstön henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat.	Jatketaan vuonna 2016 voimaan tulleiden opetussuunnitelmien mukaista oppimista ylläpitävää ja

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
kelijahuollon edistäminen sekä arvioinnin kehittäminen.	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	edistävää opetusta. Tavoitearvo hyvä 3 (asteikolla 1-5)
Kansainvälisen lukion kehittämisen	Oppilasmäärän säilyttäminen ennallaan.	Jatketaan kv-lukion kehittämistä ja yhteistyötä Murmanskin, Kovdorin ja Polarnye Zorin kanssa.
Lukion opetussuunnitelman laadinta.	Valmis suunnitelma.	

Perustelut:	<p>Oppilaiden käyttäytymisen, työskentelyn ja oppimisen edistäminen hyvän osaamisen tason saavuttamiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi.</p> <p>Oppimisen ylläpitäminen ja edistäminen vuonna 2016 voimaan tulleiden opetussuunnitelmien mukaisesti. Lukion opetussuunnitelman laadinta tulevan talousarviovuoden aikana.</p> <p>Esiopetuksessa työskentelee yksi vakituinen opettaja, yksi lastenhoitaja ja yksi ohjaaja (21 oppilasta).</p> <p>Perusopetuksen luokilla 1.-6. työskentelee yhdeksän vakinaista opettajaa ja erityisopettaja ja neljä koulunkäynninohjaajaa (141 oppilasta).</p> <p>Perusopetuksen luokilla 7.-9. ja aikuisten perusopetuksessa työskentelee seitsemän vakinaista opettajaa, erityisopettaja ja kaksi koulunkäynninohjaajaa (77 oppilasta).</p> <p>Lukiossa työskentelee viisi vakinaista opettajaa (62 oppilasta)</p> <p>Suurin osa opettajista työskentelee kahdella kouluasteella. Opettajien opetusvelvollisuus vaihtelee virkaehtosopimuksen mukaan 16 h – 24 h viikossa. Oppilastyöpäiviä on noin 190/lukuvuosi.</p> <p>Koulukeskuksessa työskentelee myös opinto-ohjaaja, koulukuraattori, kansainvälisten asioiden koordinaattori, toimistosihteri.</p> <p>Kirkonkylän koulun johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaaminen.</p> <p>Sallantunturin koulun johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu aikuisten perusopetuksen järjestämisestä vastaaminen.</p> <p>Sallan lukion johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu kansainvälisen lukiotoiminnan järjestäminen yhteistyössä kansainvälisten asioiden koordinaattorin kanssa.</p> <p>Esi- ja perusopetuksen oppilaista yli puolet on koulukuljetuksessa. Kuljetuskustannukset ovat noin 700 000 euroa/lukuvuosi.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	102 365	29 000	56 000	29 000	29 000
Toimintamenot	-3 474 364	-3 280 650	-3 441 490	-3 450 390	-3 473 440
Toimintakate (netto)	- 3 371 999	-3 251 650	-3 385 490	-3 421 390	-3 444 440

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	- 3 371 999	-3 251 650	-3 385 490	-3 421 390	-3 444 440

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hallinto (toimistosihteerit)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Opettajat ja ohjaajat	34,0	34,0	35,0	35,0	35,0
Yhteensä	38,0	38,0	39,0	39,0	39,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.4 Vapaa sivistystyö (kansalaisopisto) Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.</p> <p>Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.</p> <p>Vapaan sivistystyön mukaista koulutusta järjestetään kuntakeskuksessa ja kylissä. Maksullista henkilöstökoulutusta järjestävän Pedasofian toimintaa markkinoidaan sisäisen koulutuksen ja ulkoisen koulutuksen järjestäjänä.</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan suunnittelussa huomioidaan Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen työryhmän loppuraportti (lokakuu 2019) Julkaisun osoite on http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-012-0</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan suunnittelussa huomioidaan Jatkuvan oppimisen työryhmän esitykset (huhtikuu 2019) Julkaisun osoite on http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-641-6</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Asiakkaiden yksilölliset kurssitoiveet ja kurssitarjonnan kohtaaminen sekä opettajien rekrytointi asettaa haasteita toimintaympäristölle. Musiikkiopiston palveluiden käyttäminen.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistunnot Palvelukysely	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä Yhteisten tapahtumien määrä Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttö	1 useita 0	2 2 2	2 2 2	2 2 2	2 2 2
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikerptomuksen perusteella (tavoitteet ja arviointi)	1	2	2	2	2

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Paikallinen vahva toimija-strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
Toiminta:						
Monipuolinen kurssitarjonta	Kurssimäärä	151	170	160	160	160
	Opetustuntimäärä	2 738	3300	3000	3000	3000
	Kokonaisopiskelijamäärä	1 631	1500	1400	1400	1400
	Netto-opiskelijamäärä	669	750	700	700	700
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kyllä/ei)	k	k	k	k	k
	Some-markkinointi	k	k	k	k	k
Verkostoituminen ja kansalaisopiston imagon kehittäminen	Kesälukio ry:n kanssa yhteistyö kansainvälisen kesälukion järjestämiseksi	k	k	k	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvioon	Vuoden 2021 talousarvio	k	k	k	k	k
Vaikuttavuuden arviointi	Palvelukysely/itsearviointi	0	1	1	1	1
Henkilöstö:						
Erilaisia tietoja ja taitoja hallitsevien henkilöiden innostaminen kansalaisopiston opettajaksi	Palvelukysely	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi yksilölle	Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi yksilölle - kysely Lisätulo opettajalle Menot osallistujalla Tiedot, taidot, fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi	Henkilökohtainen kokeminen vähintään hyvä (kysely asteikko 1-5)
Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi kunnalle	Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi kunnalle - itsearviointi Menot ja tulot Ennaltaehkäisevä merkitys	Palvelu on merkityksellinen (kysely asteikko 1-5)
Kolmannen lukukauden eli kesälukukauden toiminnan kehittäminen	Kesälukion opiskelijamäärä Kesälukion palveluiden kurssihintojen tarkistaminen Kesäkauden muiden kurssien määrä	Kesälukion opiskelijamäärä noin 100. Kurssihinnoitteluun oppituntien lisäksi muut palvelut. Kesäkursseja noin 10

Perustelut:	Kansalaisopisto järjestää kuntalaisille ja matkailijoille fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia lisääviä kursseja. Kurssien tavoitteena on ylläpitää elinikäisen oppimisen henkeä. Kansalaisopistossa työskentelee kaksi vakituista työntekijää: tekstiilityönohjaaja ja liikunnan ohjaaja. Kansalaisopiston lakiasäätisiä rehtorin tehtäviä hoitaa sivistysjohtaja. Kansalaisopistossa työskentelee noin 50 tuntiopettajaa lukuvuoden aikana.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	58 500	40 000	31 000	31 000	31 000
Toimintamenot	-275 124	-249 490	-222 000	-223 000	-223 800
Toimintakate (netto)	-216 625	-209 490	-191 000	-192 000	-192 800

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-216 625	-209 490	-191 000	-192 000	-192 800

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	sisältyy sivistysjohta- jan tehtäviin	sisältyy sivistysjohta- jan tehtäviin	sisältyy sivistysjohta- jan tehtäviin	sisältyy sivistysjohta- jan tehtäviin	sisältyy sivistysjohta- jan tehtäviin
Opettajat	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.5 Liikunta- ja nuorisopalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Liikuntalain mukaiset palvelut (2015) <p>Tavoitteena on muun muassa edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä. Liikuntalaki tukee tältä osin kuntalain keskeistä tavoitetta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin sekä monialaisen ja -ammattillisen yhteistyön lisääminen.</p> <p>Liikuntalaki antaa kunnille myös selkeän toimintavelvoitteen eli liikunnan yleisen edistämismääräyksen: yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle ja kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä.</p> Nuorisolain mukaiset palvelut (2017) Tavoitteena on:

1. edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
2. tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
3. tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
4. edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteuttamista; sekä
5. parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys; 2. kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen; 3. monialainen yhteistyö. <p>Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan Nuorisolain 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.</p> <p>Kunnan tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Nuorisopalveluiden yhteistyötä muiden nuorille tuottavien palveluiden kanssa lisätään yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.</p> <p>Liikuntapalveluissa tulee huomioida kunnan tehtävänä oleva asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen erityisesti lasten, nuorten ja ikääntyvien osalta. Monipuoliset ulkoilu- ja liikuntapaikat sekä liikuntaohjaus innostavat liikkumiseen mikä tuo fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Etsivä nuorisotyön palvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Nuorten työpajapalvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Nuorison ohjauspalvelut ti-la	k	k	k	k	k
	Nuorisotilapalvelut ti-la	k	k	k	k	k
	Liikuntaohjauspalvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Liikuntakeskuspalvelut ma-la	k	k	k	k	k
	Jäähallipalvelut lokakuu - huhtikuu	k	k	k	k	k
	Keilahallipalvelut ti-la	k	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	2	2	2	1	1
	Yhteisten tapahtumien määrä	9	2	2	2	2
	Seurojen järjestämä toiminta	k	k	k	k	k
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	e	k	k	k	k
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely	1	1	1	1	1
Paikallinen vahva toimijastrategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	useita	2	2	2	2

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toiminta:						
Demokratian edistäminen	Nuorisovaltuuston kokoon-tuminen	2	2	2	2	2
Palveluiden käyttö	Nuorisotilat/käyntikertaa	5 013	5 000	5 000	5 000	5 000
	Liikuntakeskus/käyntikertaa	11 463	12 500	12 000	12 000	12 000
	Jäähalli/käyntikertaa	8 755	6 500	6 500	6 500	6 500
	Keilahalli/käyntikertaa	2345		2 500	2 500	2 500
	Kilpailut	5	10	10	10	10
	Ohjatut liikuntalajit	10	20	20	20	20
Liikunnallisen Salla- imagon kehittäminen	Tapahtumat	2	4	2	2	2
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvi- oon	Vuoden 2021 talousarvio	k	k	k	k	k
Tilakustannusten määrit- tely	Ennakkovaikutusten arviointi	e	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvi- tykset	k	k	k	k	k
Vastuullinen työkäyttäy- tyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
	Koulutus	1	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Liikuntalain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoisen arviointi kyselyllä	Hyvä 3 (asteikolla 1 – 5)
Nuorisolain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoisen arviointi kyselyllä	Hyvä 3 (asteikolla 1 – 5)

Perustelut:	<p>Elinvoimaisen, vetovoimaisen ja pitovoimaisen kunnan peruspalveluita on liikunta- ja nuori-sopalvelut.</p> <p>Liikuntapalveluissa työskentelee liikuntapaikkojen hoitaja ja liikuntahallin hoitaja.</p> <p>Nuoripalveluissa työskentelee kaksi nuoriso-ohjaajaa (toinen määräaikainen), joille kuuluu myös etsivän nuorisotyön tehtävät. Nuorten työpajalla työskentelee yksi henkilö, Keilahallis-sa yksi henkilö ja Kirpputori Välikädessä yksi henkilö.</p> <p>Henkilöstön määrän perusteena on tilojen aukioloajat ja toiminnan suunnittelu ja järjestä-minen.</p> <p>Nuoriso- ja liikuntapalveluiden operatiivista toimintaa johtaa nuoriso- ja liikuntapalveluiden johtaja, joka osallistuu myös asiakaspalveluun.</p>
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	191 073	164 000	150 700	150 700	150 700
Toimintamenot	-483 996	-429 200	-429 200	-430 600	-433 600
Toimintakate (netto)	-292 923	-265 200	-278 500	-279 900	-282 900

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-133 427	-124 161	-109 035	-98 544	-90 150
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-426 350	-389 361	-387 535	-378 444	-373 050

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Yhteensä	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.6 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Vuonna 2016 voimaan tulleen kirjastolain mukaiset palvelut. Kirjastopalvelut tuottavat lakisääteiset palvelut Lapin kirjaston tavoitteiden mukaisesti: 1. Jokainen lappilainen lukee. 2. Osaamme enemmän ja jaamme osaamista. 3. Teemme yhdessä.</p> <p>Kunnalliseen kulttuuritoimintaan kuuluvat yleinen kulttuuritoiminta ja avustukset sekä museo. Kunta on paikallisen ja alueellisen kulttuuritoiminnan koordinaattori, verkostojen rakentaja ja tärkeä yhteyspiste alueen kulttuuritoimijoille. Kunnan kulttuuripalveluista ja tapahtumista saa kootusti tietoa kunnan tiedotuskanavien kautta.</p> <p>Kirjastolaki Tämän lain tavoitteena on edistää:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä; 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. <p>Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.</p> <p>Yleisen kirjaston tehtävät Yleisen kirjaston tehtävänä on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. <p>Laki kunnan kulttuuritoiminnasta Tämän lain tavoitteena on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen; 2) edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistu-

	<p>mista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen;</p> <p>3) vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin;</p> <p>4) luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.</p> <p>Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.</p> <p>Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:</p> <p>1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;</p> <p>2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;</p> <p>3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;</p> <p>4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;</p> <p>5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;</p> <p>6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;</p> <p>7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.</p> <p>Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.</p> <p>Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.</p>
<p>Arvio toimintaympäristön muutoksista:</p>	<p>Monipuoliset ja helposti saavutettavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut luovat alueelle elinvoimaisuutta ja ihmisten hyvinvointia. Kulttuuritoiminnan merkitys yhteisöllisyyden rakentajana ja identiteetin vahvistajana tunnustetaan ja kulttuurin työllistävä vaikutus kasvaa koko ajan.</p> <p>Omatoimikirjasto ja liikkuva kirjasto tuo palvelut lähelle kuntalaista.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistunnot	1	2	2	2	2
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
	Kirjastoautopalvelut	k	k	k	k	k
	Kulttuuritapahtumat	65	70	70	70	70
	Museokäynnit	4 671	4 700	4 800	4 900	4 900
	Lapin kirjaston maakunnallinen palvelu	k	k	k	k	k
	Lainaa/asukas	12,6	14	14	14	14
	Kirjavinkkaus	k	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten	1	2	2	2	2

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
	määrä		2	2	2	2
	Yhteisten tapahtumien määrä	useita	1	1	1	1
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttö	1	1	1	1	1
	Asiakasraati	1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikerhtomuksen perusteella (tavoitteet ja arviointi)	1	2	2	2	2
Paikallinen vahva toimija- strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	useita	5	5	5	5
Toiminta:						
Monipuolisen valikoiman ylläpitäminen ja hankinta kirjastoon.	Valikoiman arviointi ja poistot	k	k	k	k	k
Monipuolisen kokoelman ylläpitäminen ja hankinta museoon.	Kokoelman arviointi	k	k	k	k	k
Museon valokuvakokoelman avaaminen asiakkaille.	Kokoelma avataan	e	k	k	k	k
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kylä/ei)	k	k	k	k	k
	Some-markkinointi	k	k	k	k	k
Lapin kirjaston tavoitteiden mukaisen toiminnan arviointi	AVI:n kysely	k	k	k	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2021 talousarvioon	Vuoden 2021 talousarvio	k (2019)	k	k	k	k
Kirjastoautopalveluiden kehittämishanke	Omatoimikirjaston ja liikkuvan kirjaston toimintamalli	k	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen (henkilöstötuottavuuden lisääminen)	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvi-	e	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
	tykset					
Vastuullinen työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kulttuurikasvatussuunnitelma ja kulttuuriohjaamisen mallin jalokauttaminen.	Suunnitelmaa käytetään varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja kansalaisopistossa.	Vuoden 2021 aikana
Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen	Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukioiden oppilaiden kirjastovierailut.	Kaikki oppilaat käyvät vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa kirjastossa. Liikkuva kirjasto käy varhaiskasvatuksessa ja koulussa kuukausittain.
Kirjastolain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	Hyvä (asteikolla 1-5)
Kulttuurilain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	Hyvä (asteikolla 1-5)

Perustelut:	<p>Elinvoimaisen, vetovoimaisen ja pitovoimaisen kunnan peruspalveluita on kirjasto- ja kulttuuripalvelut.</p> <p>Kirjastossa työskentelee kolme henkilöä, kulttuuripalveluissa yksi henkilö ja museossa kaksi henkilöä. Henkilöstön määrän perusteena on tilojen aukioloajat ja tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen.</p> <p>Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden operatiivista toimintaa johtaa kirjasto- ja kulttuuripalveluiden johtaja, joka osallistuu myös asiakaspalveluun.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	80 981	54 900	48 500	48 500	48 500
Toimintamenot	-466 204	-433 760	-441 480	-443 980	-447 180
Toimintakate (netto)	-385 223	-378 860	-392 980	-395 480	-398 680

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-20 009	-22 205	-38 785	-23 785	-23 785
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-405 232	-401 065	-431 765	-419 265	-422 465

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Yhteensä	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

4.2.7 SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ

Sivistyspalveluiden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohta	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Sivistyspalveluiden ratasmalli eli kuntalaisten ja matkailijoiden fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja henkinen hyvinvointi.	Kaikissa palveluissa huomioidaan ratasmalli palveluiden muotoilussa.		Henkilöstön tekemä itsearviointi ja palveluiden käyttäjille tehtävä kysely
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Yhteistyössä teknisten ja sosiaali- ja terveystyöntekijöiden kanssa	Tilamuotoilussa ja toimintojen suunnittelussa huomioidaan viihtyisä ja turvallinen työympäristö.	Henkilöstön tekemä itsearviointi
Osallisuus ja yhdessä tekeminen sekä yhdenvertaisuus	Kaikilla on mahdollisuus osallistua	Osallistetaan tapahtumilla, kyselyillä, asiakasraadeilla. Tapahtumia järjestetään Äkkää vastuusi-teemalla.	Tapahtumien määrä
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään varhaiskasvatus-, esiopetus-, perusopetus- ja lukiopalvelut sekä kansalaisopisto-, liikunta-, ja nuorisosekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Henkilöstön tekemä itsearviointi ja palveluiden käyttäjille tehtävä kysely
Aikuisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään aikuisille kansalaisopisto-, liikunta- ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Henkilöstön tekemä itsearviointi ja palveluiden käyttäjille tehtävä kysely
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään ikäihmisille kansalaisopisto-, liikunta- ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Henkilöstön tekemä itsearviointi ja palveluiden käyttäjille tehtävä kysely

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	543 383	360 400	404 200	330 200	330 200
Toimintamenot	-5 729 721	-5 500 400	-5 619 770	-5 636 370	-5 674 970
Toimintakate (netto)	-5 186 340	-5 140 000	-5 215 570	-5 306 170	-5 344 770

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-153 435	-146 366	-147 820	-122 329	-113 935
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-5 339 776	-5 286 366	-5 363 390	-5 428 499	-5 458 705

Henkilöstön määrä	72,0	72,0	75,0	75,0	75,0
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

4.3 HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	2 745 000	2 854 390	3 178 932	3 104 932	3 104 932
Toimintamenot	-27 299 139	-27 733 361	-28 325 418	-28 399 268	-28 498 445
Toimintakate (netto)	-24 554 139	-24 878 971	-25 146 486	-25 294 336	-25 393 513

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-277 089	-195 253	-193 201	-159 953	-137 803
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-24 831 228	-25 074 224	-25 339 687	-25 454 289	-25 531 316

Henkilöstön määrä	203,6	208,2	186,4	186,4	186,4
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

5. TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.1 Teknisen toimen hallinto Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Hallintoon kuuluu teknisen toimen toimisto- ja esimiestehtävät sekä mittaus-toimi. Hallintopalveluiden tehtävänä on valmistella ja tuottaa teknisen toimen päätöksenteon, toiminnan ohjauksen, valvonnan ja seurannan tarvitsemat valmistelu-, täytäntöönpano- ja asiantuntijapalvelut.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Tuotamme tukipalveluita laajasti sisäisille ja ulkoisille asiakasryhmille, jolla mm. turvataan kunnan tuottamat/ tarvitsemat palvelut. Koulukeskuksen tilojen saneerausohjelmaa v:lle 2021–2025 jatketaan. Toimintakeskuksen tilat muutetaan opetustiloiksi heinäkuun 2021 loppuun mennessä ja Kinttalankoti vuokrataan uusiokäyttöön tai myydään. Katujen peruskorjausohjelmaa toteutetaan tulevana vuosina suunnitelmallisesti.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Henkilöstö:						
Teknisen toimen henkilöstö	Vakituiset viran- ja toimenhaltijat	43	39	38	38	38
Työyhteisötaitojen parantaminen. Vuorovaikutus- ja esimiestäidot	Koulutuspäivä/ vuosi	0	5	1		
Viikkopalaverit lähiesimiehille ja toimistopalaverit toimistohenkilöstölle	Muistiot	9	15	12	12	12

Perustelut:	Varaudutaan henkilöstön eläköitymiseen ja uusien työntekijöiden rekrytointiin eläkkeelle jäävien tilalle palveluiden turvaamiseksi asiakkaille.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	62 369	77 700	95 900	95 900	95 900
Toimintamenot	-387 606	-444 247	-424 401	-427 732	-431 095
Toimintakate (netto)	-325 237	-366 547	-328 501	-331 832	-335 195

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-2 475		-3 300	-3 300	-3 300
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-327 712	-366 547	-331 801	-335 132	-338 495

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Hallinto	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Lähityöntekijät	1,0				
Yhteensä	7,5	6,5	6,5	6,5	6,5

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.2 Lupa- ja viranomaispalvelut Rakennusvalvonta: Rakennustarkastaja Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu: Tekninen johtaja (Pelkoseniemen-Savukosken ktt ky)
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Lupa- ja viranomaispalvelut vastaa lakisääteisten viranomaispalvelujen tuottamisesta. Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakentamisen viranomais- ja asiantuntijatehtävistä. Ympäristönsuojelu vastaa ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä maa-aineslain mukaiselle lupa- ja valvontaviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Ympäristöterveydenhuolto vastaa terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja

	eläinlääkintähuoltolain edellyttämistä valvonta-, neuvonta- ja tarkastustehtävistä. Ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta vastaa Pelkoseniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Lainsäädäntö, määräykset ja toimintaohjeet muuttuvat ja viranomaisten tehtävä on viedä ne käytäntöön. Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Jätevesijärjestelmien uusiminen ranta- ja pohjavesialueilla jatkuu. Rakennusvalvonnan sähköisen www.lupapiste.fi palvelun ja Louhi kuntapalvelimen kehitys jatkuu. Louhi kaava –sovellus otetaan käyttöön.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Rakennusvalvonta:						
Toiminta:						
Lupahakemukset, rakennukset ja toimenpiteet	kpl/vuosi	153	150	150	150	150
Talous:						
Rakennusvalvonnan maksujen katetavoite	%:a kuluista	86,4	40	40	40	40

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	108 861	55 000	55 000	55 000	55 000
Toimintamenot	-353 860	-385 784	-371 822	-372 726	-373 640
Toimintakate (netto)	-244 998	-330 784	-316 822	-317 726	-318 640

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-244 998	-330 784	-316 822	-317 726	-318 640

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto					
Hallinto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Lähityöntekijät					
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.3 Tukipalvelut Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Tukipalveluihin kuuluu kiinteistötoimi, ravintohuolto, koneet ja kuljetusvälineet sekä kunnan maa- ja metsätilat. Kiinteistöjen ja toimitilojen kunto pidetään sellaisena, että palvelut voidaan hoitaa niissä keskeytyksettä ja turvallisesti. Tuotetaan siivouspalvelut tehokkaasti kiinteistöjen pintamateriaalien elinkaarta pidentävästi. Ravintohuolto tuottaa laadukasta ja terveellistä ruokaa eri asiakasryhmille. Kunnan kuorma-autolla ja traktorikaivurilla tuotetaan kaivu- ja kuljetuspalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Kiinteistöjen kiinteistöautomaation ja energiansäästöohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu talousarvio- ja suunnitelmakaudella. Koulu-keskuksen keittiö toimii valmistuskeittiönä ja Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksen keittiö jakelukeittiönä. Terveyskeskuksen keittiölle ruoka toimitetaan Attendo Oy:ltä ja ravitsemistyöntekijä huolehtii ruokien tarjoilusta ja viimeistelee erikoisruokavaliot. Metsätilojen osalta laaditetaan metsänhoitosuunnitelmia v. 2021.
---------------------------------------	---

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakastyytyväisyys	Kirjallisten valitusten määrä/vuosi	0	alle 5	alle 5	alle 5	alle 5
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Liukastumisia krt/v	1	alle 2	alle 2	alle 2	alle 2
	Ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa. Lähiruoan osuutta lisätään. Ruokalistat uusitaan toimintavuoden aikana			k		
	Toiveruokapäivä krt/v		4	4	4	4
Toiminta:						
Reagointi ei kiireellisiin vikailmoituksiin	vrk:n sisällä/ tiedoksisaanista	k	3	3	3	3
Ravintohuolto Koulukeskuksen keittiö: koulukeskus, varhaiskasvatuskeskus	Suoritteet/v	114 676	94 000	92 000	92 000	92 000
Kuorma-auton ja traktorin huollon laiminlyönnistä johtuvia seisokkeja	Ajopäiväkirjat	0	0	0	0	0
Henkilöstö:						
Työyhteisön yhteishengen kehittäminen	Palaverien määrä/v	0	4	4	4	4
Panostetaan työturvallisuuteen	Työtapaturmien määrä / vuosi	3	alle 2	alle 2	alle 2	alle 2

Perustelut:	Henkilöstöä eläköityy lähivuosina. Tehtäviin liittyvien palveluiden toimivuuden ja saatavuuden vuoksi on palkattava tarpeellinen määrä koulutettua henkilöstöä. Koulutetun henkilöstön tarjonta on heikentynyt paikkakunnalla.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	725 300	581 760	573 825	573 825	573 825
Toimintamenot	-2 880 264	-2 826 375	-2 794 305	-2 794 819	-2 804 940
Toimintakate (netto)	-2 154 964	-2 244 615	-2 220 480	-2 220 994	-2 231 115

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-779 138	-858 826	-830 862	-944 493	-940 222
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-2 934 102	-3 103 441	-3 051 342	-3 165 487	-3 171 337

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto	2,5	3,0	3,0	3,0	3,0
Hallinto					
Lähityöntekijät	27,0	27,0	26,0	26,0	26,0
Yhteensä	29,5	30,0	29,0	29,0	29,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.4 Liikenneväylät ja yleiset alueet Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Liikenneväylät ja yleiset alueet sisältävät kaavatiet, kunnan kunnossapidettävät yksityistiet, ladut, moottorikelkka-, patikka- ja pyöräilyreitit, sekä puistot ja yleiset alueet. Toimintaan kuuluu kesä- ja talvikunnossapito ottaen huomioon liikenneturvallisuuden ja ympäristön viihtyvyyden asettamat vaatimukset.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Ulkoilureittien kunnossapitoa tehostetaan toimintavuonna ja tulevina vuosina. Reitit pidetään suunnitelman mukaisessa kunnossa ja reittipohjia kunnostetaan.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakastyytyväisyys						
Kaava- ja yksityistiet pidetään aina liikennöitävässä kunnossa ja reittien ylläpito toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Asiakaspalaute Kirjallinen valitusmäärä/ v	0	alle 5	alle 5	alle 5	alle 5
Reittien turvallisuutta parannetaan mm. uusimalla vanhoja pitkoksia. Asiakkailla mahdollisuus antaa palautetta reittien kunnosta	Asiakaspalaute verkossa; reittipalaute@salla.fi	k				
Asiakasmaksu	Yrityksiltä ja mökkiläisiltä peritään ns. poolimaksu, joilla hoidetaan latu- ja moottorikelkkareittejä	k				

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Osallisuuden lisääminen	Pyritään saamaan lisää yrityksiä kelkkapooliin	e				
Talous:						
Kaavatiet kunnossapito	km eur/km	41 3 419,22	41 3 147	41 3 650	41 3 650	41 3 650
Yksityistiet kunnossapito	km eur/km	160 1 581,80	160 1 249	160 1 391	160 1 391	160 1 391
Valaistus ylläpito	km eur/km	35 1 098,43	35 1 116	35 1 127	35 1 127	35 1 127
Moottorikelkkareitit ylläpito	km eur/km	269 219,29	269 217	269 218	269 219	269 219
Hiihtoladut ylläpito	km eur/km	164 1 238,40	164 997	164 1 066	164 1 066	164 1 067
Perustelut	Henkilöstöstä koneenkuljettajat ovat kohdassa tukipalvelut, viheralueiden hoitoon palkataan kaksi määräaikaista työntekijää kesäkaudeksi. Tehtävien suorittamiseen käytetään ulkopuolisia urakoitsijoita.					

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	131 313	96 100	107 500	107 500	107 500
Toimintamenot	-773 846	-653 007	- 705 063	-705 576	-706 093
Toimintakate (netto)	-642 533	-556 907	-597 563	-598 076	-598 593

	Tp 2018	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-175 780	-211 789	-275 019	-311 230	-374 987
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-818 313	-768 696	-872 582	-909 306	-973 580

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Johto					
Hallinto					
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.5 Palo ja pelastustoimi Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Lapin liitto/Pelastuslaitos huolehtii palo- ja pelastustoimesta ja laskuttaa kunnalta maksuosuuden mukaan.

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-366 178	-367 297	-369 540	-369 540	-369 540
Toimintakate (netto)	-366 178	-367 297	-369 540	-369 540	-369 540

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-366 178	-367 297	-369 540	-369 540	-369 540

5.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Kiinteistöt ja toimitilat pidetään sellaisena, että palvelut voidaan hoitaa niissä keskeytyksettä ja turvallisesti. Liikenneväylät pidetään aina liikennöitävässä kunnossa. Puistot ja yleiset alueet pidetään turvallisina ja viihtyisinä.	Riittävät resurssit ja soveltuvat välineet/laitteet	Asiakaspalaute / Omavalvonta
Osallisuuden lisääminen	Eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa käytävät suunnittelu-/ kehityspalaverit teknisten palveluiden tuottamisesta	Työtapojen ja resurssien kohdentaminen tavoitteiden mukaisiksi	Raportit/ palautteet eri palveluiden onnistumisista
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Vanhusväestön pihateiden aurauspalvelu	Kunnan toimesta järjestetään pihatien auraus yli 65 v vakituisesti asuville	Asiakkaiden määrä

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	1 027 843	810 560	832 225	832 225	832 225
Toimintamenot	-4 761 755	-4 676 710	-4 665 131	-4 670 393	-4 685 308
Toimintakate (netto)	-3 733 912	-3 866 150	-3 832 906	-3 838 168	-3 853 083

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-957 392	-1 070 615	-1 109 181	-1 259 023	-1 318 509
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-4 691 304	-4 936 765	-4 942 087	-5 097 191	-5 171 592

Henkilöstön määrä	39,5	39,0	38,0	38,0	38,0

6. SALLAN KUNTA YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot	6 789 315	5 926 506	6 037 579	5 975 062	5 986 457
Toimintamenot	-36 503 879	-36 748 160	-37 375 921	-37 268 731	-37 381 761
Toimintakate (netto)	-29 714 565	-30 821 654	-31 338 342	-31 293 669	-31 395 304

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-1 240 400	-1 273 638	-1 326 984	-1 462 178	-1 489 230
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	- 30 954 965	-32 095 292	-32 665 326	-32 755 847	-32 884 534

Henkilöstön määrä	272,4	277,5	251,3	252,0	252,0
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

V TULOSLASKELMAOSA

1. TULOSLASKELMA 2019–2023 ULKOINEN / SISÄINEN

EUR	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 775 698	3 181 648	3 393 024	3 403 227	3 413 324
Maksutuotot	1 721 400	1 450 938	1 497 325	1 498 605	1 499 903
Tuet ja avustukset	914 759	437 600	416 500	342 500	342 500
Muut toimintatuotot	1 377 456	856 320	730 730	730 730	730 730
Toimintatuotot yhteensä	6 789 313	5 926 506	6 037 579	5 975 062	5 986 457
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 602 016	-15 434 512	-14 883 058	-14 958 206	-15 082 281
Palvelujen ostot	-14 342 178	-14 498 802	-18 503 624	-18 348 986	-18 337 341
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 106 705	-1 938 165	-2 012 796	-2 012 096	-2 012 696
Avustukset	-4 109 241	-4 602 381	-1 758 133	-1 731 133	-1 731 133
Muut toimintakulut	-343 738	-274 300	-218 310	-218 310	-218 310
Toimintakulut yhteensä	-36 503 878	-36 748 160	-37 375 921	-37 268 731	-37 381 761
TOIMINTAKATE/-JÄÄMÄ	-29 714 565	-30 821 654	-31 338 342	-31 293 669	-31 395 304
Verotulot	11 088 772	11 222 918	11 804 000	11 588 000	11 521 000
Valtionosuudet	20 264 258	21 005 686	20 999 000	21 212 000	21 530 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	25 906	25 000	25 000	25 000	25 000
Muut rahoitustuotot	150 084	30 000	30 000	30 000	30 000
Korkokulut	-134 462	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Muut rahoituskulut	-3 126	-150 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	38 402	-265 000	-135 000	-135 000	-135 000
VUOSIKATE	1 676 867	1 141 950	1 329 658	1 371 331	1 520 696
Poistot ja arvonalentumiset	-1 240 400	-1 273 638	-1 326 984	-1 462 178	-1 489 230
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	436 467	-131 688	2 674	-90 847	31 466
Tilinpäätössiirrot					
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	436 467	-131 688	2 674	-90 847	31 466

2.TULOSLASKELMA 2019–2023 ULKOINEN

EUR	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 599 300	3 051 553	3 248 764	3 262 017	3 271 764
Maksutuotot	1 721 300	1 450 938	1 497 325	1 498 605	1 499 903
Tuet ja avustukset	914 759	437 600	416 500	342 500	342 500
Muut toimintatuotot	1 373 050	855 980	730 730	730 730	730 730
Toimintatuotot yhteensä	6 608 409	5 796 071	5 893 319	5 833 852	5 844 897
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 602 016	-15 434 512	-14 883 058	-14 958 206	-15 082 281
Palvelujen ostot	-14 162 509	-14 368 367	-18 359 664	-18 208 076	-18 196 081
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 106 586	-1 938 165	-2 012 796	-2 012 096	-2 012 696
Avustukset	-4 109 241	-4 602 381	-1 758 133	-1 731 133	-1 731 133
Muut toimintakulut	-342 621	-274 300	-218 010	-218 010	-218 010
Toimintakulut yhteensä	-36 322 973	-36 617 725	-37 231 661	-37 127 521	-37 240 201
TOIMINTAKATE/-JÄÄMÄ	-29 714 564	-30 821 654	-31 338 342	-31 293 669	-31 395 304
Verotulot	11 088 772	11 222 918	11 804 000	11 588 000	11 521 000
Valtionosuudet	20 264 258	21 005 686	20 999 000	21 212 000	21 530 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	25 905	25 000	25 000	25 000	25 000
Muut rahoitustuotot	150 084	30 000	30 000	30 000	30 000
Korkokulut	-134 462	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Muut rahoituskulut	-3 126	-150 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	38 401	-265 000	-135 000	-135 000	-135 000
VUOSIKATE	1 676 867	1 141 950	1 329 658	1 371 331	1 520 696
Poistot ja arvonalentumiset	-1 240 400	-1 273 638	-1 326 984	-1 462 178	-1 489 230
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	436 467	-131 688	2 674	-90 847	31 466
Tilinpäätössiirrot					
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	436 467	-131 688	2 674	-90 847	31 466

Toimintatuotot % toimintakuluista	18,19	15,83	15,83	15,71	15,70
Vuosikate % poistoista	135,19	89,66	100,2	93,79	102,11
Vuosikate eur/asukas	493	340	391	403	447
Taseen kertynyt yli-/alij. (1000€)	8 462	7 897	8 333	8 242	8 273
Taseen kertynyt yli-/alij./asukas	2 489	2 350	2 451	2 424	2 433
Asukasmäärä	3 399	3 360	3 400	3 400	3 400

VI INVESTOINTIOSA

1. INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Rakennukset

Kunnanviraston vesikatteen uusiminen v. 2021.

Koulukeskuksen varavoimayksikön toteutus v. 2022 ja terveystalouden ja varhaiskasvatuskeskuksen varavoimayksikön toteutus v. 2023.

Varhaiskasvatuskeskuksen ulkoseinien rappauksen osittainen uusiminen v. 2021.

Koulukeskuksen ruokalan vesikatton uusiminen v. 2021 ja ikkunoiden uusiminen v. 2021–2023.

Koulukeskuksen saneerauksen jatkaminen v. 2021, v. 2022 ja v. 2023.

Caravan alueen huoltorakennuksen wc-tilojen laajentaminen ja varaston rakentaminen v. 2021.

Toimintakeskuksen tilojen saneeraus opetustiloiksi valmiiksi v. 2021.

Konehallin pihalle katoksen rakentaminen v. 2022.

Kiinteistöjen korjausrakentamiseen varatulla määrärahalla suoritetaan akuutit korjaustoimenpiteet sekä pienet yksittäiset kunnostukset kiinteistöjen osalta.

Kalustaja piha-alueet päällystäminen v. 2021 ja kunnanviraston piha-alue peruskorjataan v. 2022.

Hyvinvointipuiston ja ulkoilureitin rakentaminen v. 2021.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Latu- ja moottorikelkkareittejä kunnostetaan v. 2021–2023.

Tehostettua maisemanhoitoa Sallatunturilla ja kirkonkylän keskustan alueella vuosina 2021–2023.

Pyhäjärven teollisuusalueelle rakennetaan Pyhäjärvenseläntie v. 2021 ja v. 2022. Kaavateistä rakennetaan Käärmekuusitie, Jokipolku ja Keselmäkuusikko v. 2021. Kaavateistä peruskorjataan Tennontie/ Tapulintie-Notkotie välillä ja Kivipellontie v. 2021. Kimaskuja, Kuhmitsantie, Simontie ja Ratiskantie v. 2022. Lapiellontie ja Petäjämaantie peruskorjataan v. 2023.

Isomaa- Lapajärvi yksityistie peruskorjataan v. 2021.

Muut pitkävaikutteiset menot

Sähköisten prosessien, palveluiden ja asiainnin kehittäminen. Sisältää muun muassa:

Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto ja laajentaminen vaiheittain v. 2021 alkaen.

Automatisoidun talousraportoinnin käyttöönotto ja laajentaminen v. 2021 aikana.

Kiinteistö Oy Sallan Kylpylä, toiminnan kehittämiseen v. 2022.

Sijoitukset

Asuntotuotantoon osallistuminen v. 2021.

Määräraha Itä-Lapin Energia Oy v. 2021–2023.

2. INVESTOINNIT 2021–2023

		Kokonais- kustannus- arvio,		Käytetty				
Euroa		alv 0%	aiemmin	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	
Yhteensä:	Menot	M	5 432 500	539 889	1 828 850	3 292 500	1 878 500	1 095 500
	Tulot	T	104 000	0	104 000	337 500	74 000	0
	Netto	N	5 328 500	539 889	1 724 850	2 955 000	1 804 500	1 095 500

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	M			109 850	50 000	50 000	50 000
käyttöomaisuuden	T			50 000			
hankinta	N			59 850	50 000	50 000	50 000

Muut pitkävaikutteiset menot

Sähköisten prosessien, palveluiden ja asiainnin	M			20 000	50 000	20 000	20 000
kehittäminen	T						
	N			20 000	50 000	20 000	20 000

Kiinteistö Oy Sallan kylpylä	M			100 000		100 000	
toiminnan kehittäminen	T						
	N			100 000		100 000	

Sijoitukset

Asuntotuotantoon osallistuminen	M				50 000		
	T						
	N				50 000		

Itä-Lapin Energia	M			66 000	66 000	66 000	66 000
	T						
	N			66 000	66 000	66 000	66 000

Rakennukset

Kunnanviraston vesikatteen uusiminen	M	200 000		150 000	200 000		
	T						
	N	200 000		150 000	200 000		

Terveyskeskuksen/varhaiskasvatuskeskuksen varavoimayksikkö	M	150 000		5 000			145 000
	T						
	N	150 000		5 000			145 000
Varhaiskasvatuskeskuksen ulkoseinien rappauksien osittainen uusiminen	M	200 000				200 000	
	T						
	N	200 000				200 000	
Varhaiskasvatuskeskuksen varavoimayksikkö	M	40 000		3 000			
	T						
	N	40 000		3 000			
Koulukeskuksen kattoverholevyjen ja valaistuksen osittainen uusiminen	M	124 000	106 130	20 000			
	T						
	N	124 000	106 130	20 000			
Koulukeskuksen alueen varavoimayksikkö	M	150 000		10 000		140 000	
	T						
	N	150 000		10 000		140 000	
Koulukeskuksen saneeraus	M	1 100 000		100 000	200 000	300 000	300 000
	T						
	N	1 100 000		100 000	200 000	300 000	300 000
Työllisyysyksikkö-kiinteistön rakennusteknisiä kunnostuksia	M	280 000	195 765	70 000			
	T						
	N	280 000	195 765	70 000			
Toimintakeskuksen tilojen saneeraus koulukeskuksen opetuskäyttöön	M	870 000		100 000	800 000		
	T						
	N	870 000		100 000	800 000		
Konehallin pihalle katos	M	40 000				40 000	
	T						
	N	40 000				40 000	
Caravan-alueen huoltorakennuksen WC-tilat ja varasto	M				90 000		
	T						
	N				90 000		
Kiinteistöjen korjausrakentaminen	M			200 000	200 000	200 000	200 000
	T						
	N			200 000	200 000	200 000	200 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kunnanviraston piha-alueen peruskorjaus	M	55 000				55 000	
	T						
	N	55 000				55 000	
Latuvalaistuksen uusiminen	M	180 000		180 000			
	T	54 000		54 000			
	N	126 000		126 000			
Latu- ja moottorikelkka-reittien ym. kunnostukset	M			50 000	50 000	50 000	50 000
	T						
	N			50 000	50 000	50 000	50 000
Tehostettu maisemanhoito, Sallatunturi ja keskusta	M			40 000	40 000	40 000	40 000
	T						
	N			40 000	40 000	40 000	40 000
Hyvinvointipuisto ja lähiliikuntareitti	M				275 000		
	T				137 500		
	N				137 500		
Myllytien peruskorjaus	M	220 000		20 000	125 000		
	T						
	N	220 000		20 000	125 000		
Kalustajan piha-alue	M	30 000			30 000		
	T						
	N	30 000			30 000		
Ruuhijoentie peruskorjaus ja kevyen liikenteen väylä	M	100 000		100 000			
	T						
	N	100 000		100 000			
Ruuhipolun peruskorjaus	M	20 000		20 000			
	T						
	N	20 000		20 000			
Pikkupolun peruskorjaus	M	20 000		20 000			
	T						
	N	20 000		20 000			
Niemitien peruskorjaus	M	20 000		20 000			
	T						
	N	20 000		20 000			

Pyhäjärvenseläntien rakentaminen	M	285 000		100 000	100 000	185 000	
	T				40 000	74 000	
	N	285 000		100 000	60 000	111 000	
Kansantien asfaltointi	M	220 000	199 853	60 000			
	T						
	N	220 000	199 853	60 000			
Narttelintien asfaltointi	M	60 000	38 141	60 000			
	T						
	N	60 000	38 141	60 000			
Tennontien peruskorjaus Tapulintie-Notkotie välillä	M	97 500			97 500		
	T						
	N	97 500			97 500		
Kivipellontien peruskorjaus	M	114 000			114 000		
	T						
	N	114 000			114 000		
Kimaskujan peruskorjaus	M	97 500				97 500	
	T						
	N	97 500				97 500	
Kuhmitsantien peruskorjaus	M	65 000				65 000	
	T						
	N	65 000				65 000	
Simontien peruskorjaus	M	120 000				120 000	
	T						
	N	120 000				120 000	
Revontulentien peruskorjaus	M						
	T						
	N						
Ratiskantien peruskorjaus	M	150 000				150 000	
	T						
	N	150 000				150 000	
Lakipellontien peruskorjaus	M	84 500					84 500
	T						
	N	84 500					84 500

Petäjämaantien peruskorjaus	M	140 000				140 000
	T					
	N	140 000				140 000

Isomaa - Lapajärvi yksityistie peruskorjaus	M	200 000		200 000		
	T	50 000		100 000		
	N	150 000		100 000		

Lomaväinö, Käärmekuusitien kadun rakentaminen	M			30 000		
	T					
	N			30 000		

Keselmäkuusikko Rivitalohanke katujen rakentaminen	M			35 000		
	T					
	N			35 000		

Jokipolun kadun rakentaminen	M			20 000		
	T					
	N			20 000		

Koneet ja kalusto

Lännen koneen takakaivurin kääntölaite	M		35 000			
	T					
	N		35 000			

Koulukeskuksen kalusteet	M			150 000		
	T					
	N			150 000		

Toimintakeskuksen uusittujen tilojen kalustaminen opetuskäyttöön	M			200 000		
	T					
	N			200 000		

Koulukeskuksen ruokalan kalusteet ja liikuntasalin varustaminen	M		30 000			
	T					
	N		30 000			

Kirjasto-/monipalveluauto	M		120 000	120 000		
	T			60 000		
	N		120 000	60 000		

Kotihoidon sähkölukot	M		20 000			
	T					
	N		20 000			

VII RAHOITUSOSA

1. RAHOITUSLASKELMA 2019–2023

EUR	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Suunnitelma 2022	Suunnitelma 2023
VARSINAINEN TOIMINTA JA INVES- TOINNIIT					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 676 867	1 141 950	1 329 658	1 371 331	1 520 696
Pakolliset varaukset					
Muut oikaisut	-487 353				
Tulorahoituksen korjaukset	-487 353				
Toiminnan rahavirta	1 189 514	1 141 950	1 329 658	1 371 331	1 520 696
INVESTOINNIT					
Investointimenot, brutto	-2 349 084	-1 828 850	-3 292 500	-1 878 500	-1 095 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51 094	54 000	337 500	74 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	4 009 852	50 000			
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 711 862	-1 724 850	-2 955 000	-1 804 500	-1 095 500
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA, NETTO					
	2 901 376	-582 900	-1 625 342	-433 169	425 196
Rahoituksen rahavirta					
ANTOLAINOJEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset	-950 000	-10 000	-330 000	-10 000	-35 000
Antolainasaamisten vähennykset	25 400	35 400	286 400	286 400	286 400
ANTOLAINOJEN MUUTOKSET	-924 600	25 400	-43 600	276 400	251 400
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	1 500 000	2 400 000	3 000 000	2 500 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 769 769	-1 815 000	-1 978 600	-2 278 600	-2 478 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos	985 325				
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1 275 444	585 000	1 021 400	221 400	-478 600
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-871				
Vaihto-omaisuuden muutos	-9 984				
Saamisten muutos	-81 257				
Korottomien velkojen muutos	-1 591 208				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 683 320				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 883 364	610 400	977 800	497 800	-227 200
RAHAVAROJEN MUUTOS	-981 988	27 500	-647 542	64 631	197 996

Toim. ja inv. Rahavirran kertymä 5 v. 1000€	3287	602	693	260	685
Investointien tulorahoitus, %	72,97	64,34	45,0	76,0	138,8
Lainakanta 31.12. (1000€)	11 797	12 332	14 554	14 775	14 297
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3471	3 670	4 281	4 346	4 205
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1		0,75	0,77	0,86
Lainanhoitokate	0,5	0,66	0,70	0,63	0,64
Asukasmäärä	3 399	3 360	3 400	3 400	3 400

VIII TYTÄRYHTEISÖT

1. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET

Kuntalain mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Edelleen kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaan kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Näiden lisäksi kuntalaissa on säännökset mm. konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Sallan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sallan kunnan konserniohjeen päätöksellään 30.6.2010 § 26. Sallan kunta-konserniin kuuluvat tytäryhteisöt käyttävät konsernitiliä. Kunnanjohtajalla on oikeus päättää kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sisäisten luottolimiittien määrästä siten, että luottolimiittien määrä ei saa ylittää yhtä miljoonaa euroa. Valtuusto päättää kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille myönnettävistä takauksista ja pitkäaikaisten lainojen myöntämisestä. Kunnanhallitus päättää tilapäislainojen lainanannosta.

2. KAUNISHARJU OY

3-vuotis taloussuunnitelma ajalle 2021–2023

Kaunisharju Oy on Sallan kunnan ja Koillis-Lapin Sähkö Oy:n omistama yritys, jonka tehtävänä on tuottaa kannattavasti palveluja suomalaisille ja kansainvälisille asiakkaille Sallatunturilla sekä kehittää rinieliiketoimintaa osana matkailu- ja kuntakeskuksen palvelukokonaisuutta.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tavoitteet

Tavoitteena on kasvattaa talousarvio- ja suunnitteluvuosina laskettelupäiviä sekä hissinousuja vuosittain 5 %. Sulan maan toiminnan ajalle tavoitellaan selkeää vuosittaista kasvua.

Palvelun laatu

Palvelun laatua seurataan ja kehitetään Sallan matkailualueen yhteisen laatujärjestelmän kautta. Palvelun laatua pidetään yllä koko matkailualueella yhteisesti sekä yrityksen sisäisesti mm. asiakaspalvelukoulutuksilla ja toimialakohtaisilla koulutuksilla. Yhtiö on mukana myös Suomen Hiihtokeskus ry:n teettämässä tutkimuksessa, jossa seurataan hiihtokeskusten mainetta.

Suunnitelmakauden 2021–2023 aikana laaditaan kehittämisen ja toteutuksen perustaksi Master Plan, missä otetaan huomioon myös rajapinnat muihin toimijoihin. Suunnitelman toteutetaan joko yksin tai yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Hissilippuhinnat Sallassa ovat hieman edullisemmat verrattuna suurimpien hiihtokeskusten keskiarvoon. Välinevuokraus ja – huoltohinnat sekä hiihtokoulu ovat palvelujen samankaltaisuuden vuoksi keskimääräisesti samalla tasolla muiden Lapin hiihtokeskusten kanssa.

Kannattavuus

Hiihtokeskustoiminta on ollut tulokseltaan positiivinen, lukuun ottamatta talvea 19/20 jolloin Covid-19 taudin leviämisen estämiseksi hiihtokeskus suljettiin keväällä ennenaikaisesti. Yrityksen tavoitteena on saada kasvatettua hiihtokeskustoiminnan tulos positiiviseksi talvikaudella 2021, liikevaihto 1.200.000 euroon ja tulos yli 50.000 euroon kaudella 2023.

Ympäristötavoitteet

Yhtiö on ollut mukana Sallan kunnan ja matkailutoimijoiden yhteisessä Vetovoimaa ekologisuudesta -hankkeessa. Hankkeessa on parannettu Sallan matkailupalveluiden ekologista laatua, lisätty paikallisten palveluiden näkyvyyttä, vetovoimaisuutta ja tunnettuutta kotimaisen ja kansainvälisen ympäristötietoisien matkailijan näkökulmasta. Yrityksen tavoitteena on saada hiihtokeskukseen sopiva ekokompassi ympäristösertifikaatti tehtyä vuoden 2021 aikana. Sertifiointi tukee Sallan matkailualueen osallistumista Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Kaunisharju Oy on siirtynyt käyttämään eko sertifioitua sähköä vuoden 2018 alusta. Yhtiö on ensimmäisten hiihtokeskusten joukossa taistelemassa puhtaamman ilmaston puolesta sekä hyödyntämässä samalla sertifioitua ekoenergian tuomaa positiivista näkyvyyttä.

Investoinnit

Yhtiön tavoitteena on hakea asiakasmäärien kasvua investoinneilla, jotka parantavat palveluja ja ovat yhtiön arvojen mukaisia.

3. KIINTEISTÖ OY SALLAN RINTAMAMIEHET

Kiinteistö on purettu vuonna 2018. Kiinteistö Oy Sallan Rintamamiesten omistuksessa oleva tontti on siirtynyt Sallan kunnan omistukseen vuonna 2020. Yhtiön taseessa ei ole enää omaisuutta, eikä velkaa. Yhtiön toiminta on lakannut, mutta se on jätetty lepäämään vastaisuuden tarpeiden varalle.

4. SALLAN ALUELÄMPÖ OY

Toiminnalliset tavoitteet

1. Toiminnan laajuutta kuvaavat tavoitteet
  - toimintaa laajennetaan asiakkaiden kysynnän mukaan yhtiön nykyisellä toimialueella
  - lisäliikevaihtoa pyritään saamaan uusilla palvelutuotteilla, joita tuotetaan nykyisillä resursseilla
  - yhtiö myy käyttö- ja kunnossapitopalvelua Savukosken lämpökeskukselle
2. Palvelun laatu
  - keskeytykset lämmön jakelussa: ei yli 5 tunnin yksittäisiä keskeytyksiä jakelussa
  - kaukolämpöverkon vuodot: vuotoja alle 5 kpl/a
  - veden laatu: ei laatupoikkeamia
3. Taloudellisuus ja hinnoittelu
  - kaukolämmön ja VV-maksut alle valtakunnan keskiarvohintojen
Kirkonkylä 69,70 €/MWh, korotus + 4 % 1.1.2021 alkaen, ET ka. 72,32 €/MWh
Kirkonkylä 3,45 €/m³, Vesilaitosyhdistys ka. 4,03 €/m³
Sallatunturi 5,29 €/m³
4. Kannattavuus:
  - sijoitetun pääoman tuoton tavoitetaso v. 2021 > 7 %
  - käyttökate v. 2021 35 %
  - maksuvalmius tavoitetaso v. 2021 > 1,0

Investoinnit

Yhtiö investoi vuoden 2021 aikana Kirkonkylän biolämpökeskuksen 2,0 MW biokattialan saneeraukseen, jonka kustannusarvio on noin 600 k€. Investointi toteutetaan lainarahoituksella. Projektin to-

teuttamisen ja valvonnan resurssit hankitaan ulkopuolisen projektitoimiston kautta. Yhtiön henkilökunta osallistuu hankkeeseen omana työnä tehtävien purkutöiden ja pienempien asennustöiden myötä.

Jätevesiverkoston saneeraamiseen ja muihin vesihuollon investointeihin on varattu 100 k€. Kaukolämpöverkoston investointeihin on varattu 50 k€.

5. SALLAN VUOKRATALOT OY

Yhtiön tarkoituksena on rakennuttaa ja ylläpitää kohtuuhintaisia ja viihtyisiä vuokra-asuntoja Sallan kirkonkylän sekä Saijan ja Hautajärven kylissä sekä isännöidä Sallan kunnan suoraan omistamia vuokra-asuntoja.

Toimintaa ohjaavat tavoitteet:

Toiminnan laajuus

Sallan Vuokratalot Oy:n hallinnassa on 17 kiinteistöä, joissa on yhteensä 243 vuokrahuoneistoa.

Asuntojen käyttöaste on saatava pidettyä vähintään 92 %.

Palvelun laatu

Yhtenä asuntokannan hoidon tärkeimmistä tavoitteista on asuntojen kunnon ja käyttökelpoisuuden säilyttäminen. Yhtiö tarjoaa viihtyisiä ja monipuolisia asuntovaihtoehtoja sekä hyvää huolto-, siivous- ja toimistopalvelua. Asukaskyselyitä tehdään tarpeen mukaan. Nopeat reagoinnit asuntokyselyihin. Markkinatilanne muuttunut; tullut yksityisiä toimijoita alalle.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Vuokra-asuntojen hyvällä hoidolla taataan asuntojen laadun ja arvon säilyminen ja asuntokannan säilyttäminen kilpailukykyisenä. Vuokra-asuntojen neliövuokra pyritään pitämään edullisena. Tavoitellaan 1,4 M€ liikevaihtoa, tulos saadaan täten positiiviseksi.

Tehokkaalla perinnällä saadaan vuokrasaamiset pysymään alhaisina ja luottotappioita ei pääse syntymään. Tavoitteena on pitää nettosaamiset alle 2 % (lv).

Kannattavuus

Tyhjien asuntojen vuokramenetyksiä pyritään saamaan nykyistä pienemmiksi.

Lainojen lyhennyksiä maksetaan suunnitelman mukaan.

Kiinteistökanta tulee sopeuttaa nykyiseen kysyntään, tällä turvataan yhtiön taloudellisia toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Asuntojen koko, tyyppi ja sijainti eivät vastaa kysyntää tällä hetkellä. Kannattamattomien kiinteistöjen toimintaan tulee puuttua välittömästi.

Investoinnit

Omistaja esittää yhtiön tavoitteeksi vuokra-asuntotarpeen tyydyttämisen Sallatunturin matkailualueella. Tulevina vuosina keskitytään korjaamaan olemassa olevaa asuntokantaa. Katto remontit ja käyttövesiputkistot ovat korjauslistalla huoneistojen korjausremonttien lisäksi. Korjausvelka kasvaa kovasti.

6. KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ

Yhtiö omistaa ja hallitsee Sallan kunnassa sijaitsevaa kiinteistöä Sallan Kylpylä (732-409-53-70) ja kiinteistöllä olevaa rakennusta eli Hotelli Revontulen rakennuksesta kylpylä-, vastaanotto- ja ravintolatiloja. Yhtiöllä on asemakaavan mukaista käyttämätöntä rakennusoikeutta n. 2 000 k-m².

Toiminnan laajuus

Kiinteistö Oy Sallan Kylpylä on vuokrannut edelleen omistamansa tilat kokonaan Holiday Club Resorts Oy:lle, joka vastaa itse kylpylä- ja muista toiminnoista sekä kaikista niihin ja tilojen käyttöön liittyvistä kustannuksista. Sallan kunta saa yhteistyösopimusten kautta käyttöönsä kylpylän mm. koulujen ja päiväkotien opetus- ja liikuntatarpeisiin, kunnan sosiaali- ja terveyslaitosten hoitotarpeisiin, kansalaisopiston opetus- ja kerhotarpeisiin sekä myös edullisesti kunnan asukkaiden käyttöön. Toiminta mahdollistaa kuntaan ao. palvelut ja edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantia.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Hinnoittelusta on sovittu vuokrasopimuksessa sekä muissa kiinteistöön liittyvissä sopimuksissa.

Kannattavuus

Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, vaan saaduilla tuloilla pyritään kattamaan yhtiön toiminnasta aiheutuneet menot. Kokonaisuutena pyritään turvaamaan kuntalaisten hyvinvointin ja terveyden edistäminen ja kunnan sekä matkailualueen elinvoiman vahvistaminen.

Investoinnit

Kunta ja HCR ovat osaltaan sitoutuneet kylpylän laadun kehittämisinvestointiin. Mahdolliset muut kehittämis- ja rakennusten peruskorjaustarpeet sekä niihin liittyen myös vanhan hotellisiiven ja viereisen kunnan omistaman ja kaavoitetun lisärakennusalueen käyttö sovitaan erikseen käyttäen pohjana alkuperäisiä puite- ja muita sopimuksia ja liittyen matkailualueen yleiseen kehitykseen ja kasvuun. Matkailun kasvu ja myönteinen kehitys antavat jatko investoinneille hyvää pohjaa.

7. TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOT 2021 JA TALOUSSUUNNITELMAT 2022–2023

KAUNISHARJU OY

1 000 €	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto	1 124	1 187	1 115	1 171	1 229
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	58	58	7	13	59
Bruttoinvestoinnit	122	225	390	33	70
Nettoinvestoinnit	122	225	390	33	70
Lainat 31.12. yht.	907	944	1 190	1 082	973
Henkilöstömäärä (htv)	10	10	10	10	10

SALLAN ALUELÄMPÖ OY

1 000 €	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto	2 323	2 277	2 291	2 380	2 454
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	202	271	241	277	318
Bruttoinvestoinnit	95	550	750	200	200
Nettoinvestoinnit	72	550	750	200	200
Lainat 31.12. yht.	4 810	3 053	3 613	3 403	3 193
Henkilöstömäärä (htv)	7	7	7	7	7

SALLAN VUOKRATALOT OY

1 000 €	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto	1 341	1 445	1 450	1 322	1 278
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	23	116	86	68	176
Bruttoinvestoinnit	1 463	0	230	0	0
Nettoinvestoinnit	1 463	0	230	0	0
Lainat 31.12. yht.	4 904	4 581	4 620	4 309	4 016
Henkilöstömäärä (htv)	4	4	4	4	4

KIIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ

1 000 €	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Liikevaihto	107	120	110	110	110
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	-8	9	6	6	6
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Lainat 31.12. yht.	988	903	880	790	700
Henkilöstömäärä (htv)	0	0	0	0	0

8. YHTEENVETO TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOISTA 2021

	EUR	KAUNIS- HARJU OY	KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPLYÄ	SALLAN ALUE- LÄMPÖ OY	SALLAN VUOKRA- TALOT OY
LIKEVAIHTO		1 115 000	110 000	2 290 000	1 450 194
Liiketoiminnan muut tuotot				1 000	
Materiaalit ja palvelut					
Ostot tilikauden aikana		-255 000		-852 000	
Varastojen muutos		20 000			
Ulkopuoliset palvelut		-116 000		-20 000	
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-351 000		-872 000	
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		-390 000		-310 000	-221 527
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut					
Henkilöstökulut yhteensä		-390 000		-310 000	-221 527
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-123 000	-66 000	-390 000	-241 661
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-123 000	-66 000	-390 000	-241 661
Liiketoiminnan muut kulut					
Hallintokulut		-225 000	-18 000	-438 000	-878 198
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä		-225 000	-18 000	-438 000	-878 198
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		26 000	26 000	281 000	108 808
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot muilta					
Korkokulut ja muut rahoituskulut muilta		-19 000	-20 000	-40 000	-22 237
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-19 000	-20 000	-40 000	-22 237
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		7 000	6 000	241 000	86 571
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP SIIRTOJA JA VEROJA					
Muut tuotot					
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		7 000	6 000	241 000	86 571

IX LIITTEET

1. Projektit

Projektin nimi	Pääsisältö	2021	2022	2023	Vastuuhenkilö	Hanke n:o
Maaseudun kehittämishankkeet/Peloton pohjoisin 2021-2022	Pohjoisimman Lapin Leader ry/ Kh11.5.20 §66/vv. 2021-2022	33 410	33 410	33 410	Erkki Parkkinen	353
House of Lapland, Elinvoimaohjelma (Lapin liitto)	Khall 9.10.17§202/vv. 2018-2020	10 800			Erkki Parkkinen	9546
Pan Phenomena-hanke (Metsähallitus)	Khall 25.9.17§196/vv. 2018-2020	5 000			Erkki Parkkinen	9577
House of Lapland, Film Friendly (Lapin liitto)	Khall 9.10.17§202, vv. 2018-2020	2 000			Erkki Parkkinen	9580
Gateway to Land of National Parks-hanke (Kuusamon lentokentän vaik. alueen matk. keh. hanke)	Khall 17.9.18§129 (valmisteluhanke)	21 585			Pekka Huhtala	9586
Vähähiilisyyden edistäminen Itä-Lapissa VÄHÄ C-hanke (Itä-Lapin Ky)	Khall 12.2.18§21 vv. 2019-2021	2 531			Pekka Huhtala	9587
Malmietsinnän aluetaloudelliset vaikutukset, ILPO	Itä-Lapin Ky, 2-vuotinen hanke vv. 2019-2021	997			Pekka Huhtala	9588
Biokaasun tuotanto, oleellinen osa Lapin maaseudun vähähiilisyttä ja kiertotaloutta	Khall 19.3.18§32 vv. 2018-2020, jatkuu 4/2021	0			Pekka Huhtala	9589
High Five-yhteistyöllä hyvinvointia Itä-Lappiin (Itä-Lapin Ky)	Khall 23.4.18§55 vv. 2019-2021, tilat ja hlöresurssi	3 518			Erkki Parkkinen	9591
House of Lapland, yhteismarkkinointi	Khall 11.12.17§249	15 000			Erkki Parkkinen	9596
Etäisyyttä Exceliin yhteistyöllä -hanke (Lapin liitto)	30.11.21 saakka	3 000			Tanja Aska	9602
Ikäihmisten perhehoito Pohjoiseen -hanke (Leader Pohjoisin Lappi)	Khall 25.2.19§30 vv. 2019-2021				Pekka Huhtala	9603
Veto- ja pitovoimanainen Lappi -hanke (Lapin liitto)	Khall 2.9.19§143 vv. 2020-2021	1 260			Pekka Huhtala	9604
Erämaan Elämysreitit -hanke	Khall 16.3.20§41 vv. 2020-2021	16 144			Pekka Huhtala	9609
Omistajanvaihdoskoordinaattori-hanke (Lapin Yrittäjät)	Khall 10.2.20/vv. 2020-2023	360	360	360	Erkki Parkkinen	9611
Kestävästi kasvaa kesään -hanke (Itä-Lapin kunnat)	Khall 10.2.20§23/vv. 2020-2022	2 395	2 394		Erkki Parkkinen	9612

Tuottava vetovoimainen toimitustyö (Lapin Yliopisto)	Khall 16.3.20 §36 vv. 2020-2022	4 100			Tanja Aska	9613
Lapin perinneruokahanke (Itä-Lapin Ky)	Khall 20.4.20 §58 vv. 2020-2021	0			Pekka Huhtala	9614
MetsäRekry Lappi -hanke(Suomen Metsäkeskus)	Khall 5.10.20.§135 vv. 2021-2023	670	670	180	Erkki Parkkinen	9615
Yrittäjien Itä-Lappi hanke (Itä-Lapin Ky)	Khall 11.5.20 §73 vv. 2020-2022	10 360	8 708		Erkki Parkkinen	9616
Sos. ja terveystk.rakenneuud. Tukemishankkeet (Poske)	Khall 16.3.20 §39 vv. 2020-2022	2 000	2 000		Erkki Parkkinen	9617
Välkky-hanke (Lapin liitto)	Khall 29.3.19 §38 vv. 2019-2021	1 500			Pekka Huhtala	9618
Lapin hankinta-asiamieshanke II (Lapin Yrittäjät)	Khall 2.11.20 §141 vv. 2021-2023	667	667	667	Pekka Huhtala	9592
Uudet alkavat hankkeet		20 000	20 000	20 000		9565
Projektit yhteensä		157 297	68 209	54 617		

2. Henkilöstösuunnitelma

TA 2021 TA 2022 TS 2023

KUNNANHALLITUS

*Elinvoimapalvelut	4,8	4,8	4,8
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,5	1,5	1,5
Lähityöntekijät	2,3	2,3	2,3
*Hallinto- ja henkilöstöpalvelut	6,3	6,3	6,3
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	4,8	4,8	4,8
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5
*Taloushallintopalvelut	4,9	4,9	4,9
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	3,9	3,9	3,9
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Lomitus- ja maaseutupalvelut	10,9	11,6	11,6
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,6	1,6	1,6
Lähityöntekijät	8,3	9,0	9,0

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

26,9   **27,6**   **27,6**

HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	TA 2021	TA 2022	TA 2023
*Sosiaali- ja terveystalvelut	3,4	3,4	3,4
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	2,4	2,4	2,4
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Sosiaalityö	5,4	5,4	5,4
Johto	0,2	0,2	0,2
Hallinto	1,2	1,2	1,2
Lähityöntekijät	4,0	4,0	4,0
*Vanhus- ja vammaistyö	42,9	42,9	42,9
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,6	0,6	0,6
Lähityöntekijät	41,3	41,3	41,3
*Perusterveydenhoito	59,7	59,7	59,7
Johto	2,3	2,3	2,3
Hallinto	3,7	3,7	3,7
Lähityöntekijät	53,7	53,7	53,7
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	111,4	111,4	111,4
SIVISTYSPALVELUT			
*Hallinto	2,0	2,0	2,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Varhaiskasvatus	18,0	18,0	18,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	3,0	3,0	3,0
Lähityöntekijät	14,0	14,0	14,0
*Esi- ja perusopetus ja lukiopalvelut	39,0	39,0	39,0
Johto	3,0	3,0	3,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	35,0	35,0	35,0
*Vapaa sivistystyö	2,0	2,0	2,0
Johto	0,0	0,0	0,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0

Lähityöntekijät	2,0	2,0	2,0
*Liikunta- ja nuorisopalvelut	7,0	7,0	7,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0
*Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	7,0	7,0	7,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	75,0	75,0	75,0

TA 2021 TA 2022 TA 2023

TEKNINEN TOIMI

*Hallinto	6,5	6,5	6,5
Johto	4,0	4,0	4,0
Hallinto	2,5	2,5	2,5
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Lupa- ja viranomaispalvelut	2,0	2,0	2,0
Johto	0,0	0,0	0,0
Hallinto	2,0	2,0	2,0
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Tukipalvelut	29,0	29,0	29,0
Johto	3,0	3,0	3,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	26,0	26,0	26,0
*Liikenneväylät ja yleiset alueet	0,5	0,5	0,5
Johto	0,0	0,0	0,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ	38,0	38,0	38,0
SALLAN KUNTA YHTEENSÄ	251,3	252,0	252,0

Sallan kunta
Postipolku 3
98900 SALLA
www.salla.fi
kirjaamo@salla.fi

Salla
In the middle of nowhere